

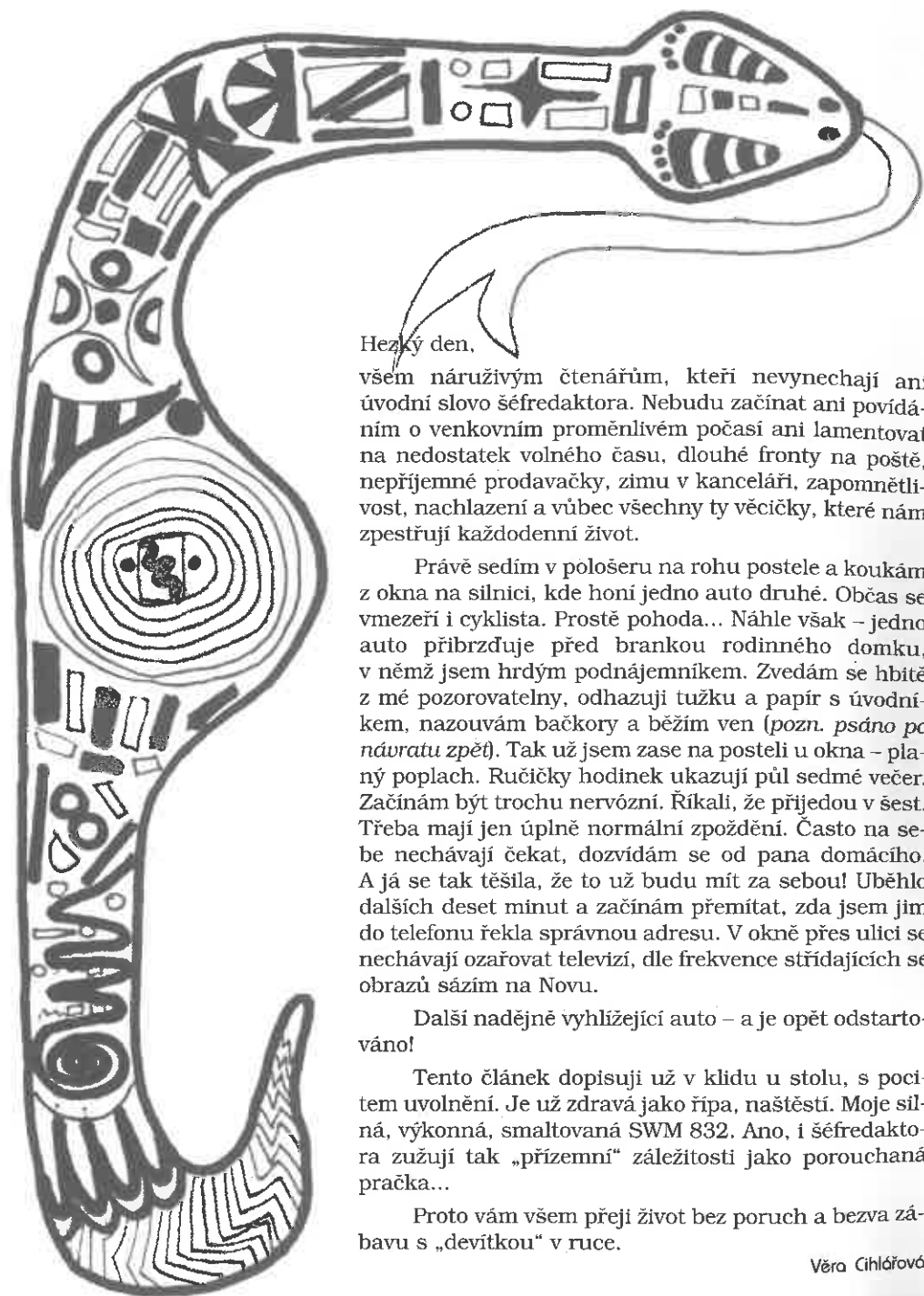


9 PAVUČINA

(nejen) studentský časopis

FOTO: Dana Vašková

20 Kč - 2001



Hezký den,

všem naruživým čtenářům, kteří nevynechají ani úvodní slovo šéfredaktora. Nebudu začínat ani povídáním o venkovním proměnlivém počasí ani lamentovat na nedostatek volného času, dlouhé fronty na poště, nepříjemné prodavačky, zimu v kanceláři, zapomnětlivost, nachlazení a vůbec všechny ty věcíčky, které nám zpestřují každodenní život.

Právě sedím v pološeru na rohu postele a koukám z okna na silnici, kde honí jedno auto druhé. Občas se vmezeří i cyklista. Prostě pohoda... Náhle však – jedno auto přibrzdí před brankou rodinného domku, v němž jsem hrdým podnájemníkem. Zvedám se hbitě z mé pozorovatelný, odhazuji tužku a papír s úvodníkem, nazovávám bačkory a běžím ven (*pozn. psáno po návratu zpět*). Tak už jsem zase na posteli u okna – planý poplach. Ručičky hodinek ukazují půl sedmé večer. Začínám být trochu nervózní. Říkali, že přijedou v šest. Třeba mají jen úplně normální zpoždění. Často na sebe nechávají čekat, dozvídám se od pana domácího. A já se tak těšila, že to už budu mít za sebou! Uběhlo dalších deset minut a začínám přemítat, zda jsem jim do telefonu řekla správnou adresu. V okně přes ulici se nechávají ozařovat televizí, dle frekvence střídajících se obrazů sázím na Novu.

Další nadějně vyhlížející auto – a je opět odstartováno!

Tento článek dopisuji už v klidu u stolu, s pocitem uvolnění. Je už zdravá jako řípa, našťástí. Moje silná, výkonná, smaltovaná SWM 832. Ano, i šéfredaktora zužují tak „přízemní“ záležitosti jako porouchaná pračka...

Proto vám všem přeji život bez poruch a bezva zábavu s „devítkou“ v ruce.

Věra Cihlářová

Škola

Rozhovory
Počítače
Studentské aktivity
Rozhovory

* O pavilonu B	2
* FotoOko	4
* Peníze, peníze – a co všechno další z toho vyplývá...	6
* K přijímačkám do magistra (odpověď)	7
* Jak jsme šli hrát stolní tenis	8
* Návrh přijímacích zkoušek do magistra	9
* Rozhovor s Janou Nebesářovou	10
* Tvorba www stránek podruhé	14
* Stud. divadlo, Ekodoteky, Bor, Steriolla, Repetyнка	16
* Rozhovor s Petrem Kosem	18
* Zprávičky z Baklažánové fakulty	21
* Sport a Biologická fakulta	22
* Změny ve výuce angličtiny na BF	23
* SHP – Vaše názory k fakultě a SHP	24
* Exkurze Berlín 2001	26

Věda

Střepy z vědy

* Nejlepší tip – Caramba! Věda	29
* Vzácný evropský hraboš – <i>Dinaromys bogdanovi</i>	30
* Hlášky učitelů	31
* Antrax aneb Nepropadejte panice	32
* Los na dálnici	33
* Mořské čočky	33
* Další průlom v oblasti záznamových médií	34
* Nanolasery	34
* Výstava pavouků a škorpiónů	35
* Únava jako nemoc	36
* Tak jakpak jsou ti Američani placení?	37
* Potřebujete peníze?	38
* A co takhle SGA	38

Společnost

Generace21

* Kompas plus	39
* Co je to Natura 2000?	40
* Z mého notesu – Proč nemluvit česky?	41
* WAR	42
* Mlýný opar jménem svoboda	43
* Moudřími se nerodíme, ale stáváme	44
* Evropská unie: bubák nebo spása?	45

Kultura

* Víte, že...?	47
* Rozhovor o kulturním životě s H. Havlovou	49
* Hliněné destičky	50
* Babí léto	51
* The Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring	52
* Nobelova cena za literaturu udělena	54

Vlastní tvorba

* Meditace, Písseň černých písseků	55
------------------------------------	----

Volný čas

* Střípky z Chorvatska	56
* Proč nakupovat na burze	59
* Rakousko	59
* Vertikální výlet	62

Soutěž a inzerce

* Vyhodnocení, Prodám byt, Umíte si ještě hrát?	64
---	----

Tiráž

* Odpovídáme na dotazy čtenářů	65
--------------------------------	----

O pavilonu B

Nejdříve k dotazníku, který mi dala redakce Pavučiny:

1) **Jak dlouho se domeček stavěl?** Asi dva roky, pomineme-li onu kostru, která tu stršila více než osm let, a pak zmizela v jeho vnitřku a vytvořila jeho opornou konstrukci. Děle trvalo jeho prosazení. Začali jsme s tím ještě za druhého funkčního období rektora Jiřího Diviška,



krátce po dostavbě dnešního pavilonu A (děkanát a praktika), tedy v roce 1997. Problémem bylo najít frazeologii srozumitelnou příslušných útvarům MŠMT. Musel jsem si tenkrát velmi rychle (asi během jedné minuty) vymyslet název navrhované novostavby, který by vysvětloval její smysl, a tak je v oficiálních svazcích vedena jako „Experimentální a výukové provozy BF“. To možná způsobilo něco škody, v těch kruzích

tam nahoře se dodnes nechápe, že tvůrčí – v přírodovědeckých oborech tedy vědecká – aktivita vysoké školy je na stejné úrovni a významu jako přednášení. Odkaz těch 40 let je těžko vykořetitelný.

2) **Kolik stál?** To vám dnes řeknu jen přibližně, účty se budou uzavírat až ke konci kalendářního (v ČR = fiskálního roku). Bude to někde v blízkosti 230 mil. Kč. Z toho něco kolem 170 mil. Kč jsou stavební práce včetně technologií jako je počítačové ovládání tepla a vzduchotechniky a technologie speciálního skleníku, asi 15 mil. Kč je cena oné kostry, která se do ceny započítává, necelých 20 mil. stojí přístrojové vybavení, které nyní objednáваме (kdyby tak šlo o jednodušší objednávky!!), 22 mil. Kč bude stát nábytek a vybavení jako počítače, drobné laboratorní vybavení apod.

3) **Kdo tam bude pracovat?** To byl jeden z problémů. Když jsme po více než čtyřech letech přesvědčili o potřebnosti domečku, představovali jsme si, že v něm bude asi na polovině ploch pracovat membranologická skupina kolem I. Šetlíka a D. Štýse a něco prostoru také zabere fyzici P. Špatenky. Podle toho vznikla (ještě před schválením záměru) studie, první fáze projektu, a začalo se stavět. Pak zřízení fyziky neprošlo naší fakultní vědeckou radou a membranologové se začali usazovat v Nových Hradech. Současně se začínaly dost neúnosně zvyšovat náklady na využívání prostor ústavů AV, které BF využívá, není to vždy v rukách ústavů, ale často důsledkem předpisů, které jsou dost těžko srovnatelné s našimi shora danými pravidly. Takže někteří nebudou pracovat v prostorách, které by byly optimálně vybaveny, ale nemyslím, že by to bylo nějak moc obtížné, např. ENTÚ AV je po této stránce vybaven podstatně hůř pro potřeby některých svých oddělení. Rozhodování o usídlování v pavilonu B je už v rukách proděkana O. Nedvěda a bude to vypadat takto (všichni jmenovaní se studenty): přízemí (1. Nadzemní Podlaží) Šárka Klementová, Štěpka Šebestiánová – mají i speciální skleník západně od budovy, biofyzici (F. Vácha, P. Šíffel) – ti mají též velkou laboratoř v suterénu –, skupina botaniků (dočasně do výstavby vily na Zlaté stoce); 2. NZP: většinou zoologové vedení O. Nedvědem, dále aplikovaná ekologie – součást katedry ekologie – Jiří a Richard Tichý, pak část živočišné fyziologie (P. Blažka se studenty svými i L. Janského), 3. NZP: katedry ekologie (H. Šantrůčková) a fyziologie rostlin (J. Šantrůček) s laboratořmi stabilních izotopů.

Asi bych se měl zmínit i o posluchárnách: je jich celkem sedm, jedna (B2) je pro téměř 100 posluchačů, dvě (B1 a B3) pro cca padesát, čtyři pro menší kurzy a jazykové skupiny – každá kolem 15 posluchačů. Mají celkem slušné vybavení: v těch třech větších je instalován zpětný projektor, dataprojektor s počítačem a napojením na video, velice slušné zvukové vybavení, ještě přijdou diaportektory. Jedna společná kamera na promítání obrazů drobných předmětů. Ve čtyřech malých budou diaportektory, zpětné projektor a jeden společný přenosný dataprojektor.

Pokud bych o „domečku“ měl sdělit svůj vlastní dojem, je to celkem dobrá stavba, ale jsou v ní skryty mnohé problémy. Mám na příklad obavy o některé spodní – horizontální izolace. V podzemí je výběžek chodby, který je zřetelně vlhký, částečně to platí i o spojovací chodbě ke speciálnímu skleníku. Nejsem přesvědčen o funkčnosti vstupního „skleníku“ – to byl největší spor mezi mnou a architektem ing. A. Hlouškem. Naše spory byly časté, občas i velmi bouřlivé, ale asi to šlo domečku k duhu. Některá jeho řešení moc oceňuji, třeba prosvětlení prostoru hlavního výtahu, ale nejvíc asi vnější schodiště ubytovací části – a uvědomují si, že o ní jsem se ještě nezmiňoval.

Stavbu vlastně zahájila tehdejší ČSAV pro Vývojové dílny v r. 1989 a bylo to ukončeno časně na jaře r. 1990, protože v Č.B. nebyla naděje rozběhnout analogii jejich pražské části a doufali jsme, v podstatě správně, že se nám otevřou možnosti nákupu bez hraničních a devizových omezení. Nicméně AV si oprávněně chce vyřešit jeden svůj problém – ubytování návštěvníků a dočasně pracujících postdoků podílem na využívání menší části vzniklé budovy. Je tam 24 malých garsonek ve východní části, se zvláštním vchodem, ale částečně propletenými sítěmi (voda, topení, telefony, počítače...). Bude si je obhospodařovat Technická správa zdejších akademických pracovišť.

Vlastní průběh stavby byl poznamenán organizačním zmatkem generálního dodavatele (to je technický termín) ČbPS a často špatnou řemeslnou úrovní pracovníků, jejich vlastních i subdodavatelů. Bohužel ve vedení ČbPS i univerzity přežívá názor, že všechno lze uhlídat dozorem a policajtováním – byl v tom utvrzování 40 let, namnoze nic jiného dlouho nezažili a dnes je pozdě na přeškolení. V důsledku toho se v některých částech budeme potýkat i s tak základní věcí jako je izolace proti vodě. Přesvědčení o síle dozoru bývá spojeno s potřebou okázalých oslav a tato kombinace mne přiměla k tomu, že jsem se oficiálního předání neúčastnil, to platí také o oslavách 10 let JU, ke kterým to bylo připojeno.

Jak víte, v posluchárnách se už přednáší, pro zbytek budovy se vyrábí nábytek a objednávané vybavení a doufám, že do Vánoc se tam přestěhujeme. Já sám bych se spravování budovy už rád zbavil (samozřejmě rady – pokud budu umět – dám) a ještě nějakou dobu dělal to, co vysokoškolský učitel dělat má – pracovat se svými studenty a přednášet.



Propásli jsme „otvíračku“ aneb jak mizí informace

Milí čtenáři, především však čtenářstvo z řad studentských, víte, že náš nový domeček (oficiálně **Pavilon B**) byl předtím, než se v něm začalo přednášet, slavnostně otevřen za přítomnosti nejvýznamnějších osobností, jaké si mysl akademická dokáže představit? Nevíte? Není divu! I redaktori Pavučiny včetně našeho fotografa se k tomu přichomýtlí jaksi náhodou. Velká sláva, přestřihování stuhu, ovace, víno, desítky funkcionářů a prohlídka betonového nováčka. Jen studenti – budoucí uživatelé – zde chyběli. Že se o akci nezajímali? Že jsou málo zvědaví? Omyl! O jejich zájmu svědčí četné dotazy z jejich řad poté, co se dozvěděli, že slavnostní zahájení provozu proběhlo. No prostě se „jenom“ pozapomnělo předat informaci o celé akci dále...



Pozor, já „čihám“! (rektor JU)

Ale to na celé události není to nejsmutnější. Pro informování všech nezasvěcených: na univerzitě pracuje člověk, který je placen za to, že propaguje univerzitu navenek a informuje prostřednictvím médií veřejnost o důležitých univerzitních událostech – stará se (či by se starat měl) o tzv. PR (Public Relations). Všimli jste si v dostupných médiích byt i jen krátké zmínky o otevření nové, moderní a svými parametry jedinečné budovy? Ač hledala jsem sebevíc, nenašla jsem vůbec nic. Jakoby se takové akce konaly na univerzitě den co den. Nebo se univerzitní areál nachází v zóně informační díry – která, obdobně jako její blízká příbuzná černá díra, pohlcuje informace a sama si dává pozor, aby nějaké naoplátku nevypustila ven na špacír...

Takže vám všem, kteří jste propásli „otvíračku“, věnuje Pavučina následující usvědčující stránky.

Věra Cihlářová

27. září 2001



Co myslíte, že bych tu pásku raději roztřílel? (rektor JU)



Ač nepřítomen, zvítězil a dílo jeho dokonáno jest. (Pavel Blažka)



V.I.P. foto (zleva: rektor JU – p. Sítěleček, ředitel ÚMBR – p. Špak, děkan ZFJU – p. Frelich, předsedkyně AV ČR – p. Illnerová, ředitel STHSBP – p. Našíneček)

Jaké to je, když se potkají dva Zahradníci...
(bývalý předseda AV ČR a hejtmán Jihočeského kraje)



Dobry vinko máte, pane děkane! (zleva: děkan BF – p. Brandl a bývalý předseda AVČR – p. Zahradník s chotí)

Paní předsedkyně, jsem váš velkej fanda, uohl bych si vás vyblejsknout?



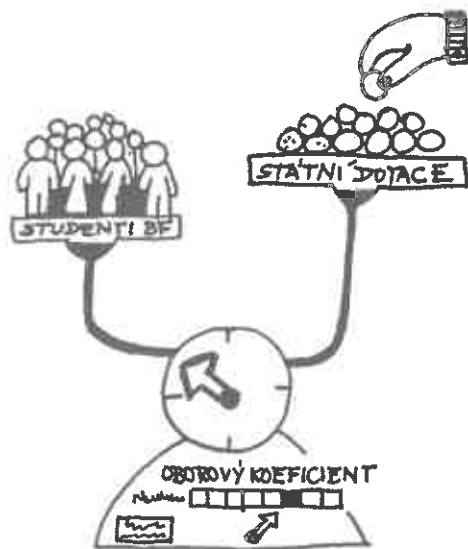
Peníze, peníze - a co všechno další z toho vyplývá...

Rozruch kolem financování vysokých škol jistě nikomu ze studentů neunikl. Ne všem je ale jasné, jak to financování probíhá, a proto se (na žádost redakce) pokusím stručně popsat zdroje a cesty peněz, ale hlavně některé důsledky fungování těchto mechanismů.

Vysoké školy jsou veřejné instituce podporované státem. Tato podpora spočívá především v jejich financování ze státního rozpočtu, a to cestou kapitoly (části výdajů) určené parlamentem pro školství. Ten také stanoví, kolik peněz v příštím roce dostanou vysoké školy. Peníze z tohoto zdroje k jednotlivým školám přicházejí dvěma cestami: podle počtu studentů a podle předchozí úspěšnosti v získávání (mimoškolních) grantových prostředků na vědu a výzkum. Tyto dvě cesty jsou také dvěma ze tří zdrojů peněz pro fakultu. Tím třetím jsou vlastní granty získané od nejrůznějších agentur. Jen pro představu: v roce 2000 dostala fakulta „podle počtu studentů“ 23,5 mil. Kč (+4,5 mil. Kč na stipendia doktorandů), podle „předchozí úspěšnosti“ (= tzv. prostředky na nespecifikovaný výzkum) 11,7 mil. Kč a cestou různých grantů získaných pracovníky BF 30,8 mil. Kč.

Vypadá to jednoduše, ale tak snadné to není. Necháme-li pro tento výklad stranou prostředky z grantů i ony peníze úměrné předchozí grantové úspěšnosti, zbývá tzv. dotace na vzdělávání, způsob jejího získání a souvislost s počtem studentů, která není jednoduchá. Na začátku je tedy parlamentem stanovená částka. Ta by se měla rozdělit na jednotlivé školy podle počtu studentů. Jenže počet studentů není prostý počet hlav. Podle nákladnosti oboru mají různí studenti koeficient. U nás je to 2,25 pro všechny obory kromě životního prostředí, kde je to hodnota 1,65 (koeficient 1 mají třeba obory ekonomické, kdežto třeba sochaři nás několiknásobně převyšují). Dále: student ve standardní době studia je „celý“, student „přetahující“ plánovanou délku studia je pouze student „poloviční“ (krát 0,5). Takto se z databáze Centrální matriky vysokých školáků (proto ta potřeba se včas zapsat při zápisu!) spočítá celkový počet „přepočtených“ studentů v ČR a z příslušné částky ve státním rozpočtu se stanoví roční příděl na jednoho „přepočteného“ studenta.

Jenže: teď přijde to nejpodstatnější. Má-li fakulta studentů méně (nebo právě přesně tolik) než je jistý limit, dostane peníze jen na skutečný počet studentů. Má-li jich více než tento limit, pak buď dostane jen na tento limitovaný počet (tak to snad bude pro rok 2002 – vzhledem ke všemu tomu mediálnímu rozruchu) nebo je fakulta dokonce pokutována snížením dotace. Zažili jsme dokonce roky, kdy tato pokuta byla rovna 1,6 násobku částky, jaká by připadla na „nadlimitní“ studenty, tedy pro jednoduchost: kdyby limit byl 100 studentů a skutečnost 110, přišly peníze na pouhých 84 studentů. A tady je důvod k úzkostlivému hlídání počtu přijímaných studentů – a proč není možné tento počet libovolně zvětšovat.



Jak je určen tento limitní počet studentů? Především se netýká jen nově přijímaných, ale všech studentů v daném stupni studia. To je tlak na studenty ve směru ukončování studia – noví studenti mají obsadit místa „uvolněná“ absolventy. Další tlak je vyvíjen na fakultu: do studentů „bakalářských“ se počítají jen studenti po dobu prvních tří let na VŠ od maturity. Tedy kdo studuje (ať souvisle u nás, nebo s přerušením po odečtení doby přerušeni, nebo v součtu na různých školách) sedmý semestr, počítá se mezi „studenty v magisterském stupni“ – a tam výrazně zvyšuje celkový počet „magisterských“ studentů fakulty, a tím znemožňuje přijetí nových studentů do magisterského studia. Navíc pro výpočet onoho limitního součtu pro daný stupeň studia je vždy určen počet v nějakém výchozím bodě a jeho povolené procentní navýšení. Teď je výchozím bodem 31. říjen 2000 a počet studentů tehdy v prvních třech („bakalářští“) a dalších letech studia (= „magisterští studenti“). Procento navýšení je 9% pro počet „bakalářských“ a pouhá 3% pro počet oněch „magisterských“, do nichž se ovšem musejí vejít všichni „přetahující“ studenti bakalářského stupně. Proto jsou „přetahující“ studenti (bakalářští i magisterští) problémem: jednak nikdy nelze přesně říci, kolik jich bude, jednak nastavují limit pro počet magisterských studentů, kde je povolený nárůst výrazně menší. Těch vyšších 9% povoleného nárůstu studentů v bakalářských programech má zajistit, aby po jisté době byl výrazně vyšší počet studentů v bakalářských programech a jen asi polovina z nich studovala dále.

Nakonec zbývá popsat poslední úsek složité cesty peněz od kapitoly státního rozpočtu až na fakultu. Částky určené podle počtu studentů (a případně krácené při nedodržení limitů těchto počtů) a podle oborů pro jednotlivé fakulty se sečtou za fakulty celé univerzity a dané vysoké škole se nabídne smlouva mezi ministerstvem a školou o poskytnutí dotace („ber, kolik dáváme – nebo ...“). Přijetí smlouvy zajistí škole příslib dotace a přísun, obvykle dvanáctiny částky v každém měsíci (peníze pocházejí z daní postupně vybíraných od daňových poplatníků). Součtovou částku dostane ovšem škola jako celek a celouniverzitní senát musí schválit rektorem navržené rozdělení mezi fakulty, po oddělení části pro celouniverzitní výdaje. Rozdělení může – ale nemusí – sledovat poměr, v jakém jednotlivé fakulty své částky vygenerovaly. To už záleží na „boji v senátu“. A pak teprve může „rozvojový“ proděkan začít dělit na jednotlivé nutné výdaje.

- ZBr -

Ad: Přijímačky do magistra, Ignác Pospíšil, Pavučina 8, s. 15-16

Kolega Pospíšil v posledním čísle vyslovil čtyři otázky a několik zmatečných informací. Část z nich uvádím na pravou míru na jiném místě výkladem o financování vysokých škol (a tedy o důvodu k omezování počtu studentů). Zbytek a otázky samy se pokusím objasnit zde. Nejdříve tedy otázky směřující k děkanovi a senátorům:

a) Co si myslí a co vědět o problému plošného zavedení přijímaček do magisterského stupně studia...

Důvodem k přijímacímu řízení do magisterských programů je nutnost sestavit pořadník uchazečů, protože nelze (bezrestně pro rozpočet fakulty) přijímat neomezený počet studentů. A takový pořadník musí být jednotný pro absolventy bakalářského studia odkudkoliv, aniž naši absolventi budou nějak zvýhodňováni. Přijímací řízení tady i dosud bylo, jen s úlevou pro jistou část našich absolventů bakalářského stupně: kdo „převyšoval“ pevně nastavenou laťku, měl předem jisté přijetí. Budoucí stav musí být: kdo se umístí na „stanoveném počtu prvních míst v pořadí“ čili stálá kompetice až do úplného konce, i s uchazeči odjinud.

b) *Jaké řešení považují za možné a jaké budou prosazovat...*

Pro studenty, kteří zahájili studium letos, už to takto bude muset platit. Jak bude tvořen jednotný pořadník (jde o uchazeče o studium v různých oborech), bude Akademický senát řešit v nejbližší době. A kolik uchazečů (kolik prvních míst z pořadníku) bude uspokojeno, nebude možné číselně určit ani v děkanském rozhodnutí předem, nýbrž vyplyne vždy až v květnu z počtu studentů přihlášených ke státním zkouškám – viz výklad o limitaci počtu státem dotovaných studentů jinde v tomto čísle...

c) *Myslí-li si, že je morálně přípustné měnit studentům podmínky studia během studia...*

Nemyslím si to, a nemyslím si, že by to bylo potřeba. Jen těch, kteří získají možný nárokový přechod do magisterských programů, nesmí být příliš mnoho...

d) *Myslí-li si, že je legální, aby fakulta z vlastního popudu měnila studentům podmínky studia v průběhu studia (rozumí se bez jejich souhlasu)...*

Opět si to nemyslím. Legální by to bylo, kdyby se na tom Akademický senát usnesl, ale opakují, že se neobávám, že by bylo kvůli tomu třeba zpětně měnit legislativu.

K první části textu kolegy Pospíšila je třeba jen říci, že novela VŠ zákona (zákon č. 147/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb.) vstoupila v platnost dnem 1. července 2001 a praví v čl. 1, odst. 6 „Podmínkou přijetí ke studiu v magisterském studijním programu, který navazuje na bakalářský studijní program, je rovněž řádné ukončení studia v bakalářském studijním programu“ – ergo, bez bakalářského diplomu už příště nikdo ani odjinud (kde dříve oddělený bakalářský stupeň neměli) nelze přijmout.

Důvod k omezenému počtu studentů přijímaných do magisterských programů by měl být jasný z mého druhého textu. Zbývá doufat, že po dva zbylé roky, po které pro studenty dříve přijaté bude platit stávající možnost nárokového přechodu do dalšího studia, nebude takových studentů příliš mnoho. Kdyby každý rok „nepřetahovala“ do sedmého semestru polovina studentů třetího ročníku a podobně polovina studentů druhého roku magisterských programů (všichni tito přetahující bakalářští i magisterští studenti se počítají do limitu počtu magisterských studentů), bylo by pro nové uchazeče místa dost...

- zBr -

Ahoj všem – jako bonbónek nakonec přidáváme nejaktuálnější návrh týkající se přijímacích zkoušek do magisterského stupně studia. Je třeba zdůraznit, že se jedná o návrh, ke kterému je možno ještě přidávat připomínky a postřehy. Pokud vás tedy něco rozumného napadne, neváhejte a pošlete svůj nápad některému ze studentských senátorů, který jej bude moci předat dál do senátní diskuze.

- red -

Jak jsme šli hrát stolní tenis

V září jsme se rozhodli udělat něco pro zdraví a vyrazili jsme v pátek po poledni plni elánu na stolní tenis. Kam půjdeme? Třeba na K4, tam jsou přece dva stoly. Na vrátnici jsme požádali milou paní vrátnou o zapůjčení klíče výměnou za studijní průkaz.

„Bohužel to není o prázdninách možné“, bylo nám řečeno. Zeptali jsme se tedy, proč. No je to prostě zakázáno. A z jakého důvodu? V jedničce je materiál stavební firmy a do dvojky se dávají kola. A jsou tam nějaká kola? No, já vám ty klíče půjčit stejně nemohu.

A kdyby byla místnost volná? Před třemi týdny jsme tam přece mohli hrát bez problémů. Nemohu. Můžeme se zeptat vedoucí koleje K4? Má dovolenou. Tak jsme se pokusili promluvit s paní Havlovou na K3. Bohužel jsme ji nezastihli. Na koho se obrátit

Přijímací zkoušky do magisterského studia – definitivní návrh upravený podle usnesení kolegia děkana Bf JU

J. Zrzavý, 10. července 2001

Preambule

Jak známo, současný způsob přechodu mezi bakalářským a magisterským stupněm na Bf nemůže dále pokračovat. Za prvé musí být fakulta schopna každoročně pružně reagovat na ministerstvem vyhlášené limity počtu magisterských studentů (což je novinka, to dřív nikdy nebylo), za druhé musíme absolventy bakalářského studia všech fakult považovat za rovnocenné. Znamená to, že musí zmizet automatický přechod do Mgr. studia – ani ne tak kvůli nějakým lidským právům absolventů jiných škol, ale hlavně proto, že absolutní kritéria neumožňují fakultě výše zmíněnou pružnost.

Musíme zkrátka získat celofakultní pořadí uchazečů o Mgr. studium, které se někde odřízne. A musí to dát co nejmenší práce.

Protože kvůli stálému změkčování pravidel pro automatický přechod přecházeli automaticky skoro všichni, asi jsme už zapomněli, jak vypadá současný stav. Student obhájí bakalářskou diplomku a jde ke třem (vzácně více) bakalářským zkouškám. Z výsledků se vypočítá celková známka a on dostane diplom. Jako bakalář (byť ještě nepromovaný) jde k přijímacím zkouškám do Mgr. studia, což je písemka a pohovor, obou organizované katedrou. Bodový zisk za obě části je nastaven tak, že kdo je dokonale v jednom, může úplně pohořet v druhém (neboli katedra může přijmout i jedince, který zvoral písemku, a jedinec, kterého nikdo nechce, může projít, když je v písemce vynikající). Další podmínkou je mít zadávací protokol Mgr. diplomky: kdo ho nemá (bude přicházet zvenčí, nebo mění téma), je vlastně přijat podmíněně a má 1. semestr na shánění diplomky. Cílkem tedy obhajoba, tři zkoušky a zadání diplomky.

Návrh

1. Bakalářské zkoušky nebudou jenom známkovány (→ diplom), ale také bodovány. Celkový počet je 150 bodů, každá subkomise má tedy 50 bodů. Podle počtu bodů vznikne základní pořadí všech studentů. (Pokud někdo dělá více než tři zkoušky, bude jeho bodový zisk dodatečně přepočítán, aby se vešel do pořadí.)

2. Každá katedra dostane nějaký počet preferenčních bodů podle toho, kolik lidí se jí tam aktuálně hlásí. Počet bodů přidělený katedrám k preferenčním bodům, poroste podle vzorce $(N+2)*50$, kde N je počet bakalářů přihlášených na katedru; maximální dotace na osobu je 100 bodů (tj. při malém počtu přihlášených nebude vzoreček naplněn). Hlásí-li se 1 osoba, má katedra 150 bodů, pro 2:200, 3:250, ... 10:600 apod. Katedra tyto body rozdělí svým uchazečům. Je povoleno nevyčerpat všechny body (hlásí se jediný uchazeč, jenže katedra ho nechce). Důležité je, aby katedry v okamžiku bodování neznaly konečné celofakultní pořadí z bakalářek. O přidělování bude rozhodovat vícečlenná komise, přinejmenším vedoucí katedry, garantí Mgr. oborů a zúčastnění školitelé, z jejichž návrhů se vypočítá průměr (nebo modus), nebo se bude hlasovat o různých návrzích. Je snad zřejmé, že kdo je první v základním pořadí, bude zjevně přijat i bez preference z katedry.

3. Podle čeho katedry body rozdělí, je jejich věc. Fakulta bude požadovat, aby se konaly nějaké pohovory a aby zásadním argumentem byla kvalita bakalářské práce.

4. Lidé přicházející zvenčí budou pozváni k našim bakalářským zkouškám, čímž se dostanou do pořadí. Poté by si je měly katedry pozvat k pohovorům, rád bych viděl i jakousi obhajobu jejich bakalářských diplomek (maji-li je). Samozřejmě budou při bakalářských zkouškách sedět v jiné místnosti než naši a na dveřích bude napsáno „Přijímací zkoušky do magisterského studia“, aby neřvali, že oni už bakalářské zkoušky absolvovali. Nepřicházejí-li už se zadanou naší diplomkou, platí pro ně podmíněčný zápis do Mgr. studia s povinností sehnat diplomku během 1. semestru.

5. Vážení bodů za bakalářky a bodů za katedrovou potřebnost: vytvoří se dvě nezávislá pořadí, A (bakalářky; 0–150 bodů) a B (bakalářky + katedrové body; 0–250 bodů); katedry rozdají své body, aniž by znaly pořadí A. Vybereme prvních X lidí z pořadí A (50% kvóty plus všichni, kdo mají stejný počet bodů jako ten poslední přijatý), vybrané lidi vyškrtáme z pořadí B a poté z něho vybereme prvních Y lidí (Y = kvóta minus X, plus ti, kdo mají stejný počet bodů; stejnobodost je dosti nepravděpodobná, takže překročení kvóty bych se moc neobával). Podotýkám, že kritérium „bakalářky/prospěch“ je započítáno v obou pořadích. Kdo je první v pořadí A, bude přijat, i když nedostane od katedry žádný bod.

dál? Vrátili jsme se na K4 a pokusili jsme se dostat ještě k řediteli KaM. Chtěli jsme mu položit otázku, z jakého důvodu se klíče od klubovny 2 nepůjčují. To se ovšem nestalo, protože měl dovolenou. Beznadějně jsme se vrátili na vrátnici a položili jsme paní vrátné otázku, na koho se tedy v naší anabázi máme obrátit. V mžiku jsme se ocitli

přede dveřmi ekonoma KaM, Ing. Balažoviče. Po krátké debatě jsme se společně vydali k vrátnici. Na otázku pana ekonoma, proč se místnosti nepůjčují, zazněla odpověď: „Je to nařízení. Do jedničky se dává materiál a do dvojky kola.“ „A jsou tam teď nějaká kola?“ „Ne.“ „No tak je tam, prosím, pusťte a oni Vám do dvou hodin klíče vrátí.“ S po-

citím absolutních vítězů jsme odklusali ke klubovně č. 2. Odemkli jsme a zůstali jsme stát jako solné sloupy. V klubovně bylo složeno 21 nových praček Ardo a 16 košů na prádlo! A teď už víte i Vy, proč se o prázdninách nepůjčují klíče od klubovny. Nebylo by bývalo lepší, abychom se to dozvěděli hned na počátku?

Jája a Pája z K3

Rozhovor s Janou Nebesářovou

S malým zpožděním jsem vyběhala na cestu vedoucí k domečku, který vypadá tak trochu izolovaně od ostatních ústavních obrů. Ač je malý, skrývá v sobě „velké věci“ – je to zdejší srdce elektronové mikroskopie, ráj malinkatých objektů, kterému velí sympatická paní Jana Nebesářová. A za tou jsem také zamířila a s ní jsem si povídala nad vonícím šálkem kávy.

Takže se také pěkně usadte, připravte si něco dobrého k pití a povídejte si s námi.

profesní cesta: narozena v Táboře, gymnázium v Táboře, vystudovala VŠChT, kandidátský titul na katedře Silikátů v laboratoři Elektronové mikroskopie, v r. 1989 cesta z Prahy do Malštic (bydliště rodičů), laboratoř Elektronové mikroskopie Parazitologického ústavu

rodina: jednou vdaná, jeden muž (tiskový mluvčí JETe – „každý se mě proto ptá na můj vztah k jaderné elektrárně, který tímto nemůže být jiný, než pozitivní“), dvě děti (dcera a syn), kteří jsou zdrojem nápadů a inspiraci

největší sportovní výkon: ujití 100 km v silničním pochodu Tábor–Praha, to bylo během studia na gymnáziu

nejnapínavější zážitek: „Já jsem každou chvíli vlastně z něčeho napnutá, už jen při přípravě preparátů... Všechno u elektronové mikroskopie děláte naslepo a pak čekáte na výsledek... Možná ale tím nejnapínavějším zážitkem byly pro mě události kolem 17. listopadu, protože jsem patřila ke generaci, která neměla jiné zkušenosti než ty ze socialismu a nedovedla jsem si představit, co bude dál.“

lék na nudu: nepotřebuje, neboť neví (posledních třicet let), co to je

nejzajímavější objekt pod mikroskopem: „Stačí obyčejná moucha a člověk zůstává v naprostém úžasu nad tím, jak je to dokonalé zařízení, jak fantasticky to funguje...“



Jaká cesta vás přivedla až k práci elektronového mikroskopika?

Náhoda. Já jsem původním povoláním chemik, absolvent VŠChT v Praze. K elektronové mikroskopii jsem se opravdu dostala čirou náhodou. Po absolvování školy jsem se chystala na aspiranturu, ale nevyhovovala mi katedra, na které jsem se nacházela. Tak jsem hledala nového školitele, kterého jsem nakonec našla na katedře silikátů. Protože jsem se do té doby specializovala na radiochemii a na technologii vzácných prvků, tak mě umís-

til do laboratoře elektronové mikroskopie, kterou katedra silikátů tehdy měla. Musím říct, že jsme si to opravdu nedomluvili dopředu – původně jsem si myslela, že jdu dělat aspiranturu na silikáty a že se budu zajímat o sklo... No a taktó začala má kariéra elektronového mikroskopika a už mne tento fantastický obor neopustil.

Co vás na tomto oboru tak přitahuje?

Zažila jsem ještě jeden takový rozhodující zlom. Začínala jsem s kvalitativní a kvantitativní elektronovou mikroanalýzou skel, což

bylo zajímavé z analytického hlediska, protože je to vlastně jediná metoda, která je schopná analyzovat velmi malý objem (každá jiná metoda vlastně zprůměruje daleko větší povrch). A velký zlom znamenal pro mě přechod sem do Budějovic, kdy se mi otevřel biologický mikrosvět. Ten je prostě fantastický! Je to pohled do jiného světa – asi stejně jako hvězdáře přitahují hvězdy, svět, který je jiným lidem nepřístupný. Změnilo to celkové myšlení člověka i přístup k životu. Znáám málo lidí, kteří jsou schopni opustit tento obor, když už ho jednou začali dělat naplno.

Jaké vlastnosti musí člověk mít, aby mohl vykonávat toto povolání?

Měl by být trpělivý. Ale to já zase tak úplně nejsem. Já spíš potřebuji být s každou prací vnitřně spokojená. Takže ji vydržím po určité době opakovat, dokud se nedostanu do jistého stavu „dokonalosti výsledku“. V biologické elektronové mikroskopii by měl mít člověk navíc zručné ruce a také blízký vztah k technice, neměla by mu vadit práce s moderními přístroji.

Jaké vlastnosti jsou naopak nevhodné?

Je to práce pro lidi s klidnější povahou, kteří se dokáží nějakým způsobem zkoncentrovat a ovládnout hlavně při samotné práci s mikroskopem či ultramikrotomem.

Musela jste se některým těmto vlastnostem učit?

Já jsem se musela učit hlavně té trpělivosti a soustředění – třeba při krájení musíte zvládnout sezení téměř bez pohnutí. No a protože jsem trochu impulzivnější člověk, tak když mi třeba přístroj přestane krájet, mám tendence ho prohodit oknem... S tím jsem se musela naučit se vypořádat. Touto prací jsem navíc získala také to promyšlení si souvislosti – příprava k mikroskopování je složitá, celý přístroj má spoustu svých nástrah a všechno se to sčítá... To mě neustálé přemýšlení nad problémy (z čeho mohly vzniknout a kde může být hlavní příčina), toto si myslím, že mi dala právě elektronová mikroskopie.

Uplatňujete je i mimo práci, v běžném životě?

Určitě. Určitě trpělivost. Jsem schopná více než kdy předtím se s určitými věcmi dost dlouho „párat“. A potom také i to analyzová-

ni. V rodině jsem pověstná tím, že kdykoli se dělá závažné rozhodnutí, tak si opravdu připravím dva papíry, jeden „pro“ a druhý „proti“, a jsem schopná promýšlet, sepsovat a třídit argumenty, než přijde ten hlavní okamžik, kdy to podtrhnu, sečtu a vyhodnotím. Dokonce jsem schopna vymyslet si i systém bodování důležitosti jednotlivých argumentů...

Když připravujete vaše objekty pro mikroskopování, povídáte si s nimi nebo je to pro vás už taková ta rutinní práce?

Rutinní práce to není nikdy. Rutinní práce jsem svým způsobem ušetřena, protože už nemusím standardně připravovat preparáty, na to jsou v laboratoři už jiní pracovníci. To, co dělám, je už vždy něčím zajímavé. Je ale pravda, že si objekty pojmenovávám – když jsou přízrakové a dají se dobře připravit, pak mají milá jména, když ne, tak dostávají jména, která už jsou méně milá...

Zavítáme do vašeho dětství. Byla jste nezbedné dítě nebo spíše typ hodné, stydlivé holčičky?

Řekla bych, že jsem byla něco mezi tím. Myslím si, že jsem byla celkem hodné dítě (dokonce i mí rodiče si to dodnes myslí), ale přesto jsem se vždy nechtíc zamotala do nějakého průšvihů. Jednou z mých základních vlastností je zvědavost – patřím k lidem, kteří si rádi všechno vyzkouší. S touto vlastností nemáte šanci projít dospíváním bez malérů. Na jeden takový si vzpomínám. Na gymnáziu jsem byla vždy vzorný premiant, alespoň jsem měla takovou pověst. Ve čtvrtém ročníku se mi stalo, že jsem byla dva měsíce před svými osmnáctinami přichycena při popíjení alkoholických nápojů (já je ale doopravdy nepopíjela!). Na škole veřejně vyhlásili ve školním rozhlase, že jsem porušila ten a ten paragraf a dostala jsem ředitelskou důtku. Na tu dobu to bylo docela přísné potrestání. Musím ale říct, že mí rodiče mi tehdy bezvadně věřili a že i ve třídě se pohledy na mě tímto činem rozdělily. Někomu jsem byla rázem bližší.

Kamarádila jste spíše s holkama nebo s klukama?

Kamarádila jsem spíš s klukama. Mám staršího bratra, možná to tedy bylo i tím. A možná také způsobem uvažování, které mám.

Dost lidí mi říká, že mám na ženu nezvykle racionální a analytické uvažování.

Co jste jako dítě neměla ráda a naopak, u čeho jste nikdy nemohla chybět?

Vím přesně, co jsem neměla ráda. Mí rodiče mají zahradu a já jsem strašně nerada jednotala mrkev. Na té zahrádce jsem nenáviděla jakékoli práce, které vyžadovaly trpělivost. Naopak co mě bavilo, byly všechny pohybové aktivity. Také jsem ráda hrála na kytaru.

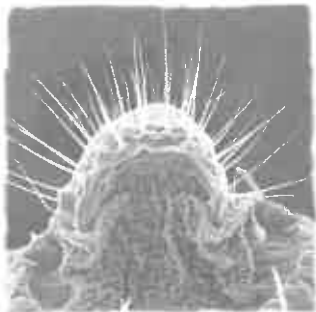
Jaká byla vaše první velká láska?

Musím říct, že těch lásek bylo více, a nevzpomenou si, která byla ta první. Od určitého věku jsem byla totiž permanentně zamilovaná a objekty mé lásky se střídaly poměrně rychle. Začalo to někdy ve třinácti, čtrnácti letech...

Někdy ani dotyční nevěděli, že jsou objektem mého zbožňování. Ale asi takovou první výraznější láskou byl jeden chlapec, který mě učil hrát tenis, když jsem byla na prázdninách u své sestřence. Pamatuji si, že kvůli němu jsem byla schopná do zdi pinovat celé dny – jenom když mě pochválil.

O jakém povolání jste snila v deseti, jedenácti letech?

V té době jsem chtěla být paní učitelkou. Nikdy jsem neměla žádný vyhraněný obor. Ve škole jsem neměla žádné slabé předměty, ale neměla jsem taky žádný vyhraněný zájem. Takže k rozhodování o mém budoucím povolání došlo až na gymnáziu. Chemii jsem si vybrala protože jsme měli výbornou chemikářku, která mě nadchla, a protože mi přišlo, že tento obor spojuje všechny mé základní představy o ideálním povolání. Nikdy mě totiž nebavily předměty, které byly hlavně „paměťové“, o velkém množství fakt, která se nedala nijak odvodit. Vždy jsem potřebovala nějaké logické propojení dat a zdálo se mi, že to v té chemii je. Takže proto to byla nakonec chemie, i když rodiče velmi toužili po tom, abych se stala lékařkou.



Vrátíme se zpět do současnosti. Čím vás lidé potěší a co vás dokáže naštvat?

Potěší mne, když lidé přijdou i tehdy, když u nás získají dobré výsledky, a když řeknou: „Máme radost z toho, že jsme je získali.“ Protože většinou chodí jen tehdy, když ty výsledky nejsou úplně perfektní. Člověku udělá radost, když ho někdo pochválí i jenom třeba za běžnou, rutinní službu, která funguje a která mu přinesla to, co od toho čekal. Rozčítit mě mohou, když si neváží toho, co se pro ně snažím udělat. Když nevidí, kolik je za tím práce a úsilí. Vydržím toho ale dost – je to jako pověstný pohár, do kterého přibývají kapky... Pak přijde ta poslední a s ní to někdo „odnese“, třeba i úplně nevině. To mě pak dost mrzí. V laboratoři už poznají, že se pohár naplnil, a to se mi pak raději vyhýbají ☺.

Jste technický typ ženy i mimo práci? Kdo u vás doma třeba vyměňuje těsnění u kapajícího vodovodu?

Jsem schopná to udělat, nedělá mi to zas až tak velké potíže. Nicméně respektuji svého muže, který v tomhle má tu správnou doměnu. Řeším to sama až teprve, když manžel nemá čas.

Na přednáškách elektronové mikroskopie začínáte vždy s fólií s Murphyho zákony.

Máte některý, který se vám v běžném životě několikrát potvrdil?

Mám jeden oblíbený, ale možná ho neřeknu zcela přesně: Moudrost znamená vyhnout se dokonalosti. Což si myslím, že sedí jak do života, tak na elektronovou mikroskopii. Člověk se

leckdy žene za nedostížnými metami a leckdy v tom elektronovém mikroskopu například přírodu hodně, hodně znásilňuje. Když se tak ženeme za tou dokonalostí, tak nás to ale často stojí neúměrně velké úsilí.

Jakým způsobem si nejlépe odpočínáte?

Když se začtu do dobré knížky – to jsem schopná zapomenout na všechno kolem.

Během roku mám na čtení bohužel velmi málo času. Kdybych si měla vybrat žánr, pak by to byla asi beletrie. V poslední době velmi ráda sáhnu po Toulkách českou minulostí od Petra Hory. Občas mi někdo půjčí nějakou knihu a řekne: „Přečti si to, to je hrozně zajímavý.“ Tak se do toho ponořím a pěkně si odpočinu. Další můj „relax“ je pěší turistika, chození v přírodě, po horách. Mám moc ráda slovenské hory. Párkrát jsme vyrazili i do Alp, ale tam je to všechno moc veliké – Slovensko je lepší, takové „akorát“.

Máte nějaký recept, jak se přinutit do aktivity, do které se vám vůbec, ale vůbec nechce?

Většina věcí, do kterých se mi nechce, jsou záležitosti administrativní. U těch je ale vždy nějaká ta „dedajna“, kdy to na člověka spadne a on to musí udělat. Přiznám se – jsem hrozný „odklada“, nechávám tyto záležitosti vědomě dojít až na tu hraniční mez a pak z toho všeho šílím. Takže to přinucení spočívá v odkládání věcí na poslední chvíli, kdy už není vyhnouti.

Představte si situaci: máte zámožného strýčka, který vám pošle, dejme tomu milion korun. Jak byste s nimi naložila?

Tak kdyby se rozhodl poslat ty milióny dva nebo spíše tři, tak bych si koupila domů scanning (skenovací elektronový mikroskop – SEM). Další věc, u které si hodně odpočinu, je totiž hrani si s obrázky ze SEMu. Mikrosvět je nádherný a spoustu věcí ještě nikdo nikdy neviděl... No vlastně bych těch peněz potřebovala víc – aby mi ještě zbylo na rentu, abych nemusela už nic dalšího dělat.

Když vás honí „mlsná nálada“, po čem sáhnete?

Jéé, po oříšcích! Mám moc ráda oříškovou směsí, třeba studentskou směs (kešu oříšky, rozinky, lískové oříšky...). To miluji.

Co vy a chov domácích mazlíčků?

Teprve až v letošním roce se nám podařilo dostat se z panelového sídliště na okraj Budějovic. Proto máme zatím jen kocoura Maňu (je krásný, černý, od Olega Ditricha), předtím jsme měli jen křečka. Takže jsme už

„ve větších rozměrech“ a doufám, že se časem dostaneme až k pejskovi. Potřebuji zvíře, které je mazlivé, přítulné, se kterým se dá alespoň trochu komunikovat.

Prozradíte nám, zda máte nějakou oblíbenou osobnost a kdo jí je?



Mám spoutu oblíbených osobností. V poslední době mě potěšila hodně jedna událost, a to zvolení doktorky Ilnerové do čela Akademie věd. Hlavně proto, že je to žena. Ona je pro mě vzor člověka, který dokázal skloubit „ženský úděl“ s vědeckou prací, což opravdu není jednoduché. Když mám čas na čtení, tak hledám také ponaučení v knihách o velkých lidech, vědcích, myslitelích, umělcích. Jedním z nich je fyzik Richard Feynman a knížky o něm. V těchto knížkách jsem našla odpovědi na otázky, které mě tady pronásledovaly v letech, kdy to v akademii vypadalo hodně špatně a kdy odsud odcházela spousta lidí. Tehdy člověk hledal pro sebe cestu, kterou jít dál.

A jsme v závěru a ten se poji tradičně se vzkazem...

Já bych chtěla asi jen říct studentům, aby se nebáli elektronové mikroskopie. Je moc krásná.

Děkuji za příjemný a uvolněný rozhovor

Věra Cihlářová

Tvorba WWW stránek podruhé

Tak jsem se koukal na fakulní stránky a těch uživatelských nám tam moc nepříbilo. Takže vás článek minule nezaujal nebo jste jen neměli čas. Budu předpokládat druhou možnost¹ a pokračovat v nakousnutém tématu.

V posledním čísle jsme si ve stručnosti řekli něco o struktuře HTML dokumentu a skončili jsme u tagu BODY, kterého jsme se však sotva dotkli. Dnes začneme tagem <A>.

Tag <A>

Text uzavřený mezi otevírací a uzavírací částí tohoto tagu se na stránce stává odkazem². Předpokládejme, že máte svůj soubor index.html a z něho chcete mít odkok do souboru konicky.html.

```
<A HREF="konicky.html">Moje koničky</A>
```

Tento řádek přidá do textu odkaz znění "Moje koničky".

Tento typ odkazu se nazývá relativní odkaz. Říká, kde se nachází soubor konicky.html vzhledem k souboru, v němž je odkaz uveden (index.html). Pokud by se soubor nacházel v nějakém adresáři, pak bude cesta uvedena , pokud by se nacházel o úroveň výš, pak .

Absolutní odkaz pak určuje umístění souboru vzhledem ke kořenovému adresáři web serveru. Vždy začíná označením protokolu - http:\\ (ftp:\\, ...)

```
<A HREF="http:\\www.bf.jcu.cz\tix\\user\\konicky.html">Moje koničky</A>
```

V rámci svých stránek používejte zásadně relativní odkazy, pokud se odkazujete na cizí stránku, použijte odkaz absolutní.

Zaručujete si tak snadnou přenositelnost stránek mezi servery (prostě je překopírujete).

Určitě jste si všimli, že se občas při najetí na odkaz pod kurzorem myši objeví textové pole s bližším popisem odkazu. To dělá parametr TITLE:

```
<A HREF="konicky.html" TITLE="Moji koničky">Moje koničky</A>
```

Některé stránky mají odkazy, které skáčou na různá místa stejného souboru. To dělá také tag <A>. Nejprve vytvoříte návěstí na které se bude možno odkazovat:

```
<A NAME="počítače">Počítače</A>
```

A pak na takové místo můžete skočit nejen z té samé stránky,

```
<A HREF="#počítače">Koničky - počítače</A>
```

ale i ze stránek jiných:

```
<A HREF="konicky.html#počítače">Moje koničky - počítače</A>
```

Tag <BODY>

Již víte, že pomocí parametrů TEXT a BGCOLOR můžete obarvit text a pozadí dokumentu. Můžete obarvit i odkazy:

```
<BODY LINK=yellow ALINK=white VLINK=gray>
```

Odkazy pak budou žluté, navštívené odkazy šedé a aktivní odkazy³ bílé.

Na pozadí stránky jsou velmi často obrázky. Na to potřebujete nějaký obrázek a to ve formátu gif, jpg nebo png. Obrázek se pak na stránce poskládá jako dlaždice vedle a pod sebe.

```
<BODY BACKGROUND="obrazek.png">
```

Pokud použijete jak parametr BGCOLOR, tak parametr BACKGROUND, bude barva překryta dlaždicí obrázků (tudíž nebude vidět).

Tag

Chcete-li do stránky vložit obrázek, použijte následující tag:

```
<IMG SRC="obrazky\\pentium.gif">
```

Obrázky můžete nechat obtékat textem. K tomu slouží parametr ALIGN, který posune obrázek na stranu a tím povolí jeho obtékání:

```
<IMG SRC="obrazky\\pentium.gif" ALIGN=left>
```

Takový obrázek bude vlevo - obtékán zprava. Další možnost je ALIGN=right. Pokud obrázek nechcete nechat obtékat textem, můžete použít zarovnání BOTTOM/MIDDLE/TOP. Obrázek bude pokračováním textu, přičemž text bude zarovnán se spodním okrajem/se středem/s vrchním okrajem obrázku. Implicitní hodnota⁴ je BOTTOM.

Odsazení obrázku od textu upravíte parametry HSPACE/VSPACE, která určují horizontální/vertikální odsazení v pixelech⁵.

Nad některými obrázky se může po najetí myši objevit text. Může za to parametr NAME:

```
<IMG SRC="obrazky\\pentium.gif" NAME="Procesor Intel Pentium">
```

Obrázek jako odkaz

Určitě jste se již setkali s tím, že když jste klikli na obrázek, skočili jste na novou stránku. Obrázek byl tedy odkazem. Jak to udělat? Pokud si uvědomíte, že vše, co uzavřete mezi tagy <A> a se stane odkazem, pak již řešení znáte:

```
<A HREF="#počítače"><IMG SRC="obraz-
```

```
ky\\pc.gif"></A>
```

V tomto případě se vám však kolem obrázku udělá rámeček, který upozorňuje na skutečnost, že obrázek je odkazem. Pokud byste ho tam nechtěli, upravte tag IMG přidáním parametru BORDER:

```
<IMG SRC="obrazky\\pc.gif" BORDER=0>
```

Tím nastavíte tloušťku rámečku na 0 pixelů. Rámeček můžete samozřejmě i rozšířit.

Tag <CENTER>

Vše co umístíte mezi tagy <CENTER> a </CENTER> bude na stránce vystředěno:

```
<CENTER><H1>Nadpis</H1></CENTER>
```

Naformátuje text jako nadpis a zarovná ho na střed.

Tag

Umožňuje nastavit velikost, barvu a font písma:

```
<FONT SIZE=+2 COLOR=red>větší a červený text</FONT>
```

Velikost písma je v rozmezí 1-7. Můžete tedy nastavit, že písmo bude veliké 5 (SIZE=5). Pokud má někdo nastaven prohlížeč na větší písmena (třeba 6), bude tento text paradoxně menší. Lepší je tedy použít relativní zvětšení (SIZE=+2), text pak bude vždy větší (přinejhorším stejně velký)⁶.

```
<FONT FACE=arial,times>text fontem arial</FONT>
```

Najde-li na počítači font Arial, použije ho pro zobrazení. Pokud ho nenajde, zkusí najít font Times. Pokud ani ten nenajde, použije implicitní font. Zkuste font Wingdings.

A příště se podíváme na tabulky...

- Dworkin -

¹ předpoklad, že byste stránky snad mít nechtěli, úplně ignorují, protože v moderním světě jste bez stránek úplně, ale úplně nemožní ☹

² část textu, na kterou se dá kliknout a zobrazí se vám jiná stránka. Kurzor se po najetí na odkaz většinou změní na ručičku. Odkaz je nejčastěji podtržený modrý text.

³ ty, na které jste najeli tabelátorem - jsou právě aktivní. Při práci s myší většinou nepostřehnete.

⁴ když nic neuvědíte

⁵ pixel je obrazovkový bod daný rozlišením monitoru. Nejčastější rozlišení v současnosti je 800x600 pixelů. Monitor je tedy rozdělen na 600 řádků a 800 sloupců.

⁶ nepoužívejte pro nadpis - existuje tag <Hx>

Jsi-li dívka či hoch s činy
vzhlední k webu Pavučiny.

STUDENTSKÉ DIVADLO

WANTED

aneb hledáme herce a spolupracovníky

Někteří jste se možná již do- slechli nebo si všiml na ná- stěnce, že bychom tu rádi da- li dohromady nějaké to menší divadelní představení. Není nás ale mnoho, proto bychom rádi rozšířili naše řady. Jedná se převážně o obsazení men- ších rolíček a rolí typu „křoví“ (jenže vy přece víte, že není malých rolí...). Uvítáme kaž- dou novou tvář a každý dobrý nápad, takže pokud máte chuť věnovat trochu toho vol- něho času divadlu, neváhejte a napište mi na:

jennifer@tix.bf.jcu.cz nebo se stavte na **K1/213**. Budu se na vás všechny těšit.

Pavka



EKODOTEKY

Ano, díky nadšení hrstky sta- tečných se letos připravuje již třetí ročník výstavy dotýkající se problémů životního prostře- dí, zejména pak prostředí zde, v Českých Budějovicích.

Loňský ročník proběhl v listo- padu v galerii Na půdě. Přišlo 49 školních tříd o celkovém

počtu přes 1000 lidí a necelých 120 lidí se přišlo podívat ze zájmu, přilákáno reklamou ☺. Letos chystáme několik změn:

❖ vracíme se do Státní vědec- ké knihovny

❖ zpracováváme pouze jedno téma, zato podrobně

❖ výstavou budou provádět předem proškolení placení průvodci

❖ jedním z výstupů bude bro- žurka určená především pro učitele, v níž bude stručně shr- nutý obsah výstavy

❖ chystáme vylepšené www stránky

Výstava proběhne z 90% v prv- ních dvou prosincových týd- nech.

Cíl projektu zůstává stejný – stručně, poutavě a srozumitel- ně (Ekodoteky jsou určené prim- árně 2. stupni základních škol a středním školám) podat vybranou problematiku se za- měřením na konkrétní věci, pří- mo se dotýkající života obyvatel Českých Budějovic.

Letos jsme zvolili jako téma **DOPRAVU**. Menší část bude věnovaná obecným informa- cím celorepublikového formá- tu (stav dopravy, D3, D8, že- lezniční vysokorychlostní kori- dory), většina výstavy se bude potom zabývat dopravou v Českých Budějovicích a oko- lí. Součástí budou informace o MHD, místní železniční do- pravě, emisích, o Dni bez aut, alternativních způsobech do- pravy po městě atd.

Dále bude možno se dozvědět, kolik aut projede denně okolo Kauflandu, jak se rychle a zá- roveň ekologicky dostat z Čes- kých Budějovic do Prahy a jiné zajímavosti. Jako další zpe- stření chystáme autodráhu, funkční modely vlaků, simula-

ci stavby silnice. Chybět nebu- dou vtipy z oblasti dopravy.

Pokud někoho z vás téma zau- jalo, zajímáte se o výstavu blí- že a chtěli byste pomoci, ozvě- te se některé z osob z trojice:

Míša Uhlířová
edelweiss@email.cz

Martin Střelec
kukacka@tix.bf.jcu.cz

Lukáš Šmahel
lukask@tix.bf.jcu.cz,

nebo přijďte na schůzku (ob- čas bývá docela zábavná ☺). Schůzky se konají pravidelně jednou týdně v termínu vyv- šeném na nástěnce. Práce je dost a každou pomocnou ruku uvítáme.

Za realizační tým letošních Ekodoteků

Míša Uhlířová

BOR

Jak to vlastně všechno začalo? To bylo tak. Jednou v podvečer se sešlo pár zvědavců na ja- kémsi sezení, kde se měli seznámit s tím, co je čeká a jak by to vlastně mělo všechno probíhat. Byla (a dosud ještě je) to zajímavá parta lidíček, kteří chtěli zkusit něco nov- ého, neobvyklého, alespoň tou dobou pro většinu z nich. Zajímavé bylo, že nikdo z bu- doucího týmu studentů nebyl z Českých Budějovic.

Hlavním mozkiem a vedoucím, jak jsme postupně zjistili, byl Richard Tichý (tzv. odborný garant), v jehož hlavě se zrodil takový nápad. Na sídlišti Máj vždy bylo a je velmi málo zele- ně a sportovišť pro teenagery, a proto se naskytlá příležitost k úpravě jedné louky v těsné blízkosti sídliště mezi točnou MHD a silnicí do Braníšova – tuto lokalitu jsme si později

pracovně nazvali Bor, podobně jako sousedící les.

Hlavním řečníkem toho večera byl Pavel Hrubý, jakožto zá- stupce společnosti Attavena. Prostřednictvím této student- ské společnosti se sepsala žá- dost na magistrát města České Budějovice o grant na projekt



„Oživení lokality Bor“. Projekt byl magistrátem schválen a je- ho řešitelem se stal tým stu- dentů Biologické fakulty JU pod záštitou Attaveny.

Studenti se snažili pracovat s co možná největší samostat- ností jako tým. Nutno dodat, že se s tím, podle mého názo- ru, vypořádali velmi dobře. Pokud uvážíme, že většina s podobnou činností neměla vůbec žádné zkušenosti. Jen několik (mám za to, že čtyři) se podíleli na obdobném projektu v předchozím roce (zabývající se lokalitou „Tankodrom“).

V současné době je hotový te- rénní průzkum lokality Bor, mapová dokumentace a foto- dokumentace. Proběhla také Jiřaznicková akce, zaměřená na dvě cílové skupiny: děti s rodiči a mládež. Ty jsou nej- pravděpodobnějšími návštěv- níky „Boru“, který by mohly využívat jak k rekreaci tak i ke sportování.

Nyní už zbývá vyhodnotit vý- sledky dotazníků a veškerých ziskových podkladů, na zákla-

dě kterých se vytvoří konečný celkový koncept návrhu změn na této lokalitě.

Frodo

Projekt STERIOILA

V několika následujících řád- cích bych Vám ráda představila projekt Steriolla – semináře, exkurze, soutěže (Ekologická výchova od studentů k studen- tům). Jak to všechno začalo?

Tak když se pohodlně usadíte do křesla, klidně uskrávejte z toho čaje, co máte před se- bou, začnu Vám vyprávět. Jednoho prosincového večera jsme seděli se Zdeňkem a Pavlem na Attaveně (pod stře- chou děkanátu) a přemýšleli nad spoluprací města, škol, ekologického centra a fakulty. Po několika hodinách se vylou- pla malá hvězdička – Steriol- la. Jejím základem byly semi- náře pro střední školy o právu v životním prostředí a soutěže a ankety pro základní i střední školy. Během Vánoc vznikl projekt ve spolupráci s CEGV Cassiopeia, který se rozšířil ještě o exkurze do zajímavých míst Budějovic, a v únoru byl podpořen grantem Magis- tráta ČB. Po menších adminis- trativních tahačích se Steri- olla rozletěla po své dráze. Nejprve to byly testovací anke- ty na Dni Země, který pořádá- la CEGV Cassiopeia, a na kvě- tnové Bambiriádě. Během jara a léta jsme dávali dohromady materiály pro semináře, jejichž nosnými tématy jsou odpady, voda a EIA, a pro podzimní vý- stavu o odpadech. Na začátku října proběhla soutěž „PEŤÁCI“ s plastovými lahvemi a rozběh- ly se semináře o odpadech.

A na co Vás můžu nalákat? Od **2. do 16. listopadu** mimo ví- kendů poběží v Domě dětí a mládeže (žlutá vila naproti

Vědecké knihovně) výstava o celém projektu a o odpadech v Českých Budějovicích. Naj- dete zde nejlepší výtvoři z PET lahví vytvořených při „PEŤÁ- cích“, aktuální přehled sběro- vých a výkupních míst, ceny za suroviny, rozmištění hnízd pro tříděný odpad, můžete si zku- sít štěstí v kvízu či zjistit, co všechno se dá vyrobit ze zby- lých obalů. Jestli budete mít do 16. listopadu špetku volně- ho času, zastavte se na kus ře- či v DDM.

Jana
piskota@seznam.cz

<http://www.attavena.cz/steriol- la/index.html>

SPOLEK REPETYNKY A ATTAVENA, O.P.S.

vás srdečně zvou na
hudební festival

VYKOLEJI

21. listopadu 2001

mezi 17:00 a 24:00 hod.

na Bobíku

těšte se na:

Vladimíra Mertu

Bílou Nemoc

Chesed

Svatopluka Karáska

Bonsaj č.3

Potrubí

více na:

<http://www.attavena.cz/re- petynka/index.html>

a na plakátech

Rozhovor s Petrem Kosem

profesní cesta: narozen v Jindřichově Hradci, ZŠ Jindřichův Hradec, SPŠ-elektro v Písku, Obchodní akademie v Jindřichově Hradci, tři roky Pedagogická fakulta v J. Hradci, dva roky dálkové magisterské studium tamtéž a zároveň výuka na fakultě Managementu, dva roky výuka na Teologické fakultě, Biologická fakulta

rodina: přítelkyně



oblíbené jídlo: „máma dělá domácí hranolky s kotleťou, to mi moc chutná, a jinak mám rád ještě třeba kubu (pozn.: vánoční jídlo z krup) a bramboračku“

nejvyšší bod, který navštívil: asi někde ve Vysokých Tatrách

nejtlustší kniha dočtená do konce: „mě ty tlusté moc nezajímaly, protože byly zbytečně zálohuavé... Vím ale o tlustých knihách, které jsem nedočel – třeba Odyseus od Jamese Joyce (ale chystám se na to!)“

nejbláznivější nápad: „já už nemám bláznivé nápady... Dříve ale byla doba, kdy jsem se chtěl na dlouhou dobu odstěhovat do Madridu – dokonce jsem i odjel, ale vydržel jsem tam jen deset dní (už mi docházely peníze)...“

Co vás přivedlo k povolání učitele?

K učení mě přivedl zájem o angličtinu. Původně jsem totiž učít ani nechtěl. Bavila mne angličtina, chtěl jsem pracovat s jazykem – proto jsem se přihlásil na „pedák“, protože to byl jediný způsob, jak se tomu jazyku dále věnovat. To jsem byl ještě pevně rozhodnut, že v životě učít nebudu. No a pak to nakonec dopadlo trochu jinak... To, že chci dělat angličtinu, jsem se dozvěděl zhruba tak v osmnácti letech. Do té doby jsem studoval elektrotechniku. V posledním ročníku jsem zjistil, že takto existují cizí jazyky, a začal jsem se hodně zajímat právě o angličtinu. Byl to takový „náraz do hlavy“ – věnoval jsem tomu spoustu času. Hodně mi v tom taky pomohl jeden můj kamarád Angličan, přínosná byla povídání v hospůdce...

Jak jste doputoval až k nám na fakultu?

Po bakalářských zkouškách jsem začal učit na fakultě Managementu v Jindřichově Hradci. Mezitím jsem dálkově studoval magisterské studium. Protože jsem bydlel v té době už v Budějovicích, bylo každodenní dojíždění do Hradce dost náročné. Po dvou letech, když mi končila pracovní smlouva, jsem se rozhodl ji už

dále neprodlužovat a hledat si práci v místě bydliště. Nejdříve jsem učil v soukromé jazykové škole a pár hodin jsem také odpřednášel na Teologické fakultě. Tam mi jednou paní předkanka sdělila, že se dozvěděla, že se otevírá místo na společné katedře jazyků pro učitele angličtiny na Biologické fakultě. No tak jsem to zkusil a konkurzem jsem prošel.

Ve Studentském hodnocení přednášek stojíte každoročně na stupínku vítězů mezi přednášejícími jazyků. Jak to děláte?

Já nevím. Možná má na to vliv to, co jsem si odnesl z Pedagogické fakulty – tam jsem zažil na vlastní kůži, jak vypadá špatná výuka. Pak jsem si mohl říct, jak určitě nechci učít já, a snažím se toho při přednáškách držet.

V čem vidíte hlavní rozdíl mezi výukou cizího jazyka a výukou kteréhokoli jiného předmětu?

Zásadní rozdíl je asi ve způsobu výuky. Když učíte cizí jazyk, učíte hlavně dovednosti, ne znalosti. No a také musíte umět donutit lidi mluvit, což je někdy docela těžké. U jazyků existuje navíc jakási „komplexnost“ – pokud je chcete ovlá-

dat, nejde se něco jednou naučit a pak to zase zapomenout, jak tomu bývá u ostatních předmětů. Abyste jazyk mohli používat, musíte si své znalosti pravidelně udržovat a rozšiřovat. Je to vlastně takový nástroj.

Od minulého semestru se angličtina opět dostala do středu zájmu a prošla několika změnami. Které změny by dle vás měly ještě nastat a co bude asi třeba pro jejich realizaci?

Teď se snažíme výuce angličtiny dát rádk, který předtím chyběl. Když tady začnu studovat angličtinu, musím vědět, kde budu začínat, jak budu postupovat a co bych měl umět na konci určitého stupně studia. Navíc jak se nyní stala angličtina dobrovolnou, tak je třeba také připravit materiály pro studenty, kteří se rozhodnou pro samostudium – aby vůbec mohli studovat sami, bez návštěvy hodin. Jen tak se může dobrovolné studium realizovat.

Poslední „pracovní otázka“: co vás baví na výuce jazyků tady na BF?

Jako „co mě tady drží“? © No, je to určitá jistota pravidelného platu. V soukromém sektoru, pokud neodučíte hodinu, nedostanete za ni ani plat. To je hlavně problém svátků, kdy, když se sejdou třeba hned tři po sobě, tak aby člověk raději ten měsíc ani nejedl... Dále si myslím, že výuka tady, „vede někam dál“. To pro mě jako pro učitele znamená, že neučím po milióntě to samé, ale mám šanci být něčím víc, než jen tím nádeníkem, šanci tu angličtinu rozvíjet.

Přenesme se do vašeho dětství: když byste měl třemi slovy popsat, jaký jste byl klučák, která vás napadnou?

To jsou přímo psychologické testy... Klarinet, babička a prázdniny. Já jsem byl asi úplně normální kluk. Myslím si, že jsem nebyl takový ten „gaunerík“, ale spíš hodné dítě. Ale to by měl hodnotit někdo jiný, než já...

Na kterou první událost, první moment ve svém životě si vzpomenete?

Tak o tom jsem dokonce i přemýšlel. To jsem byl úplně malý, byl jsem s našima někde na zájezdě na Slovensku, máma mě vedla za ruku a já jsem řekl, že jsou tam krásy... Jo, a měly zvonce na krku ©

Z čeho jste měl jako malý kluk největší strach a na co jste se naopak vždy těšil?

Když mi bylo asi deset, tak se všude psalo o nukleární válce, že to všechno „rozmydlej“, že bude konec světa... A já měl strach a bylo mi také strašně líto, že nedostanu občanku. Bylo mi

tehdy jedno, jestli umřu, ale hlavně abych tu občanku už měl...

Nejvíce jsem se těšil na prázdniny (to bylo vždycky neuvěřitelné, že už začaly) a na burizony (mám je hrozně rád).

Měl jste (či máte dodnes) nějakou sbírku?

Samozřejmě. Sbíral jsem známky. Pak jsem pomáhal bráchravi sbírat motýly (chytil jsem babočky kopřivové – nic jiného se mi chytit ani nepodařilo). No a ještě jsem měl sbírku etiket ze zápalek. Těch jsem měl hodně. Pak mi ale jeden kamarád dal obrovskou krabici, plnou těchto etiket, a tím pádem to skončilo, protože už nebylo co sbírat...

A máte něco se svých sbírek dodnes?

No – chtěl jsem se zase podívat na ty motýly. Nakonec jsem je objevil, ale zůstaly tam jen ty špendlíky a pod nimi takový opadaný prášek...

Jak se vyvíjely vaše představy o ideálním povolání, které byste chtěl vykonávat?

Já chtěl vždycky být kuchařem! Ale rodiče mě trochu od toho odrazovali tím, když říkali, že chci-li být kuchařem, tak budu muset utírat nádobí. Což jsem nechtěl... No a ta elektrotechnická průmyslovka, to bylo asi „vítězství rozumu nad citem“.



Co období dospívání? Potrápil jste rodiče nebo se u vás nijak zvlášť neprojevovalo?

Asi jsem trápil rodiče tím, že jsem stále chtěl někam odjet. Všechno nechat a odcestovat třeba do jižní Ameriky. Oni říkali, abych počkal, až po studiu – no a vyhráli to ©. Ale třeba mě to ještě čeká...

Vraťme se zpět do současnosti: Jak si po práci nejlépe odpočínáte?

Po práci? Ve vaně, v horké vodě. Za mlada jsem býval hodně otužilý, ale teď, když má voda pod 30 stupňů, tak mám velké problémy.

Takže když neteče teplá voda...

...tak se nemýj! ☺

Máte v Budějovicích oblíbené místo, kam rád zavítáte?

Mám rád jeden bufet u malého jezera, u fotbalového hřiště. Jmenuje se to tam „Na Koháči“. Tam rád chodím na pivo.

Jste typ člověka, o kterém se říká, že „je pro každou špatnost“? Jak se to u vás projevuje?

Tak to asi jo. No úplně pro každou ne... Záleží také hodně na čase, kterého je čím dál méně.

Ptám se proto, protože jsem se doslechla, že budete hrát v divadelním vystoupení, které se na fakultě připravuje... Jakou roli byste si rád zahrál?

Co nejmenší. Třeba něco, při čem se nemluví. Pohyb by mi ani tak nevadil... Možná tak nevyhádám, ale jsem docela trémista.

Existuje nějaké to „moudro“, kterým se snažíte řídit v běžném životě?

Je jich možná víc. Třeba: „pomož si sám, bude ti pomoheno“ nebo „vždycky to nějak dopadne“. Nevím, jestli jsou to přímo moudra, ale funguje to.

Otázka pro Muže: Troufnete si na nějakou „ženskou práci“? Na jakou?

No záleží na tom, co si představujete pod pojmem „ženská práce“. Feministky to totiž teď docela vyrovnávají...

Dobře tedy: vyšívání, pletení, vaření, žehlení, praní, uklizení...

Tak vaření, na to bych si troufnul, protože jsem chtěl být tím kuchařem. I když je pravda, že moc často nevařím. Uklizení mě z mé podstaty moc nebaví. Vyšívání – tak to si nedovedu dost dobře představit. Praní to mám rád – s pračkou mě to baví. Mě to vždycky hrozně moc voní, takové ty silany (pozn. redakce: neberte to jako reklamu!), ty syntetické vůně... Takže praní a vaření bych bral.

Máte nějakou jídelní neřest?

Myslím že ne. Mám rád maso. Zeleninu taky sním, ale ne že bych ji nějak zvlášť vyhledával... Ledničku moc „neluxuju“, hlavně proto, že tam nic moc nemám.

Které zvíře byste určitě nechtěl jako domácího mazlíčka a proč? Máte doma něco malého, roztomilého, chlupatého?

No tak samozřejmě bych si domů nevzal asi slova, to je jasné. A pak – já se s tím moc netajím, nemám moc rád psy. Takže psa bych si sám od sebe nepořídil. Je to asi kvůli tomu, že už to беру jako moc velkou zodpovědnost. Když už, tak kočku... Taky je problém v tom, jestli by to ta zvířata vydržela, protože se dostávám domů až k večeru a celý den jsem pryč. Měl jsem andulku a ta je nyní na dlouhodobé dovolené u mých rodičů, aby nebyla doma sama.

Je to andulka nebo andulák?

Andulák.

A mluví?

Chtěl jsem, ale nemluví. Tak jsem se já naučil „po jeho“.

Když řeknu slovo SPORT, co si při tom vybavíte?

Moc velký sportovec nejsem, ale vybaví se mi badminton. To je asi můj jediný sport. Jo a pak ještě petang, francouzský sport.

Ten není tak běžný, to si asi moc nezahrajete...

Ale jo. Stačí mít koule a mít někoho, kdo má taky koule... (odmlka)... myslím železně, petangové ☺

Jste manuálně zručný nebo spíš přistoupíte k tomuto typu činnosti jen v nouzi nejvyšší?

Myslím si o sobě, že jsem. Asi ne výjimečně zručný, ale jsem.

Kdybyste potkal kouzelného dědečka a ten vám chtěl splnit tři přání, která by to byla?

Hmm, to fakt nevím! Já se považuju za docela šťastného člověka, kterému se přání plní. Sice třeba až po dlouhé době, kdy už to není aktuální, ale plní. Myslím si, že svět je sám o sobě docela zajímavý, takže uniků v podobě přání není asi ani třeba. No, kdyby dědeček přišel, tak bych asi i něco vymyslel, ale po ničem zatím natolik netoužím.

Máte prostor pro vzkaz studentům, kolegům či lidem obecně. Jak jej vyplníte?

Pro studenty: Buďte k nám shovívaví.

Děkují za prima rozhovor

Věra Cihlářová

Zprávičky z Baklažánové fakulty

Zdravíme opět z douπέte supertajné a supermazané agentury Slídil a syn. Doufáme, že jste si přes léto odpočinuli a těšíte se na nejnovější zprávy, které unikly utajovací komisi Baklažánové fakulty (dále jen UKoBaF). Než začnete číst následující text, rozhlédněte se opatrně kolem sebe, jestli vás nesledují. Pokud ano, pak doporučujeme odhodit časopis a prchat – hlavně NENÁPADNĚ!

◆ **Po namátkové kontrole požární a civilní obrany** zjistil pan Soptík, hlavní požárně-civilní obranář BF, že ve skladech není dostatek plynových masek pro případ bioteroristického útoku.

„Když spadne průser, pak bude jen každá desátá huba filtrovat. Tož to je blbý, ne?!” svěřil se nám Soptík a posunul si hasičskou přilbu více do čela. Běželi jsme zděšeně za Náčelníkem BF, aby nám k výsledkům šetření pana Soptíka řekl také pár slov, ale jeho kancelář zela prázdnotou.

„Odběhl si na nákup do města,” vysvětlila šéfovou nepřítomnost slečna Smetanová. „Mají totiž výprodej za slevněné ceny!” dodala a láskyplně pohladila krabici s nápisem Gumárny Zubří. Náčelník ale nebyl sám, kdo se vydal utrácet peníze. Na celé fakultě nebylo ani živáčka. Po hodinovém usilovném hledání se nám podařilo kontaktovat pouze doc. Šepřišerána. Seděl ve své mikrobiologické laboratoři a se spokojeným úsměvem se tušil k několika podezřelým vyhlížečím zkumavkám s nápisem Ebola, Mycoplasma, Vibrio cholerae, Lassa a Bacillus anthracis. Na naši otázku, zda je již také vlastníkem ochranné masky, rozhořčeně odvětil: „Masku?! To snad nemyslíte vážně! Jak bych to mohl mým tvorečkům udělat?! Copak jsem nějaký barbar?” Oddechli jsme si. Konečně jeden normální člověk, který nepropadá panice! A jak se vyřeší problém s chybějícími maskami? Až bude nejhůře, projevíme dobrou vůli, zadržíme dech a půjeme svou masku kolegovi.

◆ **Otázku chybějících 2 miliard** se rozhodlo vedení Jasnozřivé univerzity (JU) řešit po svém. Svolalo Náčelnickou poradou (tzv. Nápor), na které jednotlivým fakultám přidělilo na papírku napsanou sumu peněz, kterou mají přinést do pokladny JU. Tak kupříkladu Zemáková fakulta (ZF) přispěje do celouniverzitní pokladny částkou 500 000 Kč, kterou plánuje získat pořádáním honů na vysoce postavená zvířata pro zahraniční lovce. Taktéž Patizónová fakulta (PF) to má lehké – její vyhlášený pěvecký sbor už začal nacvičovat koleďy, kterými obměkčí srdce majetných podnikatelů v ČR. Naše fakulta dopadla už hůře - na nástěnkách se začínají objevovat nabídky témat diplomových prací typu: „Izolace zlatého prachu z potraviny rozemlněné zlatým chrupem“ nebo „Vliv potravní kompozice na snášení platinových vajec druhu Coturnix japonica“. Každý dělá, co umí. Nejobtížnějším úkolem ze všech byla ale pověřena Tuřínová fakulta (TF). Ta si má peníze vymodlit...

◆ Začal nový semestr a s ním přišly „na přetřes“ opět **kurzy svahilštiny**. Na minulých schůzích Asociace Stařeštinů Baklažánové fakulty (AS BF) byli pokáráni studentští zástupci za liknavost v přesvědčování svých studujících kolegů ve věci vyplnění dotazníku „Můj vztah ke svahilštině“. Na základě tohoto dotazníku byli na konci minulého semestru nasmlouváni přednášející. Ale ejhle! Celé vedení fakulty se po uzavření zápisu nestačilo divit nečekaně velkému zájmu o svahilštinu, který překročil hranici 90% všech studentů BF. „Nezodpovědnost studentů nezná mezí!“ rozčiloval se Náčelník. „Teď abychom na poslední chvíli sháněli nejen české vyučující svahilštiny, ale i rodilé mluvčí, kteří se k nám z rodné země nedostanou dříve než ke konci semestru, a to jen v případě příznivých mořských proudů!“ Kdo by předpokládal, že si studenti zapíšou nepovinný kurz, který má ale povinnou zkoušku?! I tentokrát se osvědčila skvělá týmová práce Komise pro svahilštinu (KPSky), která nejenže zachránila na poslední chvíli situaci tím, že schvalovala dostatek native-speakerů na nedaleké stavbě, ale taktéž vypracovala konečně kompletní syllabus kurzu:

Yvučující: doc. Drozd (100%, ve vyšších ročnících možnost konverzace s rodilými mluvčími)

Soustavný jazykový kurz – 10 semestrů po 2 hod. týdně. V kurzu je podán přehled svahilské gramatiky (s přihlédnutím k širšímu bantusistickému kontextu), doprovázený cvičeními zaměřenými na praktické zvládnutí jazyka. Četba denního tisku a periodik, konverzace řízená podle tematických okruhů. Psaní esejů na zadaná témata. Po semestrech atestace kolokviem nebo testem, součástí postupné zkoušky a státní zkoušky.

Seznam odborné literatury:

J.L.Brain: Basic Structure of Swahili, Syracuse University

S.Brauner, I.Herms: Lehrbuch des modernen Swahili, Leipzig, 1979

G.Miehe u. W.J.G.Möhlrig (eds.): Swahili-Handbuch, Köln, 1995

Takže studiu zdar a před vánoce opět napočtenou.

- Slídil a syn -

Sport a Biologická fakulta

Jistě jste si již všichni mohli povšimnout, že Biologická fakulta je tak trošku svoje, a to nejen tím, že u nás nemusíte navštěvovat hodiny tělocviku a snažit se činit nějaké závratné výkony pro zápočet. Těžko říci, zda to je dobře či špatně, ale nemyslím, že by absence něčeho takového jako je tělocvik mohla nějakým zásadním způsobem ovlivnit zdravotní stav studentů... i když kdo ví.

Pro ty z nás, kteří jsou aktivnější, a nějakému tomu sportu se věnují, byl vyčleněn jistý fond, bankovní konto, na kterém byla každoročně ukládána suma peněz. Nejinak tomu bylo minulý rok, kdy na sportovní aktivitu prasklo 60 000 z rozpočtu fakulty (nebo tak nějak). Tento rok však byla jiná situace a to především finanční. Není jistě tajemstvím, že se krátilo de facto všechno, co se dalo, včetně platů atd. Logicky to postihlo i rozpočet na sport. Tento rok se na sport vyčlenilo jen 20 000, kteréžto ovšem jsou již dávno utraceny. Za co, nemám tušení. Důvod této lehké disfunkce v komunikaci je prostý. Poté, co přestal David Rezler jako senátor vykonávat funkci člověka ve sportovní komisi, převzal jsem tuto odpovědnost já, nicméně její další dva členové zůstali ve funkci a mohli tudíž nosit děkanovi věci na proplacení. Bohužel jsem o tomto neměl informace. Došlo tedy k tomu, že peníze určené na oba semestry, jeden kalendářní rok, byly vyčerpány už po prvním semestru. Nešetřilo se a proplácelo se jako vždy, takže bohužel.

Nynější stav je takový, že na výše zmíněném kontě již není skoro nic, asi 8 korun nebo tak. Náš nynější rozpočet nám bohužel nedovoluje dát na toto konto další peníze, a tak to vypadá, že tento semestr se sportovní aktivity nebudou proplácet. Jediná možnost pro ty, co chtějí něco takového činit, je zaplatit si to nyní ze svého a možná na konci roku, když nějaké peníze zbydou, se to proplatí. Ovšem tato cesta je velmi nejistá.

Pokusíme se s panem děkanem nějakým způsobem oficiálně ošetřit „komisi pro sport“, nebo jak se to bude nazývat. Bude mít tři členy, stejně jako ta předchozí. A to mne kvůli tomu, že jsem v senátu, Petru Bémovou za ženy, a Honzu Vamberu za ty ostatní.

Budoucnost fondu na sport je zatím otázka finančních prostředků, ale věřím, že příští rozpočet bude lepší než tento rok a že se nějaké peníze najdou. Ovšem proplácení bazénů a takových podobných individuálních aktivit asi nebude moci být z tohoto fondu hrazeno. Primárně se budeme snažit zájmovým skupinám proplácet např. pronájem tělocvičny, hřiště či něčeho podobného. Zájmová skupina ovšem nejsou 3 nebo 4 lidé. Vše však závisí na výši dotace, kterou na sport dostaneme a kterou musí schválit senát. Nebudu se snažit o to, aby tato dotace byla co nejvyšší na úkor takových věcí, jako jsou terénní cvičení, či různé druhy finančně nákladných kurzů, jako moře či botanické Maďarsko apod. Ovšem budeme se snažit, aby tato suma dosáhla alespoň dvojnásobné částky oproti tomuto roku.

Doufám, že vás v příštím roce nijak nezklameme ve svých funkcích a už se těšíme spolupráci.

Aleš Tomčala



Na změny ve výuce angličtiny na BF...

.... se děkana BF tázala V. Cihlářová:

Existuje ještě komise pro angličtinu?

Formálně ano, ale její činnost vyzněla do ztracena pro velmi odlišná stanoviska, jak výuku angličtiny reorganizovat. Bude třeba ji oživit a podstatně rozšířit, protože ji časem čeká dost práce kolem přijímacího řízení.

Budou ještě nějaké další změny v angličtině?

Současný nový stav je upraven děkanským opatřením z 27.9. 2001 (viz www BF). Spíše než změny je třeba nyní doplnění jednoduchých zásad tohoto opatření tím, že se zveřejní požadavky závěrečných zkoušek, studijní materiály k jejich složení potřebné, způsob přijímacích zkoušek, atd.

Proč není angličtina kreditovaná?

Jednotlivé kurzy sice kreditované nejsou, ale uzavření studia angličtiny v daném studijním programu (= stupni) je kreditované, a to stejně jako dosud, aby se nenarušil kreditní systém. Po důkladném zvažování potřeby kreditovat průběžně se ukázalo, že „nouze“ o kreditní body nikomu nehrozí a souhrnný přiděl celkového počtu „angličtinových“ bodů za složení konečné zkoušky je jediný spravedlivý způsob, jinak by bylo možné získat více bodů za líknání ve studiu.

Proč tyto změny (odstoupení od výuky na celouniverzitní katedře, nepovinná angličtina s povinnou zkouškou) nastaly?

Fakulta se octla pod různými, leckdy protichůdnými tlaky – a přitom nechce opustit stanovisko, že studovat biologii bez angličtiny dnes není možné. Akceptovali jsme zajištění studia cizích jazyků společnou celouniverzitní katedrou s představou, že fakultě ubude starostí a že to bude hospodárné. Opak byl pravdou: starostí přibýlo a náklady vzrostly. Takže zpátky na biologické stromy a znovu, jenže jinak: příliš mnoho lidí bylo proti všeobecně povinné angličtině – a uvolnění docházky na cvičení pro ty, kdo v předchozím semestru měli kvalitní výsledky, vedlo ke skupinám, v nichž většina studentů nemusela na cvičení – a tedy opět k nehopodárnos-

ti. Takže nyní musí na cvičení jen ten, kdo si je zapíše, a skupin by mělo být jen tolik, kolik je potřeba. Jenže právě tady se ukázalo, jak se na studenty nelze spolehnout: podle ankety, organizované na konci letního semestru, to vypadalo tak, že o zápis a docházku má zájem asi polovina studentů. Nakonec jich ale chce na angličtinu chodit naprostá většina. Takže jsme zase naletěli – tentokrát výsledkům ankety – a protože nelze přijmout angličtináře „do rezervy“ (pro ty nemůžeme podle potřeby sáhnout do ústavů Akademie), máme jich málo. Přítě tedy budeme důsledně vycházet z předzápisu – kdo si při něm angličtinu nezapíše, bude mít prostě smůlu.



doplnění k textu pana děkana:

komise pro angličtinu

- její vznik si „vybojovali“ studentští senátoři
- jejím cílem mělo být propojení informačních toků týkajících se angličtiny mezi studenty - vedením fakulty – přednášejícími angličtiny
- dále měla dle našich představ vypracovat jednotnou koncepci výuky, syllaby kurzů, návrh učební literatury pro jednotlivé úrovně studia, sumu znalostí požadovanou pro absolvování jednotlivých stupňů studia atd.
- složení komise mělo být (dle představ studentských senátorů): 3 zaměstnanci fakulty, 2 zástupci studentů a 1 zástupce přednášejících angličtiny

Studentské hodnocení přednášek & Vaše názory k fakultě a SHP

V minulém letním semestru proběhlo na BF další z již pěkně dlouhé řady studentského hodnocení přednášek. Nebylo ani nikterak skvělé, ani bůhvíjak špatné. 75 vrácených dotazníků odpovídá dlouhodobému průměru letního semestru. Jeho výsledky budou zveřejněny na nástěnkách a v Pavučině č. 10 nejpozději v polovině prosince. Z velké části jste přijali kladně myšlenku hodnotit přednášky i přes Internet. Dobrá tedy, zkusíme vymyslet a připravit internetovou variantu SHP (zůstala by určitě i možnost vyplňovat papírové dotazníky). Testovací verze by mohla být spuštěna na začátku roku 2002.

Co se nám podaří asi o něco dřív, je zveřejnění výsledků dosavadních hodnocení na Internetu (nebo alespoň výběru z nich). A ještě o něco dřív – tedy hned – bych ocitoval (a občas k nim přidal komentář) některé vaše názory a připomínky vyjádřené v dotaznících z nedávno skončeného letního semestru (odpovědi na ostatní dotazy budou zveřejněny jako obvykle na nástěnce společně s výsledky SHP).

Tak nejprve ty, které zvláštní komentář nepotřebují:

- „Chtěl bych vyzdvihnout bufet, fakt dobrý výběr věcí.“
- „Líbí se mi rozumné prostředí na fakultě a komunikace s přednášejícími.“
- „Líbí se mi že kantoři s námi „zacházejí“ jako s lidmi – aspoň v rámci možností – sobě rovnými.“
- „Moc mě překvapilo (mile), že se tu o nás (prváky) tolik starají a dost nám pomáhají. Je to vážně moc pěkný a mám z toho dobrý pocit. Z vlastní zkušenosti – jinde to tak není!!!!!! Prváci bývají často shazováni nebo je starší mezi sebe neberou, tady je to fajn.“

- „... vyzdvihují fungování knihovny, to nemá jinde obdoby zejména při porovnání s PF.“

A teď vaše názory, které si z toho či onoho pohledu komentář zaslouží:

- „Postrádám nějaké studentské spolky, nebo o nich nevím. Taky by nebyl marný nějaký sport.“
WWW stránky BF, Pavučina, Kompas, Meridian, nástěnky na kolejích... To jsou jen namátkou vybraná místa, kde se o studentských aktivitách na BF nebo JU dozvíte poměrně hodně informací. Spolek Repetyňka, klub YMCA, obecně prospěšná společnost Attavena, občanské sdružení Gabreta NKK, I.A.E.S.T.E., Fotoklub Vývojka,... To není na Jihočeskou univerzitu zase až tak málo...
- „Můj názor je jednoduchý: Když se tu nic neděje, není co postrádat ani vyzdvíhat.“
Patrně to bude chtít rychlokurz čtení (viz výše, přičemž jednotlivých aktivit je dost jista desítkrát více, a to nejen studentských).
- „Na fakultě se toho děje tolik, že nestačím sledovat. Bylo by fajn kdyby více lidí komunikovalo po fakultě mailem či ho aspoň víc používali.“
Inu, každý to vidí trochu jinak... Používání mailu je bohužel velmi osobní záležitost a těžko je v tomto směru něco závazného vyžadovat. I přístupnost k počítačům může mít vliv. Snad se to trochu zlepšilo s padesátkou nových kompů v Nové budově, dvacítkou počítačů v univerzitní počítačovně na Bobku a stále se zvětšujícím počtem počítačů připojených na kolejích.
- „Obdivuji rychlost, efektivitu a spravedlivost systému přidělování kolejí a kolejní komise. Nešlo by obě změnit? Na celé fakultě vládně strašlivý byrokratický chaos počínaje u děkana a konče na studijním. Nejstrašnější je, že z něj ponejvíce vychází

rozhodnutí, která jsou v rozporu se Studijním řádem Fakulty a Univerzity.“

Není na světě čklovek ten, aby se zavděčil lidem všem. To platí i o lidech a jejich práci na fakultě. Kolejemí se, pokud vím, dost intenzivně zabývali studentští senátoři a leccos se již pohnulo kupředu. Základním faktem ovšem zůstává, že míst na kolejích je stále méně než žadatelů...“

„Strašlivý byrokratický chaos“ je pěkný přírůstek, ale nepravdivý. Kdyby tomu tak bylo, fakulta by byla již dávno v likvidaci. Je ovšem pravda, že občas ta či ona strana (týká se to i studentů!!!) poněkud ujede a



pak je z toho aféra, nepříjemná pachut a ukrivděné nálady (někdy zcela oprávněně). K řešení bývají dvě rozumné cesty: 1) nebýt zticha (= nenechat si to líbit), ozvat se a o dané věci kultivovaně (i když třeba důrazně) diskutovat, 2) v závažnějších případech je zde Akademický senát jakožto váš volený zastupitelský orgán.

- „Ocenila bych možnost (výměnných) studijních pobytů a stáží v zahraničí.“
Na stránkách zahraničního oddělení Univerzity nalezneš základní informace a nejdostupnější možnosti. Na Internetu pak kupu dalších. Velmi často závisí na školite-

lich a lidech se kterými/pod kterými pracuješ. Osobní kontakty a známosti našich vědců a učitelů se zahraničními partnery jsou tou nejpřímější cestou k zajímavé stáží v zahraničí. Jsou ovšem i studenti, kteří si stáž v zahraničí dokázali zařídit zcela po vlastní ose, protože opravdu moc chtěli.

- „Já bych chtěl, aby byl akademický senát mnohem víc propojený s okolím, tj. se studenty a vyučujícími. Aby to k něčemu bylo. Aby byla předem vyvěšená témata, o kterých se bude na zasedání hovořit a aby někde byla bednička, kam by člověk strkal papírky se svým názorem na ona témata.“

Studentští senátoři vytvořili vlastní www stránky, na kterých je možné diskutovat a získávat informace. Předpokládám, že žádný senátor tě neodmítne, když za ním přijdeš a požádáš ho o určité informace nebo mu sdělíš svůj názor. Pokud ano, můžeš vyvolat veřejnou diskusi o práci a „zastupitelských“ schopnostech senátorů anebo v příštích senátních volbách zvolit jiné, lepší senátory. Včasné informace o zasedání senátu a jeho programu opravdu často chybí. Tuto připomínku předávám studentským senátorům.

- „To, co většina studentů nevidí... zákulisí fakulty... vede, obávám se, do stejné vyjetých a všedních kolejí, po kterých se ubírá většina VŠ v ČR. STAGNUJEME... To, čím se BF ještě před pár lety chlubila, je běžné už i jinde a my jsme se od té doby nehnu-li dál. Je to pro me velké zklamání, protože jsem si vybrala BF právě pro její tendenci vybočovat z obrazu jiných fakult. K SHP... Co vše hodnotit v procentech? Ano = 100%, ne = 1% a ať se každý snaží přiřadit k intenzitě svého pocitu číslici mezi 1-100.“

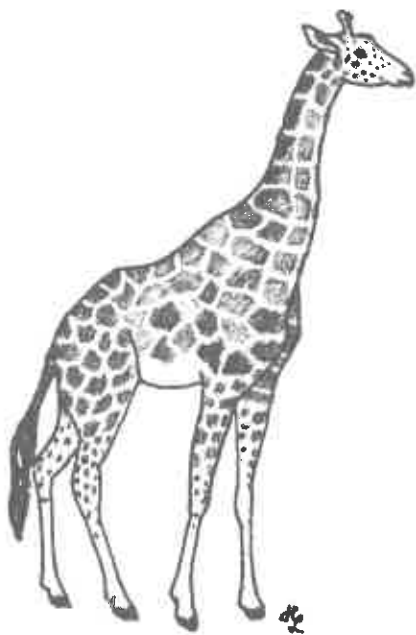
Bohužel mi nezbývá než souhlasit s tímto pocitem. Přestože chápu některé příčiny tohoto vývoje, myslím si, jistá naděje „na lepší příští“ (rozuměj nefádní, nestejné, neosobní jako u jiných fakult) existuje. Všechno je v lidech...“

K SHP... dobrý nápad, budeme o tom vážně uvažovat.

Exkurze Berlín 2001

Mezi 11. a 14. červnem letošního roku si zoologové i nezoológové mohli odpočinout od rozběhnutého zkuškového období a odjet do Berlína pokochat se rostlinami, zvířaty, jak žijícími, tak i vymřelými. Centry našich zájmů byly obě berlínské ZOO (východoberlínská a západoberlínská), dále pak Botanická zahrada, Akvárium a v neposlední řadě Humboldtovo muzeum.

Po příjezdu se mě kdosi ptal, jaký je mezi těmito ZOO rozdíl. Ono těžko nějak škatulkovat a popisovat rozdíly zvláště po prvních chvílích (těch dojmů bylo tolik, že to mozek zpracovával s jistou prodlevou). Přesto lze východoberlínskou ZOO popsat jako ZOO spíše parkového stylu. Zvířata (obrovská kolekce kopytníků) mají mnohem větší výběhy oproti západoberlínské ZOO. V areálu této zoo je mimochodem zámek s parkem. Západoberlínská ZOO má u sebe přidružené berlínské akvárium a celkově jsou zde menší výběhy. Není moc vhodné srovnávat kolekce. Každá má ty svoje „špekly“, a proto se určitě vyplatí navštívit obě tyto ZOO. Takže některé „speciality“ zmíním. Půjde však o nepatrnou část kolekci v těchto ZOO.



Ze specialit východoberlínské ZOO lze jmenovat např. největší volavku světa – goliáše (*Ardea goliath*), kočku rybářskou (*Felis viverrinus*), „kočku“ manula (*Otocolobus manul*), hlodavce gundiho (*Ctenodactylus gundi*), psovitou šelmu dhoula (*Cuon alpinus*), kapustňáky (*Trichechus manatus*), gazely mhor (*Gazella dama mhor*), daňky mezopotámské (*Dama dama mesopotamica*), dva poddruhy asijských kopytníků takinů (*Budorcas taxicolor taxicolor* a *B. t. tibetana*), jelena bělohubého (*Cervus albirostris*) a ovci modrou (*Pseudois nayaur*) z Asie, poloosly kiangy (*Equus kiang*), velekurky himalájské (*Tetraogallus himalayensis*). Za zmínku stojí i makakové červenolící (*Macaca fuscata*). Ti nezapřeli svoji pověst zvědavých a vynalézavých zvířat (to je ten druh co se naučil v Japonsku mýt brambory ve slané vodě a další kousky) a místo

nečinného povalování se zabývali lovením řas z nádrže či jinými činnostmi. Ve „Vogelhausu“ návštěvníky mimo krokodýlů (např. *Tomistoma*) uchvacovali především kolibříci. V rychlosti lze zmínit bohaté kolekce jeřábů, domácích kopytníků či kurovitých ptáků (z těch všech bažantů, křepek a velekurů šla po značném počtu klecí hlava kolem). Takže spousta druhů, které v našich ZOO nelze vidět nebo ty druhy, které jsou vzácnější a v našich ZOO jsou k vidění, tady měli ve stádech značných rozměrů – např. osel somálský (*Equus africanus somalicus*).

Ze specialit západoberlínské ZOO lze jmenovat např. papouška z Nového Zelandu nestora keu (*Nestor notabilis*), největšího tura gaura (*Bos gaurus*), rypose rodu *Cryptomys*, pralesní žirafu okapi (*Okapia johnstoni*), hlodavce s zvláštním vzezřením – noháče (*Pedetes capensis*), jeleny kabary s mláďaty (*Moschus moschiferus*), bažanta arga (*Argusianus argus*), pandu velkou (*Ailuropoda melanoleuca*), madagaskarské šelmičky galidie (*Galidia*), bonoba (*Pan paniscus*) či antilopu čtyřrohou (*Tetracerus quadricornis*).

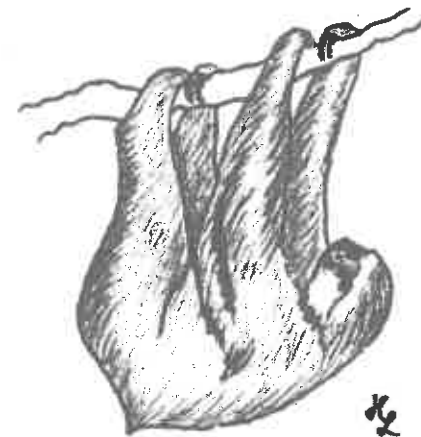
Ve „Vogelhausu“ z těch všech druhů přecházel zrak a to se prostě (jako vše) musí vidět. Velmi zajímavý a život zvířat přibližující byl hroší pavilón s možností pozorovat pohyb zvířete ve vodě – chůze po dně apod. Spousta zajímavých zvířat byla vidět v nočním pavilónu. Jen by to tam chtělo nepouštět urvaný německý děti. Taková mrcha namísto pozorování zvířat spustila ve tmě hysterický řev a začala různě dupat a pobíhat (považují se za relativně klidného člověka, ale tohle chování mi zpěnilo krev). Návštěvník také mohl vidět druhově početnou kolekci medvědů, prasat, plameňáků. Jediné co tak člověku mohlo vadit, jsou zrekonstruované pavilóny z počátků ZOO např. podle vzoru egyptského chrámu, minaretu apod. Zvláště spojení jednotlivých zvířat s typem budovy bylo děsivé.

Rozlučením s Berlínem pro nás byla návštěva Akvária přidruženého k západoberlínské zoo. To, co se člověk učil, taky konečně viděl ve skutečnosti. Takže lze jmenovat varany komodské (*Varanus comodoensis*), hatérii (*Sphenodon*) (ta byla hodně pěkně vidět), loděnky (*Nautilus*), stříkouny (*Toxotes*), lezce (*Periophthalmus*), halančíka čtyřokého (*Anableps anableps*), paúhoře (*Electrophorus*), australského bahníka (*Neoceratodus*) atd. A to nemluvě o desítkách akvárií s korálovým či sladkovodním osazenstvím. Nezapomenutelné byly i různé velké vznášející se medúzy. V teráriích byla k vidění dále celá řada žab, plazů nebo hmyzu. Centrální skleník nám nabídl možnost vidět nějakých 5 (?) druhů krokodýlů.

Bohatou kolekci rostlin ve sklenicích a také na čerstvém vzduchu se bylo možno pokochat v Botanické zahradě. Co mě jako laika zaujalo především byly porosty tišovců (*Taxodium*), podezřeně (*Osmunda*) ve venkovní části zahrady a ve sklenicích především různé druhy cykasů, welwitschie (*Welwitschia mirabilis*), a vlastně leccos (třeba možnost nahlédnout dovnitř láčkovek (*Nephentes*) jsem měl poprvé – co já tak v botanických zahradách byl, tak přede mnou byly chráněny vždy sklem). Čtenářům botanikům se omlouvám, seznam jiných rostlin ze sebe nevypáčím (na to se zeptejte třeba Standy Mihulky).

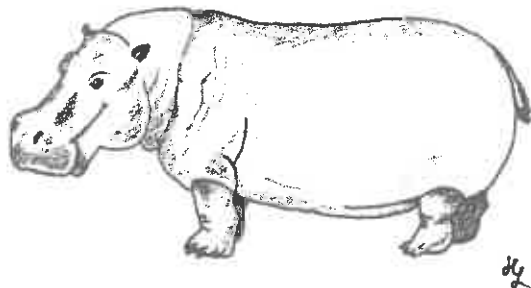
Nelze opomenout samozřejmě návštěvu Humboldtova muzea.

Hned při vstupu dominantně zapůsobil skelet *Brachiosaura*. Kolem něj byli zastoupeni další vymřelci (hlavně dinosaurů, ryboještěři, modely savcovitých plazů a model Archeopteryxe (originál v trezoru). Reprezentativní bylo dále mineralogické či



paleontologické oddělení. Ačkoliv mineralogické a paleontologické sbírky našeho Národního muzea jsou také bohaté, skelet vymřelého pásovce (*Glyptodon*), vymřelých ptáků, třetihorních jihoamerických savců či lemuru (*Megaladapis*) mi vyrazil dech. Před expozicemi věnovaných přírodě Německa s modely, vycpaninami a panoramaty je hodno smeknout klobouk pro věrohodnost a preciznost (jen tam u jednotlivých druhů mohli napsat i latinské názvy). Neměl bych opomenout ani přítomnost vycpanin zvláště kopytníků a primátů. Na primátech se preparátoři nehledě na ústavy či státy vesměs zle vyřádí, a tak člověk může vidět ve sbírkách ústavů či muzeí mnohdy karikatury lidí či divné rozcuchané potvory, v kterých má podle cedulky poznat třeba lvíčky či jiná jinak půvabná zvířata. Zde preparátoři odvedli celkem dost kvalitní práci. Ale na kopytnících se vyřádili. Nemůžu si pomoci, ti kopytníci byli přečpaní (ke všemu byli umístěni o nějakých řekněme 40 cm nad úroveň země a tak mohutnost byla rázem ještě více zdůrazněna) nebo vycpaniny představovaly rekordní úlovky německých lovců. Mám pochybnosti, jestli tak velký buvolec či antilopa losí někdy chodili po této Zemi. Citlivé duše mohly utrousit slzu nad tragickým osudem vakovlka (*Thylacinus cynocephalus*) u jeho vycpaniny s přítomností několika kostí a několika ukázek z filmových zachycení tohoto zvířete.

K základní expozici byla přidružena i speciální výstava o nálezích v tzv. „Messelských břidlicích“, která však pozornosti mnohých unikla. Tyto břidlice z eocénu lze najít, jak název napovídá, v blízkosti města Messelu v Hessensku a jsou zdrojem neutuchajících paleontologických výzkumů. Díky skloubení vhodných podmínek (klíma, činnost řas především rodu *Botryococcus*, sopečná činnost) se zde brilantním způsobem zachovaly doklady zdejší eocénní fauny (želvy, krokodýli, brouci, netopýři, prakonici, ptactvo nevyjímaje) a flóry (listy palem, semena leknínů). Pro zajímavost: díky kvalitnímu zachování bylo možné analyzovat např. potravu a utváření vnitřního ucha vymřelého netopýra. A některé z těchto nálezů bylo možné vidět na



vlastní oči včetně vymřelých rodů savců, jejichž systematika je někdy ještě nevyjasněná (pokud někdo lituje, že zrovna tohle neviděl, tak podotknu, ať si hold představí řekněme rozmáčkleného ježka bez ostnů nebo něco potkanoidního v kameni). Ale o jednom vymřelíkově bych se rád ještě zmínil a to o rodu *Heterohyus*. Ten představuje další krásný doklad konvergence znaků. Má totiž jako ksukol (*Daubentonia*) či novoguinejský possum (*Dactylopsila*) zřetelně diferenciované délky jednotlivých prstů tlapky a specializované čelisti (jako *Daubentonia*) na získávání hmyzu ze dřeva (pro představu vzhledově typ veverka či něco podobného – systematicky však něco úplně jiného a raději to nerozepisovat).

Kdo příště budete váhat s účastí na této akci, tak ať neváhá a jede.

Stojí to určitě za to.

Jan Robovský

Nejlepší TIP - Caramba! VĚDA

Potřebujete se často vracet na některé „vědecké“ stránky? Hledáte užitečné informace pro vaše bádání? Přemýšlíte, kde objednáte nejvhodnější enzym? Učíte se na zkoušky? Pokud je vaše odpověď alespoň v jednom případě ano, máme pro vás TIP na bránu do světa vědy, na českém Internetu zcela ojedinelou.

Nevěříte? Vyzkoušejte (<http://www.caramba.cz/pa-ge.php?PgID=435>) v katalogu Caramba! (<http://www.caramba.cz/>)! Sekce věda v katalogu Caramba! zahrnuje začátkem listopadu přes 6000 odkazů z Čech i ze světa (tím se výrazně odlišuje např. od Seznamu, který je pouze katalogem českých stránek). Odkazy jsou uspořádány do tří desítek stran s velkým množstvím kategorií – vědecké instituce, odborné společnosti, komerční firmy, genové banky, vědecké databáze, vědecké časopisy, stránky českých vědců, humor a zábava ve vědě, přírodní vědy, granty, výukové texty v češtině a v angličtině, on-line vědecké výpočty, bioterorismus, v přípravě jsou laureáti Nobelovy ceny a další.

Co Vám věda na Carambě nabízí?

- Naleznete zde vedle sebe podobné a související odkazy, které by vám při klasičtém vyhledávání přes klíčová slova pravděpodobně unikly.
- Naleznete zde pohromadě většinu existujících odkazů do českého a pečlivý výběr odkazů do světového Internetu.
- Odkazy do Internetu, ale i uspořádání kategorií můžete sami ovlivnit (stačí napsat webmasterům). Můžete tak své „know how“ ze svých oblíbených položek zpřístupnit i dalším kolegům a studentům.
- Věda na Carambě není (a nebude) vyčerpávajícím katalogem, ale má stále hodně prostoru pro své rozšiřování a prohlubování (např. vytvoření samostatných stránek o virologii, botanice, molekulárních metodách...). Systém tvorby stránek je otevřený a kdokoli z vás, se zájmem o určitou oblast vědy a chutí pracovat s Internetem se do něho můžete zapojit.

Katalog/vyhledávač Caramba!, který je na českém Internetu teprve pár měsíců, vám samozřejmě může poskytnout i mnoho dalších informací. Jistě, většina z vás zná Seznam, Quick, Centrum nebo Atlas a možná si říkáte, že to stačí. Zkuste katalog Caramba! Je jiný!

- Att -

caramba!

my jsme našli, co vy hledáte...



Věda	Auto - moto Bydlení Cestování Finance	Instituce Internet Komunikace Kultura	Obchody Pošta Práce Průmysl, výroba	Služby Společnost Sport	Technika Vzdělání Věda	Zábava Zdraví Zpravodajství
<input type="checkbox"/> Hlavní strana	<input type="checkbox"/> Reklama na Caramba	<input type="checkbox"/> o katalogu Caramba	<input type="checkbox"/> Jak hledat na Caramba	<input type="checkbox"/> Přidat odkaz	<input type="checkbox"/> Nápověda a info	

Historie: Akademie věd ČR ... > Vědecké instituce... > Akademie věd ČR ... > Věda

Neděle 28.10.2001

Vzácný evropský hraboš – *Dinaromys bogdanovi*

Hraboši (Arvicolinae) představují bouřlivě se rozvíjející skupinu (převážně malých) hlodavců, která za relativně krátkou historii (5 miliard let) dala vznik asi 143 druhů¹. V rámci této skupiny můžeme rozlišit podle biotopové preference druhy žijící ve vodním, stepním, mokřadním či skalnatém prostředí. Mnohé tyto sobě si podobné ekologické formy nejsou ale vůbec blízce příbuzné (např. hryzec versus ondatra).

U dvou druhů hrabošů v Evropě se vyskytuje specifická vazba na skalní biotopy. Jedním z nich je hraboš sněžný (*Chionomys nivalis*)² a druhým hraboš skalní (*Dinaromys bogdanovi*). Oba tyto hraboši nevytváří nory, což je dáno čistě tím, že obývají kamenité sutě. Do prostor v sutích si nosí rostlinnou potravu a někteří autoři pak hovoří o tzv. „krmných stolečcích“. Dále je spojuje ostrůvkovitý výskyt v daných částech areálu, přítomnost dlouhých hmatových chlupů na hlavě a skutečnost, že zůstávají čilými po celou zimu. Rozdíl je však celá řada a proto se hodí dodat, že rody *Chionomys* a *Dinaromys* nemají mezi sebou blízkou příbuzenskou vazbu.

Na adresu hraboše sněžného je vhodné určitě dodat, že vytváří po Evropě mnoho izolovaných populací, kterým se většinou přisuzuje taxonomická úroveň poddruhu².

Tyto řečneme poddruhy lze nalézt v Pyrenejích, Alpách, Karpatech, dále pak na Balkánském poloostrově a v Malé Asii. Relativně známý hraboš (či hrabošík) tatarský představuje jeden takový poddruh, z čehož plyne jeho vědecký název *Chionomys nivalis mirhanreini*. U hraboše sněžného je zvláště nápadná dlouhá a hustá srst hnědošedé barvy, která prý přechází až v modravý nádech. V Kavkaze pak žijí dva příbuzné druhy a to



hraboš kavkazský (*Chionomys gud*) a hraboš Robertův (*Chionomys roberti*).

Zde opustíme hraboše sněžné a pozornost upoutáme na hraboše skalního. Tento hraboš je zajímavý hned z několika důvodů (areál, biotopové preference, znaky apod.). Obývá, jak bylo uvedeno, skalnaté sutě, avšak ve vápencových oblastech. Zde ho pak lze nalézt zvláště v blízkosti strání exponovaných k jihu nebo v malých vápencových údolích. Tento druh má velmi malý světový areál – vyskytuje se pouze na Balkáně (jižní Chorvatsko, Černá Hora, Makedonie). Jádrou oblastí výskytu mu je pak Dinánské pohoří. Vlivem omezeného areálu a relativně nehojnému výskytu je pak klasifikován v ochranářské terminologii za druh vzácný (rare). *Dinaromys bogdanovi* byl popsán zoology v roce 1922 (V. a E. Martino). Po popisu vzbudil tento hraboš značnou pozornost, protože svými morfologickými znaky v mnohém připomínal v roce 1898 popsáný fosilní druh *Dolomys milleri*. V jistém smyslu představoval tedy „žijící fosilii“.

Dnes se však spíše opouští tento názor na blízkou příbuznost rodu *Dolomys* a *Dinaromys*.

Pro orientaci zmíním, že velikost těla u hraboše skalního činí 136–149 mm

a ocasu 81–110 mm. Ze znaků hraboše skalního lze jmenovat např. jemnou a dlouhou srst s namodralým nádechem, dlouhý ocas s bílými chlupy, světlé tlapky, velmi rozměrné hmatové vousy na čumáku (větší než hraboš sněžný) a pak (zvláště na hraboše) velké ušní boltce. Od jiných hrabošů se výrazně odlišuje vzhledem okluzních ploch stoliček a přítomností kořenů u stoliček, což mimo jiné naznačuje, že nejde o hraboše v užším slova smyslu. Jednotliví badatelé rozlišují 2–3 poddruhy, což, vzhledem k velmi nejasnému taxonomickému statusu u jiných druhů, nechává „savcology“ relativně v klidu. V souhrnu na závěr lze říci, že hraboš skalní představuje velmi zajímavý příklad specializovaného druhu s nevhodně systematickou polohou ve skupině hrabošů (Arvicolinae).

Poznámky I – věcné:

¹ U těchto údajů by bylo vhodné dodat slovo „řečneme“ nebo něco na ten způsob. V jednotlivých vědeckých publikacích se tyto údaje víceméně mění, ale relativní consensus bude něco kolem výše uvedených čísel.

² Taxonomie a systematika hrabošů je v jádru jedna velká neznámá. *Chionomys* je v mnohých publikacích

uvažován za poddruh rodu *Microtus* – ne tedy jako vlastní rod *Chionomys*. Já tento problém tak dalece neřeším ani v bakalářské práci. Vycházím totiž z jednoho referenčního systému (Wilson and Reeder 1993), což je ošemetné, ale je to na druhou stranu jedna z mála možností, jak najít určitý consensus.

Je-li v taxonomii skupiny Arvicolinae v jádru méně jasno, pak na úrovni poddruhových taxonů je úplný chaos – u každého druhu by byla potřeba udělat pořádná revize, ale to se děje velmi zřídka.

Literatura:

Anděra M., 1999. České názvy živočichů II. Savci (Mammalia). Národní muzeum, 147 p.

Beneš B., 1969. *Dolomys bogdanovi*, zajímavý hraboš z Jugoslávie. *Živa* 5: 194–195.

Hanzák J., 1969. Mé zkušenosti s hrabošem skalním (*Dolomys bogdanovi*). *Živa* 5: 195–196.

Chaline J., 1987. Arvicolid data (Arvicolidae, Rodentia) and evolutionary concepts. *Evolutionary biology* 21: 237–310.

<http://www.hpm.hr/pg39.htm> (Zde foto).

<http://www.uvm.edu/~jdecher/MuridClass.html>

- RH -

Koutecký (k umdlévajícím účastníkům exkurse): „Honem, pojdte sem, takovouhle kytku hned tak nevidíte, tohle je děsná vzácnost... (malá pomilka, než lidé přiběhnou)... kruštík, roste v každé příkopě!“

Špak (do mobilu během druhé přednášky z rostlinné virologie): „Dobrý den, pane Fousek, nemáte náhodou zapsaný kurs rostlinné virologie?“

Fousek: (nějaké huhyly huhyly v telefonu)

Špak: „Tak to jsem rád, že s námi už na příští týden počítáte!“

Štech: „Některý rubusy jsou apomiktický, ale někdy se nechají opylit a vznikne nový druh. A v tom aby se vyznal pes!“

Veselovský: „Někdo má velký hýždový sval, někdo menší, ale nějaký mít musí!“

Veselovský: „Čolci jsou někdy vybírání podle toho, jak dlouho vydrží pod vodou. Čolek, který snese dva spermatofofy, aniž by se musel mezi tím nadechnout, má vyhráno!“



Antrax aneb Nepropadejte panice

Antrax (sněť slezinná, také uhlák) je rychle se rozvíjející infekce způsobená spory bakterie *Bacillus anthracis*. Jde o grampozitivní, nepohyblivou, opouzdřenou, aerobní, řetízující bakterii o velikosti 1–1,5 x 4–10 mm. Sporuluje za přítomnosti kyslíku, klíčení spór již kyslík nevyžaduje. Oválné spory mohou (např. v suché půdě) přetrvávat i několik let, aniž by to snížilo jejich schopnost způsobit infekci.

B. anthracis je extracelulární patogen, často uniká fagocytose, vnikne do krevního oběhu, namnoží se *in vivo* a svého hostitele rychle zabije. Při těžkém průběhu dochází k rozsáhlé bakteriémii, ale projevy nebývají pokaždé tak drastické. Vzácně může dojít k rozvoji antraxové meningitidy, která je ve většině případů fatální.

Člověk se může nakazit stykem s infikovanými zvířaty a jejich kontaminovanými produkty (kůže, vlna, srst, kosti), bodnutím hmyzem, inhalací či požitím spór a vzácně požitím nedostatečně tepelně upraveného masa z infikovaných zvířat.

Nemoc je rozšířená po celém světě. Nejčastěji se vyskytuje u koz, ovcí, dobytka, koní a divokých býložravců. U člověka se globálně udává bilance 20 tis. – 100 tis. případů ročně, nejde o nijak běžné onemocnění. Největší nebezpečí expozice spórám hrozí v sušších oblastech, kde nejsou užitková zvířata očkována (Turecko, Pákistán, Súdán...).

Jsou známy 3 formy slezinné sněti (viz tabulka).

forma	kožní	plicní	střevní
četnost	95% případů	5%	vzácně
způsob nákazy	počezání, odřeniny, hmyzí bodnutí	vdechnutí spór	požití nedostatečně tepelně upraveného masa nakažených zvířat
inkubace	několik dní	1-3 dny	
příznaky	vředy s černým nekrotickým příškivarem	podobně virovým respiračním onemocněním, obtížná diagnóza	krvavý průjem, bolest břicha, ascitís, hemokonzentrace
úmrtnost	10-20%	téměř 100%	okolo 50%
léčba	dobrá citlivost na léčbu antibiotiky	neúčinná <i>Bloterorismus</i> používá tuto formu	

Hlavní ochranou je **prevence**. Bakterií i spory lze zničit např. 10 minutami varu a oxidačními přípravky ($KMnO_4$, H_2O_2 , ředěný formaldehyd).

Kožní léze lze s úspěchem léčit penicilínem G (2 miliony jednotek po 6 hodinách do ustoupení otoku), při plicní a střevní formě včetně antraxové meningitidy se podávají 2 miliony jednotek penicilínu každé 2 hodiny, zpravidla však bez úspěchu. U osob přecitlivělých na penicilín lze podávat erytromycin nebo tetracyklin. U těžkých případů je možno použít pasivní imunizaci pacienta antraxovým antitoxinem, ten ale není na trhu dostupný.

Současné vakcíny nejsou dostatečně purifikované a chemicky komplexní, mají četne nežádoucí účinky, protektivní imunita je pomalá, poskytuje jen nedokonalou ochranu. Používá se neživá vakcína s obsahem extracelulární složky neopouzdřených *B. anthracis*, jejíž hlavní účinnou složkou je protein PA, nebo oslabené vakcíny se spórami *B. anthracis*.

Probíhá intenzivní výzkum v oblasti vývinu dokonalejší vakcíny. Zatím existuje několik strategií, možnosti je i použití mutantrní formy proteinu PA, která již byla vyvinuta genovými inženýry.

- Mara -

Los na dálnici!

12. června 2001 jsme se sestrou spatřily nejužasnější zvíře naší republiky, losa evropského (*Alces alces*) a splnil se nám tak jeden velký sen. Paradoxem bylo, že jsme majestátního sudokopytníka pozorovaly na 90. kilometru dálnice D1, na lesnatém ostrůvku obklopeném z jedné strany dálnicí, z druhé sjezdem na Humpolec a z třetí silnicí na Pelhřimov. Dospělá samice se nejspíš v noci dostala přes nějakou ze silnic, ale D1 pro ni znamenala svým nepřetržitým provozem příliš nebezpečnou překážku, a tak zůstala v bezpečí hustého podrostu. Vyrušil ji až sestřin výkřik „Los, los, velký jako kráva, sleduj!“, když jsme během stopování na Šumavu (za účelem spatřit losa...) zalezly do lesa na nutnou přestávku. Nejprve jsem myslela, že fantaziruje, ale pak jsem zvíře spatřila taky, skutečně velké jako kráva, spíše větší. Po prvním šoku se v nás ozvali biologové, sestra vytáhla fotoaparát a pokusila se samici přiblížit „na dostřel“. Pro špatné počasí a nevalnou kvalitu přístroje však z fotek nakonec nic nebylo. Samici to přestalo bavit, když jsme od ní stály asi 20 metrů, a zmizela. Doslova.



Je pro mě záhadou, jak může náš největší savec vysublimovat a i přes naše hledání se již neobjevit na prostoru necelých 2 fotbalových hřišť. Až tehdy jsem plně uvěřila vyprávění dr. Homolky z Brna, který zažil losí „zmizení“ v Litvě. Ujistěním, že nešlo o halucinace, nám byly zprávy z rádia a televize o den později. Houfy myslivců a policistů uzavřely část dálnice, naháněly nebohé zvíře uspávacími puškami ve snaze umožnit mu migraci za D1. Nakonec se jim to asi po týdnu podařilo a samice je nyní možná již součástí třeboňské či lipenské populace.

- Mara -

Mořské čočky

O tom, že příroda je stálou inspirací, se přesvědčili vědci z Bellových laboratoří spolu s pracovníky muzea Přírodní historie Los Angeles. Zaměřili se na podkožní vápenaté štítky hadice druhu *Ophiocoma wendtii*, které jim svým tvarem připomínaly optické čočky. Podrobný průzkum tohoto jevu ukázal, že to také optické čočky jsou!

Jejich ohnisková vzdálenost je 5 mikrometrů a velmi dobře potlačují chromatickou i sférickou vadu (způsobuje rozostření obrazu). Podle slov Federica Capassa, viceprezidenta pro fyzikální výzkum Bellových laboratoří, jsou tyto krystaly mnohem dokonalejšími čočkami, než ty, které jsme v současnosti schopni vyrobit.

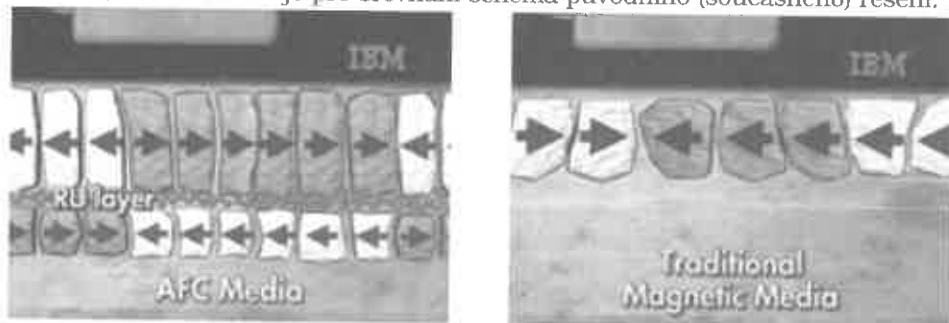
Hadici by mohly sloužit patrně jako „zrakový orgán“ pro základní orientaci v prostředí. Pod čočkami totiž probíhají svazky nervových vláken, které mohou vést signál z těchto receptorů. Podrobnosti ale odhalí až další výzkum. Již teď ale vědci spekulují o možnosti využít informace o stavbě a složení těchto čoček v optoelektronice.

- Ole -

Další průlom v oblasti záznamových médií

Vývoj pokračuje také v oblasti počítačových pevných disků. Zde se doposud soustředil na hledání nových materiálů a technologií schopných nahradit současný magnetický záznam (viz článek „Větší kapacita počítačových disků“ v minulém čísle Pavučiny). Ten byl totiž omezen jevem zvaným superparamagnetický efekt. Stručně řečeno – na každém pevném disku jsou data uložena ve formě malých, specificky zmagnetizovaných oblastí. Jejich velikost je ale omezena určitou dolní mezí – oblastí menší než tato hranice si svou magnetizaci nejsou schopny udržet příliš dlouho, jelikož dochází k interakcím mezi jejich magnetickým polem a polem indukovaným elektrony v materiálu kolem.

Nyní ale IBM přichází s revolučním nápadem, jak celou situaci změnit. Mezi zmagnetizované oblasti se vloží tři atomy silná vrstva ruthenia (Ru). To umožňuje magnetickým oblastem zachovávat si svoji původní magnetizaci – ruthenium „odstíní“ vliv okolních elektronů. Výsledná konstrukce je schematicky znázorněna na obrázku 1, na obrázku 2 je pro srovnání schéma původního (současného) řešení.



Při použití této nové technologie dochází až ke čtyřnásobnému zvýšení hustoty záznamu. Nová média, označovaná jako AFC média (AntiFerromagnetically-coupled media), by se podle IBM měla dostat do prodeje už v roce 2003. Jejich podstatným přínosem je také to, že umožňují nést více záznamových vrstev na sobě, a ne jen jednu, jak tomu bylo doposud. Otevřenou otázkou zatím zůstává jejich cena.

- Ole -

zdroj: http://www.research.ibm.com/resources/news/20010518_pixie_dust.shtml
více informací: http://www.research.ibm.com/resources/news/20010518_whitepaper.shtml

Nanolasery

Nanotechnologie a pokračující miniaturizace dnes zažívá velký rozmach. S dalším příspěvkem z tohoto oboru přichází vědecký tým kalifornské univerzity v Berkeley. Jeho členům se podařilo zkonstruovat (doslova vypěstovat) první nanolaser. Ale popořadě...

Princip laseru se dá zjednodušeně vysvětlit takto: dopadá-li světelné kvantum na atomy v excitovaných stavech (odpovídajících energii tohoto kvanta), může dojít k tak-

zvané stimulované emise záření – atom přejde do základního stavu za současného vyzáření dalšího kvanta elektromagnetického záření. To má stejnou energii i fázi jako záření, které přechod vyvolalo. V laserech jsou látky, které takovými excitovanými atomů obsahují hodně, tudíž se signál při průchodu světla laserovým krystalem postupně zesiluje. Aby se dosáhlo ještě většího efektu zesílení, jsou laserové krystaly na konci opatřeny polopropustnou vrstvou, odrážející záření zpět do krystalu.

Vědci v Berkeley použili zlato nanosené na povrchu safiru jako katalyzátor krystalizace. Vystavili jej působení par oxidu zinečnatého (ZnO), který na něm během deseti minut vykrytalizoval v sloupce vysoké 10 mikrometrů. Jejich základna měla šestúhelníkovitý tvar a šířka se pohybovala v rozmezí 10 až 150 nanometrů (lidský vlas má průměr asi 100 mikrometrů!).

Těmito rozměry hravě předčí nově vytvořený laser doposud používané galium-arsenidové či galium-nitridové lasery. Také může být potenciálně ještě dále zmenšován, přičemž si zachovává schopnost pracovat za pokojové teploty. Tento nanolaser umožní například sestavení chemické „laboratoře na čipu“ – zařízení ne většího než mikroskopové krycí skličko umožňující spektroskopickou detekci celé řady sloučenin. Je také možné uvažovat o zvýšení hustoty záznamu kompaktních disků. Dosáhne se také podstatného zlevnění zařízení, používajících lasery...

Miniaturizace může tedy dále úspěšně pokračovat a to, kde se zastaví, je zatím ve hvězdách – nebo spíše v atomech?

- Ole -

zdroj: http://www.berkeley.edu/news/media/releases/2001/06/07_laser.html

Výstava pavouků a škorpionů

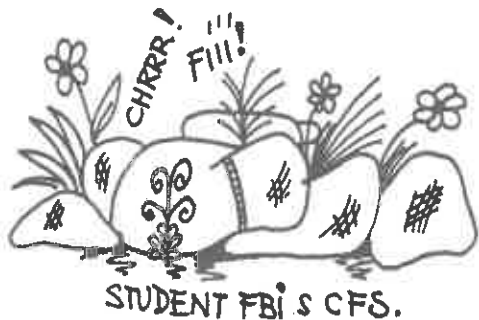
V Praze na Staroměstském náměstí 20 (vchod do průjezdu, pak podle ukazatelů) je k vidění (údajně největší v Evropě) stálá expozice největších pavouků a štirů světa. Vstupné je sice 100 Kč, ale milovníci těchto stvoření si přijdou na své. V teráriích simulujících přirozené prostředí si můžete prohlédnout několik desítek výstavních kusů velkých pavouků (včetně toho opravdu největšího, monumentální obludy *Theraphosa blondi*), štirů uvidíte poněkud méně (nechybí však oblíbený *Pandinus imperator*) a takovou třešničkou na dortu je několik obrovských afrických mnohonožek *Archispirostrepus gigas*, známá stonoha *Scolopendra* i živé exempláře snovačky „černé vdovy“ (*Latrodectus mactans*). Co dělá výstavu atraktivní pro zájemce a chovatele, jsou detailní popisy jednotlivých druhů ve čtyřech jazycích včetně zkušeností a zážitků z chovu. Výstava je otevřená denně od 10:00 do 22:00 hod.



- Mara -

Únava jako nemoc

Poprvé jsem se o tom, že únava nemusí být jenom důsledek fyzické či psychické zátěže a že nedostatek energie není jen lenost, do slechla před lety od jednoho svého kamaráda. A ten taky tvrdil, že na to zná lék – přinutit nemocného překročit vlastní hranice, utahat ho, co to jde tak, až to už vážně dál nejde. Ale dnes si nejsem jista, zda by to pomohlo. O čem tady vlastně mluvím?



Koncem 80. let vlivem narůstajícího počtu případů byla zanesena do lékařských katalogů nová nemoc – chronický únavový syndrom (CFS – chronic fatigue syndrome). Později byla přejmenována na chronický únavový a imunitní dysfunkční syndrom (CFIDS – chronic fatigue and immune dysfunction syndrome). Ale totéž se skrývá pod názvy chronická EB viróza, chronická infekční mononukleóza, Islandská nemoc, yuppie flu, apod. To není slovíčkaření, je to jenom následek nesnadné diagnostiky a pozdního objevení této choroby.

Patří mezi „nemoci 20. století“, což je označení pro syndromy, kterým se věnuje pozornost až ve 20. století. Přitom záznamy o podobných stavech existují už z 19. století. Podle jednoho z nich trpěl CFS i Charles Darwin (výlet na Beagle byla jediná větší cesta, kterou podnikl).

Jedná se o záležitost několika měsíců až let, dokonce může vést až k trvalé invaliditě.

ditě. Postižení jsou většinou lidé s velkým smyslem pro povinnost a odpovědnost, workoholici, kteří neumí odpočívat a přepínají své síly. Většina případů tak zahrnuje ženy mezi 25. a 45. rokem života (kdo by se divil, mívají minimálně dvě zaměstnání), ale také muže a děti. Ačkoliv nemoc není všeobecně známá ani mezi lékaři, patří k nejčastějším chronickým onemocněním dnešních dní. V ČR se odhaduje 4 000 – 40 000 nemocných.

Tak jsem vás pěkně vydělala, a teď se ptáte, jak se vlastně CFS projevuje, zdaleka nej nemáte (o pár adeptech na náказu bych věděla). Ovšem ouha. I když je zkoumán již řadu let, diagnostická metoda stále není k dispozici. Stanovení vyžaduje velké klinické zkušenosti, pečlivou anamnézu a důkladné fyzikální vyšetření, které více méně vyloučí ostatní příčiny stavu únavy. Mezi jediné objektivní nálezy patří zvýšená teplota (ale ne nad 38°C), zánět nosohltanu a citlivé mizní uzliny. Subjektivních příznaků je víc, zum Beispiel únava trvající více než 6 měsíců, teploty a zimnice, bolesti v krku, bolestivé mizní uzliny, svalová slabost, bolesti svalů a kloubů (jejichž zánět ale přístroje nezaznamenají), zhoršení únavy po námaze, bolesti hlavy, poruchy spánku, psychické problémy (deprese, záchvaty paniky)... Všechny tyto potíže vyvstanou najednou.

Je toho sice hodně, ale jak tohle všechno diagnostikovat? CFS je nazýván chameleonem mezi nemocemi, jelikož napodobuje onemocnění neurologická, endokrinní, revmatologická a jiná, včetně duševních poruch. Navíc většina chronických chorob bývá doprovázena velkou únavou a nevykonností, i když většinou ne v takové míře a po takovou dobu (u CFS 50% a více po léta).

K hledání léku je třeba vědět, proti čemu bojujeme. Ovšem příčina stále není známa. Nejpravděpodobnější jsou dvě teorie – infekční choroba nebo komplexní imunitní porucha. Pro první možnost svědčí výskyt nemoci v epidemiích (v roce 1948 Island), více případů v rámci jedné rodiny i ojedinělé případy výskytu u domácích

mazlíčků. Pro druhou možnost svědčí současný výzkum, který odhalil významnou integrující roli cytokinů. Rovněž koncentrace protilátek a buněk imunitního systému vybočují z normálu, ale ne nějak specificky. Pravděpodobně příčiny onemocnění jsou nesmírně komplexní, čemuž také napovídá pestrost příznaků.

Takže kam se má nemocný obrátit? To je těžké. Klasifikace nemoci neexistuje a tak spadá do mnoha škatulí medicínské vědy. V první linii stojí lékaři praktičtí, kteří většinou nevzbuzují u pacientů důvěru, když je posílají od čerta k ďáblu a nic z toho. Mezi další patří neurologové, jelikož nemocní trpí poruchami citlivosti, brněním, poruchami rovnováhy a zvýšenou dráždivostí. Ovšem ve všech vyšetření, které mohou tito doktoři předepsat, je průkazná pouze pozitronová emisní tomografie, jenž zobrazuje změny prokrvení mozku. Často jsou také navštěvováni oční lékaři, neboť vlivem dysfunkce ciliárních svalů se zhoršuje zrak. Tento stav se ale většinou upraví sám po odpočinku. Pomoci může rovněž psycholog, jenž usnadní zvládání depresí a pocitů neúčinnosti plynoucích ze snížené pracovní schopnosti (což u workoholiků musí být pořádný oríšek).

Tak jakpak jsou ti Američani placeni?

Když už se ve všem snažíme napodobit americkou společnost (i když na to nadávám), tak proč se nepodívat i na platy vědců. Co by to pro nás znamenalo?

Průměrný plat amerického biologa je 80 000 dolarů za rok, kdežto průměrný plat amerického pracovníka je 25 508 dolarů (radši to ani nesrovnávám se situací u nás). Během období od května 2000 do května 2001 stoupl průměrný plat vědce o 7% oproti národnímu průměru 3,6%. Takhle to sice vypadá dobře, ale podívejme se hlouběji.

Vědci, kteří nepracují v akademii, čili ti, jenž jsou zaměstnání v soukromém sektoru, mají v průměru o 20% vyšší platy. V oboru biotechnologií je to dokonce 37%.

Jednostranně účinná léčba nebyla dosud nalezena (taky proti čemu bojovat?). Nezbytné je vyvarovat se přílišného stresu. Doporučuje se zvýšit přísun vitamínů, hlavně skupiny B, a minerálů, především zinku, hořčiku a železa. Z klasické medicíny se využívají imunoglobuliny, glukokortikoidy a tricyklická antidepresiva. Z fytotherapie vedou přípravky z třapatky nachové (*Echinacea purpurea*), které mají pozitivní imunomodifikační efekt. Z našich běžných bylin se doporučuje šalvěj, řebríček, yzop a dubová kůra. Největší úspěch ovšem slaví tradiční čínská medicína, což je nejstarší ucelený léčebně preventivní systém na světě. Postupnou harmonizací vnitřního prostředí napomáhá tato škola nejenom při CFS. A nemusíte mít strach, že byste kvůli této léčbě byli nuceni cestovat někam do tramtárie. V dnešní době se jí u nás zabývá i řada českých vyškolených lékařů.

- Mamča -

Více na:

<http://cfs.dolios.cz/>
<http://www.cfs-news.org>
<http://www.cdc.gov/ncidod/diseases/cfs/>
<http://www.cfs.inform.dk/>
<http://www.ncf.carleton.ca/ip/social.services/cfseir/CFSEIR.HP.html>

poplašit (a přání štěstí, nej) děm dvanácti

Co se týče srovnání mužů a žen, ženy mají o třetinu menší plat než muži a kvůli práci se musí častěji stěhovat. Obdobně jsou na tom postdoci. Jejich mzda se pohybuje kolem 40 000 dolarů za rok. V platech není zohledňována doba, kterou dotýčný/-á pracuje v oboru, zkušenosti ani specializace. Snad nejen proto 20% dotázaných vědců prohlásilo, že kdyby měli šanci začít znovu, vědě by se určitě nevěnovali.

Co se týče srovnání oborů, nejlépe placená je medicína a farmakologie, kdežto genetika, mikrobiologie a buněčná biologie seznam uzavírají. Je vidět, že se v USA moc zelené biologie nedělá.

- Mamča -

Potřebujete peníze?

Mattoni je zde pro vás!

I když rodině Mattoniů nebyl navrácen jejich pramen a nyní z něj bohatnou úplně cizí lidé, nezanevřeli na Českou Republiku a ještě navíc podporují české studenty, či přesněji studenty FBI. To asi aby to alespoň trochu vypadalo americky.

Takže krátké opakování, oč jde. Každý rok je věnováno \$2000 na studie týkající se biodiverzity a ochrany životního prostředí, a to jak v rámci diplomových prací, tak i soukromých akcí. Požádat může jednotlivec či skupina výzkumníků, prvák či doktorand. Omezením je pouze věk do 27 let v den odevzdání žádosti. Na jednu práci je přiděleno 100 – 400 dolarů. Projekt musí být naplánován maximálně na dva roky, přičemž na konci každého roku se podává krátká zpráva, jak to pokračuje.

Kromě těchto peněz je možno ještě získat Mattoniho stipendium. Jedná se o 300 dolarů, které obdrží ten, jehož skončený projekt je ten rok nejlepší. Přihlíží se na profesionální výsledky, nikoli na titul nositele. Tyto peníze je možno utratit jakýmkoli způsobem, tedy můžete „pít whisky místo piva“.

Jestli jste se tedy rozhodli, že procvičíte svou angličtinu a napíšete proposal, vězte, že máte čas do 30. 11. 2001 do 10:35. Návrh se odevzdává Šuspovi v papírové i elektronické verzi. Minulý rok byl na tento grant docela nátfresk, a letos bude zřejmě taky. Tím se ovšem nedejte odradit. Ať nemusíme místo hesla „Mattoni už není“ říkat „Mattoni zůstal“.

- Mamča -

A co takhle SGA

Další možností, jak může chudý student získat peníze, je grant zvaný SGA. Ten asi všichni dobře znáte. Je určen pro finančně náročnější diplomky, i když se píše, že jsou vítány i projekty mimo zadané práce. Má být odevzdán do 12. 11. 2001 do 15:00, takže máte nejvyšší čas nad to sednout, jestli jste to ještě neudělali.

Je zde několik rozdílů oproti Mattonimu. S penězi si nemůžete dělat, co chcete, a to nejenom proto, že peníze za vás čerpá váš školitel. Peněz se rozdává taky jiný ranec, je to do 25 000 Kč na osobu či do 35 000 Kč na kolektiv.

Rozsah návrhu je limitován třemi stranami oproti loňským dvěma. Struktura se podobá grantu FRVŠ, takže začněte přemýšlet, jaký je současný stav vašeho problému, co si představujete, že vyřešíte, jak to budete řešit, kolik na to potřebujete peněz (je naprosto jasné, že zrovna vy potřebujete celou tu částku, ale musíte to dobře zdůvodnit) a odkažte se na literaturu. Přejí vám hodně štěstí.

- Mamča -



Kompas plus

Něco o letošním Kompas

Jak leckteří z vás (a zejména ti služebně nejmladší) vědí, i letos vyšel Kompas. Pevně věřím, že letos byl zas o nějaký ten kousíček lepší, i když chyby se mu samozřejmě nevyhnuly. Zejména doporučuji všem, kteří by používali jízdní řády, aby si je překontrolovali, zvláštní pozornost bych pak věnoval lince jedna ve směru nádraží → univerzita. A dále bych dodal, že otevírací doba Samy (na Šumavě) v neděli je 8 – 12 hodin, jak mnozí z vás již poznali.

Velice se za tyto chyby omlouvám a doufám, že i případné další chyby nikoho z vás nepoškodily. Z ohlasů, které máme k dispozici, se zdá, že nikoliv.

Vyhodnocení soutěže na dotazníčku naleznete v příštím čísle Pavučiny, a pokud jste vyhráli ten čokoládový dort i na svém mobilu anebo e-mailu ☺.

Na závěr pak chci upozornit, že na Attaveně nám zbylo asi 15 Kompasů navíc, takže kdyby měli někteří z vás zájem si je zakoupit (platí i pro starší ročníky), neváhejte a přijďte. Cena je stále 10,- Kč. No a úplně na konec příkládám omluvu od Simči, která pro vás hodnotila zdejší hospody.

Ignác Pospíšil



Omluva ohledně Kompassu

Ráda bych se omluvila všem čtenářům Kompas, kteří na základě mnou dodaných informací vyrazili s přesně odpočítanou částkou do hospody a najednou zjistili, že je to nějak málo. V tomhle jsem skutečně nevinně. V době, kdy jsem zjišťovala podklady pro Kompas, platily ceny, které tam byly uveřejněny. Pak k nám přijel cirkus zvaný Země živitelka a naprostá většina hospod ceny zvedla. A už je nedala dolů. Jediní slušní, na něž jsem prozatím přišla, byl pan Nezmar a K1, za což jim patří můj, a jistě i váš, dík.

Simona

Co je to Natura 2000?

Rada z vás už nejspíš někde zaslechla termín „Natura 2000“. Co vlastně tato dvě slova představují?

Natura 2000 je směrnice Evropské unie, původně pro ochranu volně žijících druhů ptáků, posléze rozšířená o ochranu všech vzácných druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Podstatná skutečnost je ta, že ochrana těchto druhů se musí dle směrnice provádět zároveň s ochranou jejich biotopů – Natura 2000 je tedy především nástrojem ochrany stanovišť. Pokud takový biotop (např. louka či rybník) ke své existenci vyžaduje lidskou činnost, je nutno tuto činnost skutečně provádět a lze na ni z EU získat i určitou (nezanedbatelnou) finanční dotaci. To je v přímém protikladu s tzv. ochranou konzervační, která zjednodušeně řečeno tvrdí, že nejlepší způsob ochrany je vyloučit zcela vliv člověka a spočívat tedy v ponechání chráněných území bez lidského zásahu. U nás se tento způsob ochrany ve velkém razil v letech komunistických a mnohdy se razí ještě dodnes (následkem toho zanikla po vyhlášení rezervací celá řada orchidejových luk, závislých na stovky let trvajícím kosení a pasení).



Členské státy EU musí vyhlásit území o rozloze cca 15 % plochy státu za území zvláštní ochrany (Special Area of Conservation, v českém „eurožargonu“ běžně nazývané „sacku“, případně pro účely ochrany ptáčích lokalit jsou to Special Protected Areas, neboli „espéáčka“). Pokud chceme do Evropské unie vstoupit (a přes všechna omezení a nevýhody, které to s sebou např. v podobě přejmenování rumu přináší, je to v současné politické i ekonomické situaci přece jen nejlepší varianta), musíme se této směrnicí rovněž přizpůsobit.

U nás je již v současné době prostřednictvím zvláště chráněných území (CHKO, národní parky i maloplošná chráněná území) chráněno o něco málo více než 15 % plochy státu. Nabízela by se tedy otázka, proč všechna naše chráněná území nepřejmenovat na „sacku“ a nesplnit tak požadavky EU?

Věc samozřejmě není tak jednoduchá. Území navržené na „sacku“ musí být podrobně zmapováno (což u nás je máloco), musí splňovat určitou koncentraci významných biotopů (co je význačný biotop, určuje právě směrnice EU), poté se návrh pošle do ústředí EU, tam ho schválí (nebo také ne – samotný schvalovací proces představuje nejméně rok diskusí, při nichž se upřesňují parametry území, jeho hranice, návrhy dalšího hospodaření apod.) a teprve poté je možno hovořit o vyhlášené „sacce“.

Proto se u nás přistoupilo k rozsáhlé mapovací akci, která nemá v historii českých zemí obdoby. Mapování se rozdělilo na dvě části – botanické a zoologické. To zoologické by ryze teoreticky mělo z botanického vycházet (kde žijí kteří živočichové, do značné míry závisí na složení vegetace), ovšem z časových důvodů není možno tento sled zachovat, takže se mapuje paralelně.

Na první pohled to zní krásně: Zmapujeme si celou republiku, co nám kde

roste a žije, pak zjistíme, kde je co cenného a to navrhne jako „sacku“. Navíc nám údaje získané mapováním poslouží i k tomu, abychom zjistili, jak na tom vůbec u nás s přírodou v současné době jsme (často jsou údaje o stavu chráněných území ze 70. let i starší, a tudíž již značně neaktuální).

Jenže nic není bez vad na kráse, a jsme-li u věci, která se nějak dotýká politiky (otázka vstupu do EU a uzavření kapitoly „životní prostředí“) a peněz (to mapování někdo musí zaplatit), platí to dvojnásob.

Některé vady jsou dány již samotnou směrnicí. Ta je společná pro celé území EU, takže je podle toho stanovena i význačnost jednotlivých biotopů. Za prioritní biotopy (jichž má být chráněno 100 %, a je-li jich v některém státě opravdu moc, pak 80 %) tak byly označeny všechny panonské biotopy (chudáci Maďari a Jižní Morava). Dále např. i údolní olšiny svazu Alno-Padion,

kteří se u nás nacházejí prakticky u každého neregulovaného potoka. Naproti tomu biotopy mokřadních olšin třídy Alnetea glutinosae, u nás silně ohrožené a silně fragmentární, mezi prioritní biotopy nepatří.

Podobně je tomu i s výčtem vzácných druhů. Zatímco u obratlovců, kteří mají většinou větší areály, je seznam v evropské směrnici zhruba podobný našemu červenému seznamu, u rostlin tomu tak není – pracovně se tedy u nás používá Černý a červený seznam ke květeně Čech, který je ovšem v současném stavu pouze ne zcela dokončeným pracovním materiálem, nijak nezačteným v legislativě.

Většina problémů je ale zapříčiněna až interpretací směrnice a hlavně vlastního procesu mapování u nás. O tom ale víc napíšu v příštím čísle Pavučiny.

Lukáš

Z MÉHO NOTESU

Proč nemluvit česky?

Když jsem byl nedávno doma, vzpomněl jsem si během mytí nádobí na diskuze, které kdysi běžely ve Šklíbě a tuším i v Qícale a které se týkaly otázky, je-li lépe používat české ekvivalenty odborných výrazů, či zda se spokojit s výrazy převzatými z angličtiny. Původně jsem stranil českým, protože jsem tak trochu patriot, ale nyní jsem došel k názoru, že každý častěji používaný odborný termín (tedy kromě těch skutečně nejprofláknutějších, jako je například genetika) by měl mít české vyjádření, pokud možno co nejméně zavádějící, a to z důvodů čistě praktických...

Teď ovšem zklamal ty, co došli k názoru, že jsem v melancholické náladě snil o tom, oč by se pak různé předměty studentům lépe učily. Nikoliv, mé studium s tím nemá co dělat. Jde o to, že jsem si k této poněkud nudné práci pustil rádio. A v něm zrovna běžel nějaký vzdělávací pořad, kde jakýsi mikrobiolog doc. Dr. XZ, poučoval posluchače o svém oboru, o anthraxu etc. Bylo to velmi zajímavé, jen mě mrzelo, že normálním lidem to příliš neřeklo. Pan docent se sice evidentně snažil mluvit česky a srozumitelně, nicméně i tak měl v každé větě tak jedno, dvě, někdy i tři „cizí slova“, kterým průměrná babička z Kotěhůlek nemůže porozumět a – jelikož jsou z cizího jazyka – nemůže jejich význam ani odhadnout. Což je docela škoda. Taký si někdy říkám, jestli určitá nedůvěra lidí ve vědce nespočívá v úvaze: co ti můžou o tom vědět, vždyť o tom ani neumí mluvit česky... a ty cizí slova používají beztak jen proto, aby dělali chytrý a předstírali, že něco vědí.

Ignác Pospíšil

WAR

„Zapněte televizi, zapněte zprávy!!!“ volal už ode dveří Mark, na kterýho jsme čekali, aby mohl začít „staff meeting“ (pravidelné úterní porady v práci). V jeho hlase a v tváři bylo znát rozrušení a nedůvěra ve zprávu, kterou slyšel v rádiu svého auta. „V 8:45 ranního času narazilo do budovy severní věže Světového obchodního centra v New Yorku letadlo.“ Zpomalený záznam povolil čelisti mých amerických kolegů. Záznam vystřídal lífe pohled na hořící budovu. Kusé informace s prvními spekulacemi. Do záběru se na jednu dostalo druhé letadlo, zmizelo za hořící věží a z budovy za ní bylo vidět jen plameny. „Jesus“, „Shit“ křičeli nevěřičně jeden přes druhého. V té chvíli ohromení asi nikdo nedomyslel, co se vlastně stalo – snad kromě lidí, kteří byli u toho...



Zprávy v TV přinášely nepřetržitě nové a nové informace. O letadle v Pentagonu a o dalších pohřešovaných letadlech. Domněnky a podezření se valily jedna přes druhou. Zprávy poslouchala snad celá Amerika, asi jako v Čechách, když naši hokejisti hráli v Naganu s Kanadou – hloupe

příklad, ale asi výstižnější období z Čech před 2. světovou válkou nepamatuju. Ve středních novinách se objevovaly titulky: „WAR – U.S. vows punishment after terrorist attack kill, injure thousands“, „...worse than Pearl Harbor, ...“Witnesses recall horror“...

Hodně se diskutovalo – každý potřeboval vypustit ze sebe pocity, které v něm tahle událost dala vyrůst – kolikrát až do hrůzných myšlenek. Spolu s „mírumilovnými návštěvateli kostelů“ mávajících ohnivým mečem Boží pomsty nad hlavou pak vykřikovali: „Plošné nálety“, „Seškrabat ze Země“, „Zničit je, sráče“, „...všechny, kdo nenávidí Ameriku...“. S postupujícím časem hlavy chladly, ale názory a závěry zůstávaly jen málo, zda-li vůbec, změněny. Hodně jsem si o tom povídal s kolegy: „Snažíme se na ně bejt hodný. Jídlo, který maj v puse, léky, oblečení – to všechno maj od nás. S tím je konec, protože pokud ti „platím účet“, sedíš u mýho stolu a ublížíš můj rodině, já tě vyženu...“ (Ze Světa???) „Zavřít hranice“, „Válka je jediný řešení.“ Ptal jsem se: „A co rusko-afgánská válka? Rusko ji prezentovalo jako obranu před afgánským terorismem.“ „Amerika musela pomoci s vyzbrojením, aby se vyvázily síly – vždyť v Afgánistánu ještě tenkrát jezdili na koních...“ Je tahle pomoc, ve hře politiky, opravdovou pomocí, nebo jen prostředkem k posílení svého vlivu a rozšíření moci mimo svůj obvyklý dosah a/nebo výhodným byznysem? Nemůže být pak tahle „nezištnost“ příčinou oné nevole až nenávisť ke komukoliv, kdo ji poskytuje?

Mám z toho všeho smíšené pocity (smutek, zklamání, strach). Myslím si, že ve vysoké hře o „běžném Světě“ se dějí věci, o kterých se buď neví, nebo se prezentují v médiích pro nás „obyčejně“ přijatelným a účelovým způsobem. Podle mě musel někdo někoho pěkně naštvat a při tom zároveň tušit, čeho je ten dotýčený schopen. Mohou to taky být tahy, se kterými se počítalo v něčem vyšším (než jsou tisíce mrtvých). Pokud by moje, možná vyhocená, podezíravost byla lichou, pak mají USA jedinečnou příle-



žitost ukázat Světu jiný, nový, způsob řešení konfliktů, než navykklé použití převahy a síly. Zatím v médiích probíhá show (tak to pojmenoval můj americký kolega – a vzal mi to z pusy). Myslím, že druhý den PO, byl o TOM složen song. V TV se pořád omílají ty samé záběry – hořící budovy s následným zhroucením, křik, strach, útek, slzy, děti, ... Jak mi říkal spolužák: „Američani se rádi dojmaj“, ale pomáhá tohle ke klidné myslí, tolik důležité k rozumnému řešení?

Následující stránky pro vás připravuje studentské sdružení Generace21. Více se o našich aktivitách můžete dozvědět na naší internetové adrese <http://generace21.vigard.cz>. Můžete nás také kontaktovat na emailové adrese generace21@vigard.cz.

Mlžný opar jménem svoboda

Během odpoledne 11. září 2001 se před očima diváků ve Střední Evropě začala pomalu, a přesto šokující rychlostí a tvrdostí, rýsovat první dějinná událost nového milénia. Mnohé jistě napadlo, že do třetího tisíciletí nevstali s bolestí hlavy 1. ledna 2001, ale až 11. září téhož roku. Toho dne je sice hlava nebolela, ale dá se říci, že byli v horším stavu. Vstávali v nevědomosti.

Dnes, kdy nás od tragických událostí na Východním pobřeží USA dělí více než měsíc, se můžeme pokusit oprostít od úvah nad aktuálními událostmi (spojenecká kampaň v Afganistánu) a zamyslet se nad stavem věci před nárazem prvního letadla do jižní věže WTC. Lokální terorismus byl

V pátek 14.9. proběhla jakási „pietní akce“. Svíčky, na půl žerďi stažené vlajky, kolem projíždějící troubící auta s vlajčičkami, transparenty, potlesk. Podle kusech informací z Čech u nás proběhlo třímínutové ticho nad toutle tragédií s daleko menší pompézností a s větší úctou. Američani jsou ale takoví. Považují však za chybu brát tuhle tragédii jen za neštěstí Ameriky. Je to hlavně neštěstí lidství.

Tohle je povídání o mých myšlenkách spojených s neoddelitelnými pocity, které mám z toho, co vidím okolo sebe a z toho mála, co jsem se svou angličtinou schopný zachytit. To, co se stalo, je geniálně jednoduše vymyšlená zrudnost, se kterou nemůže souhlasit snad žádný normální člověk. Neuvěřitelnost, která se zapíše do dějin USA, a nejen tady. Doufám jen, že se nezapíše do historie celé planety vyřešením pomocí další, neuvěřitelné zrudnosti.

Honza

tehdy součástí každodennosti, nad kterou se ve večerních zpravodajských relacích zastavoval jen málokdo. Informace o něm se již omezovaly pouze na to, kdo teroristický čin (pravděpodobně) spáchal a kolik obětí si vyžádal. Lze říci, že zde existovala objektivní snaha začlenit lokální teroristické skupiny do lokálních politických struktur. S trochou cynizmu řečeno, teroristé se po bombovém útoku na židovskou osadu nebo po zastřelení španělského starosty pozvali ke kulatému stolu. Tím, že teroristické hrůzy ztratily mediální zvířecost, jakoby ji ztratily i ve skutečnosti. Informační kanály jen zřídka svým obsahem poukazyvaly na prostou úvahu, že násilí plodí násilí a první

křivda vyvolává touhu po pomstě vedoucí do nekonečné spirály utrpení. Ve zkratce: násilí není řešením problémů, pouze produkuje problémy další. Obecná akceptace zmíněné teze by znamenala oslabení mnoha motivačních faktorů teroristických skupin. Bohužel i znění snad nejznámější protiteroristické doktríny „s teroristy se nevyjednává“ nebylo nikdy v kompletnosti dodržováno. Násilné akce se prvkem vyjednáváním staly medializovaným, a tím pádem účinným, způsobem nátlaku. Společnost de facto čekala, až strany produkující násilí dojdou k bodu, kdy argumenty např. ekonomické budou silnější než argumenty „bombové“. Klíčové je zde slovo „čekala“. Svědčí totiž o určitém druhu netečnosti k reálným hrozbám doby.

I když bylo zřejmé, že uskupení několika radikálů s finanční podporou ze soukromých zdrojů či dokonce ze zdrojů některého z „problémových“ států je schopno zrealizovat akci rozsahu útoku na Východní pobřeží, kompetentní orgány byly paralizovány prostou lidskou neschopností si útok takového rozsahu představit, natož najít odhodlání jej realizovat. 11. září 2001 se apatie změnila v hrůzný úžas. Zřejmost se změnila v jistotu. Útok je proveditelný, je proveditelný na nejchráněnějších místech této planety, je proveditelný s využitím nejprimitivnějších prostředků hrubé síly, je

Moudřími se nerodíme, ale stáváme

V den, kdy se zraky nás všech obrátily k obloze a všichni jsme zůstali v němém úžasu zírat na první velkou tragédii nového milénia, se změnil svět. Alespoň to tak mnozí analytici komentovali. „Svět již nikdy nebude stejný“, mluvil jednotně celý svět, ale byl vlastně někdy jiný? Diváme se do pekla hrůzy hroutících se věží a pomalu obracíme své zraky jedním směrem, směrem k Afgánistánu a bin Ladenovi. A je to tak správně, viníci mají být potrestáni a spravedlnosti musí být učiněno za dost, jak pra-

proveditelný z důvodu společenské ignorace teroristické hrozby.

Více než pět tisíc lidských obětí přineslo svobodnému světu hrůzné zjištění v podobě vědomí si vlastní zranitelnosti.

Doufejme v nepravdivost tvrzení těch, kteří říkají, že euroatlantická civilizace zaplatila za svoji otevřenost a liberálnost, že nová epocha pro západní svět začala na Manhattanu. Pokud bychom přistoupili na tvrzení, že útoky jsou cenou za otevřenost Západu, mohli bychom dospět ke konstatování přílišné výše této ceny. Mezinárodní společenství by pak bylo nuceno hledat jinou formu své vlastní existence, kterou by patrně našlo v menší míře otevřenosti své společnosti, v určitém potlačení práv jednotlivce v zájmu bezpečnosti celku. Kam by takový postup vedl, postihuje vyčerpávajícím způsobem výrok Erazima Koháka: „Amerika bude silná i po útoku, ale jen do té doby, dokud bude respektovat a rozvíjet své základní hodnoty, Svobodu a Demokracii.“

Léta následující po útoku budou jednou svědky toho, zda se ve třetím tisíciletí ideály svobody a humanity rozprostřely nad realitou našeho světa, anebo zmizely jak ranní mlžný opar s příchodem horkého slunce násilí.

Martin BOHUSLAV
bohuslav@vigard.cz

vi suchou řečí ústa naší civilizace. Ale stačí dívat se jen jedním směrem a říci: „Zde je viník, suďme jej, vždyť my jsme bez viny?“

Křesťanská civilizace proti Islámu, jak historické, káží filozofové. Spor však takhle nestojí, otázka je jiná. Fundamentalismus proti západní civilizaci? Záměrně jsem použil výraz fundamentalismus a nikoli islámský fundamentalismus, neboť talibánské vidění světa má k pravému Islámu stejně daleko, jako k západnímu světu. Možná přeci jen trochu blíže, blíže v tom, že Islámu

nevyhlásilo „svatou válku“. Může být válka svatá? Svatý je přeci jen mír, zní éterem slova mudrců. Naše vlastní historie nám ukazuje, že může. Afgánský lid je bombardován letáky, které propagují, že i on může být svobodný a žít v demokracii a příklady mnohých jiných arabských států ukazují, že může. Ale je tomu opravdu tak? Mnozí arabové říkají, že jsou takoví, protože je takové chceme mít, abychom byli ochotni s nimi jednat. A není právě toto náš cíl? Vyvážíme svobodu a demokracii postavenou na individualismu a účtujeme k jednotlivci, ale ten individualismus mnohdy vnímáme tak říkajíc „odtud až podtud“.

Je vůbec možné naroubovat náš systém demokracie na státy s odlišným hodnotovým žebříčkem a velmi rozdílným historickým vývojem? Jistě se najdou příklady, které demonstrují, že mnohé kultury jsou schopny bezesbýtku přijmout, rozvíjet a mnohdy nás i předčít v ideálech, které se tolik snažíme vyvážet. Někdy si kladu otázku, jestli svoboda a demokracie není naším hlavním vývozním artiklem, není-li hlavním, není prvním? Dříve než někam začneme vyvážet zboží, nedovezeme tam také naši kulturu?

Evropská unie: bubák nebo spása?

M. Žantovský: „Jedinou alternativou vstupu do EU v roce 2004 je vstup v roce 2005 nebo v roce 2006...“

Bezkonkurenčním tématem současnosti jsou zářijové události v USA a jejich dopady. Já odhlédnu od globálního dění a zaměřím se na domácí scénu. Nelze si nevšimnout, že na stránkách domácího tisku se přiosťruje boj o vstup do Evropské unie. Za nejhrořivější soupeře lze považovat politiky z 4K a ODS, tedy euronaivisty a euroskeptiky, jak se tyto tábory obvykle častují. Boje se účastní i představitelé vládní ČSSD, která se profiluje jako silně „proevropská“ strana a která se zavázala přinášet obecně světu o EU, komunikovat s veřejností, informovat o negociačním procesu. S jakým

V tomto se možná svět změnil, byla otřesena naše víra v naši bezpečnost, naši neomylnost a náš patent na pravdu. Svoboda, demokracie, individualismus a z nich plynoucí volný trh je tím nejlepším, co naše civilizace světu dala, tyto pilíře znamenaly ohromný vědecký a hospodářský vzestup naší části světa, staly se však také naší největší slabinou. Slabinou proto, že demokracie nemá prostředky, jak „čelit“ svobodě lidí v ní žijících, třebaže jde o lidi, kteří ji bezprostředně ohrožují. Nebylo by proto vhodnější nechat ostatní „žít“, žít bez ideálů svobodné společnosti, oni stejně jako my dospějí k tomu, že ty ideály nejsou dokonalé, ale jsou tím nejlepším, co se podařilo nalézt. Dospějí k tomu tehdy, až přijde jejich čas, stejně jako dítě otupí svůj vzor a časem dospěje k tomu, že jeho rodiče věděli, to co ono tehdy ještě ne. Bojím se, že čím více budeme přesvědčovat svět kolem nás o naší dokonalosti a bezchybnosti, tím více jej budeme popouzet proti sobě. A dnes již víme, že tomu jsme schopni čelit jen s popřením toho bytostného, co činí naši společnost takovou jaká je, má být a jakou ji chceme mít.

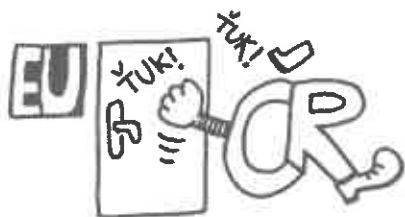
Jan Svoboda
svoboda@kostax.cz

úspěchem tak činí je zřejmě podle míry podpory vstupu, která v současnosti klesá a pohybuje se pod hranicí 50 % (poslední průzkumy hovoří pouze o 42 %).

Stranická optika nahlížení na vstup ČR do EU je jasná: dokázat, že oponent se mylí a že jeho postoje poškozují zájmy ČR. Je tu snaha z pozice e-realisty navodit dojem, že on je vlastenec, zná specifické zájmy ČR a všichni ostatní jsou neuvážení až naivní, neboť nepřipouštějí možné negativní dopady vstupu. E-optimista naopak tvrdí, že české zájmy je možné plně rozvinout až v rámci EU, která je zónou svobody, pros-

perity a bezpečnosti, a ti kdo si to nemyslí, jsou skeptici a zpátečníci.

Toto vše už je spíše předvolební rétorika, která se sestává z osobních útoků a iracionálních argumentů (v byznysu se užívá pojem „obvyklé reklamní přehánění“). Nyní tedy nejde o podstatu sporu, nýbrž o voličské hlasy. Podstatou sporu a tím i podstatou odlišností postojů jednotlivých politiků jistě není to, jestli chceme vstoupit do EU, nebo ne, ale otázka, kdy se tak má stát a za jakých podmínek. Vstup do EU je nepochybně prioritou české politiky, rozdíl spočívá v míře důležitosti, která je této prioritě přikládána. E-optimisté požadují podřízení všech aktivit vstupu do EU a věří, že jako její členové budeme mnoho problémů moci řešit jinak a lépe. Zatímco e-realisté tvrdí, že vstup do EU není cílem ale prostředkem k naplnění českých národních zájmů a že musíme dobře zvážit užitek a možné negativní dopady vstupu.



Jak je tedy možné tento spor vyřešit? Jak lze nalézt určitý vyvážený přístup? Takový kompromisní přístup bude muset nepochybně obsahovat smlouva o připojení se k EU (resp. ES). K uzavření může dojít v důsledku dvou základních skutečností: 1) stanoví se podmínky dohody a dojde k jejich splnění 2) nalezne se politická vůle přijmout tuto dohodu. Oba aspekty obsahují několik základních úskalí. Za prvé: jsou podmínky stanovené Evropskou unií splnitelné a pro nás přijatelné? Jinak je potřeba naplnit Maastrichtská ekonomická kritéria a dále harmonizovat české právo s komunitárním. Každý právní odborník ví, že harmonizace legislativy plně dle představ EU není možná a ani žádoucí, neboť zvláště právo musí respektovat určitá teritoriální a

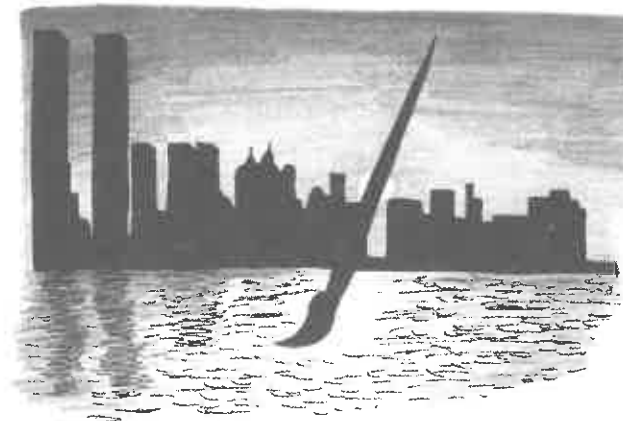
historická specifika. Z výše uvedeného vyplývá nezbytnost dojednání výjimek z těchto obecných podmínek, což je v EU zcela běžné. Některé výjimky ale požadují členské státy EU z důvodu ochrany svých národních zájmů. Nejvýstižnějším příkladem je požadavek Německa na omezení pohybu pracovní síly po dobu 7 let. Jedná se o popření jednoho ze základních pilířů EU a pro mě silně nepřijatelný požadavek. Zde se situace obrací: je EU připravená přijmout nové členy? Domnívám se, že současná struktura orgánů unie neumožňuje vtělení nových států tak, aby nedošlo k prohloubení tzv. demokratického deficitu, v současnosti nejožehavějšího problému EU (jedná se o rozhodování nikomu takřka neodpovědných byrokratů). V situaci, kdy bude nalezena shoda ohledně podmínek smlouvy, bude moci dojít k uskutečnění volního aktu a to k jejímu uzavření, předpokladem je dostatek politické vůle na obou stranách. O tom, do jaké míry si EU přeje náš vstup, se netroufám ani spekulovat. Z naší strany jde o zásadní problém. Vstup do EU je podstatným zásahem do české suverenity a znamenal by zásadní změnu pojetí české státnosti, jejíž podmínkou by byla revize Ústavy ČR. Tím je nastolena otázka, kdo je legitimizován k takto zásadní dispozici s naší svrchovaností. Jedná se o zcela mimořádnou situaci, kdy by bylo asi nedostatečné pouhé rozhodování našeho zákonodárského sboru. Myslím, že požadavek přímého rozhodnutí lidu je zcela na místě, a to proto, aby nedošlo aktivitou představitelů ČR k „znásilnění“ vůle českého lidu ve stylu „o nás bez nás“. Politici jsou pověřeni pouze vyjednáním co nejvýhodnějších podmínek a lid pak rozhodne, jestli s takovými podmínkami souhlasí a vstup si skutečně přeje. Já osobně budu v případném referendu zvažovat, zda smysl, fungování a perspektivy EU jsou v souladu se základními hodnotami, které uznávám. Jestli je EU dostatečně svobodná, spravedlivá a demokratická. Zatím se zdá, že je.

Vilém Tanzer
tanzer@vigard.cz

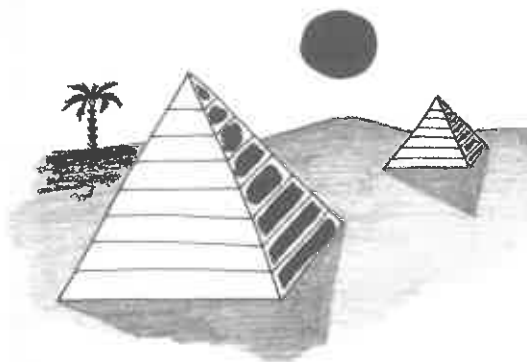
Víte, že...?

... nejvýznamnějším literárním příspěvkem ke konfliktu mezi USA a islámským terorismem u nás patrně bude dnes již slavná studie Samuela P. Huntingtona *Střet civilizací* z roku 1996? V brzké době ji vydá nakladatelství Rybka Publishing.

... první obraz vztahovaný k zářivým událostem v USA je k vidění ve Veletržním paláci v Praze? Jmenuje se 11. září 2001 a patří do série Věčná krása od Michala Nesázala. Od ostatních obrazů cyklu se liší tím, že místo azurových jezírek v zelené krajině zobrazuje jezírka rudá v hnědavém okolí. Obraz je vystaven s mnoha dalšími díly reprezentujícími všechny dosavadní laureáty Ceny Jindřicha Chalupceckého a Ceny Oskara Čepana.



... 17. října začal v Olomouci první ročník pětidenního festivalu Poezie bez hranic? Zorganizovali jej hlavně lidé kolem brněnského nakladatelství Petrov. Programem se tento festival podobal populárnímu pražskému Festivalu spisovatelů. Konaly se besedy, autorská čtení, vše doprovázeno výstavami a koncerty. Na festivalu se objevilo čtyřicet autorů z deseti zemí světa – kromě Čechů přijeli i básníci z USA, Mexika, Velké Británie, Francie, Německa, Polska, Slovenska, Maďarska a Portugalska. Mezi nimi vystoupili Angličan Tony Harrison, Němec Christoph Meckel a Francouz Yves Bergeret. Na jednom pódiu se při představení sešli Milan Knížák a Ivan M. Jirous nebo americký básník Jerome Rothenberg s hudebně dramatickým souborem Chucpa (pozor, nikoli Šuspa!). Přemysl Rut předvedl kabaretní „eseje se zpěvy“ a Filip Topol se sám doprovodil na klavír.



... vůbec poprvé se česky objevuje kompletní *Egyptská kniha mrtvých*, jedna z nejvýznamnějších ukázek starověkého písemnictví? Nakladatelství Eminent se ujalo překladu Jaromíra Kozáka. Světlo světa zatím spatřil jen první díl, druhý by se měl objevit po Novém roce. Proslýchá se, že existuje ještě další český překlad této knihy, který je před dokončením, a tak budeme mít *Knihu mrtvých* ve dvojnásobném vydání.

... mléko s medem připomnělo narozeniny Johna Lennona (9. října)? K tomuto datu totiž vyšla reedice Lennonova posmrtného alba *Milk and Honey*, které nyní jeho spoluvůdkyně Yoko Ono doplnila o další písně. Japonská konceptuální umělkyně a hudebnice také po šesti letech připravila pro vydavatelství Parlophone nové album *Blueprint For a Sunrise* (Východ slunce nanečisto).

... stě výročí narození autora písně *Škoda lásky* možná doprovodí sto akcí? Přesně tolik koncertů k nedožitým stým narozeninám autora nejznámější české polky *Škoda lásky*, Jaromíra Vejvody, by rádi příští rok uspořádali jeho synové. Program vystoupení dechových hudeb doma i v zahraničí by ale neměl obsahovat jen Vejvodovy skladby, ale také písně Karla Vacka a Josefa Poncara. Dechovou hudbu tří slavných českých autorů by měli slyšet například i posluchači v Německu, Anglii či Americe.

... v Rudolfinu mají Tři okna? Výstavní projekt Three Windows, který má být poctou americkému spisovateli Robertu Laxovi, mohou zhlédnout do 25. listopadu návštěvníci galerie Rudolfinum. Autoři výstavy, švýcarský filmař Nicolas Humbert a jeho německý kolega Werner Penzel, se pokusili zachytit na filmovém pásu jedinečný okamžik vzniku uměleckého díla. Na třech plátnech připomínajících okna se najednou odehrávají tři různé filmy, které jsou vzájemně propojeny zvukem i obrazem v jednu kompozici. Lax, který loni zemřel ve věku 85 let, patřil ke generaci básníků klasické moderny, byl jedním ze zakladatelů minimalistické poezie a měl velký vliv na básníky takzvané beat generation.



... v říjnu vydalo prestižní francouzské vydavatelství pro starou hudbu Opus 111/Naive nové album s Magdalenou Koženou? Jednalo se o nahrávku kompletního oratoria Antonia Vivaldiho *Judita Triumphans*. Kožené připadla hlavní role Judity, další party nastudovali významní evropští sólisté a mladý italský orchestr Academia Montis Regalis.

... vinobraní může být i grafické? Výstavu s názvem Grafické vinobraní uspořádalo ve své výstavní síni na pražském Smetanově nábřeží Sdružení českých umělců-grafiků Hollar. Přehlídka zahrnuje práce jeho dvaatřiceti členů, které jsou inspirovány vínem v různých podobách. V mnoha případech se jedná o ilustrace k dílům básníků, kteří o víně skládali verše. Vínem se nechali inspirovat například Emanuel Ranný, Vladimír Komárek, Jiří Slíva, Jan Kavan, Jiří Rathouský a další.

... letošní Cenu Jaroslava Seiferta, nejtědřeji (250 000 Kč) honorované domácí literární ocenění, přičkla devítiletá porota v čele s Vladimírem Karfikem jedenasedmdesátiletému moravskému básníkovi Zdeňku Rotreklovi? Ocenila tak první svazek autorových sebraných spisů, soubor básní Nezděně město, který obsahuje práce z let 1940–2000.

... Česká filharmonie podniká právě v těchto dnech turné po Dálném východě? Po jednodenním zájezdu do Rakouska, kde orchestr 16. října otevřel abonentní koncertní řadu v Brucknerově domě v Linci, se těleso vydalo na cestu do Číny, Japonska a Jižní Koreje.

- €Z -



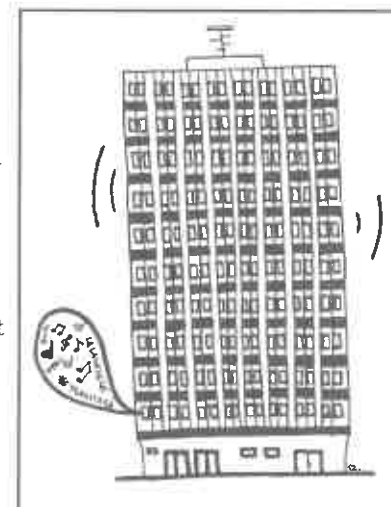
Zeptali jsme se na váš kulturní život

Pro deváté číslo Pavučiny jsme vyzpovídali vedoucí kolejiž paní **Hanu Havlovou**.

Moje první otázka se bude týkat knížek. Kdo je vaším oblíbeným autorem?

Hemingway. Hemingwaye bych doporučila, protože při jeho četbě si, tedy aspoň já, odpočinu. Také si ráda přečtu Remarqu. Faktem je, že se mi vůbec nelíbí noví autoři, jsou to takové ty románky pro mladé dívky a paní, které teď vycházejí. Také se mi nelíbí knihy, které píší někteří naši přední herci a představitelé. Byla by to pro mě ztráta času. Čemu se věnuji nejvíc – mám ráda cestopisy. U těchto knih si spisovatele, abych byla upřímná, ani nepamatuji, ale čtu všechno, co se mi dostane pod ruku o světě jako takovém. V poslední době jsem četla knihu autorky Mileny Holcové *I města mají duši*. Autorka píše o světě

víceméně zábavnou formou – co se tam jí, co se tam nejí, co se smíte a co nemůžete vůbec. A jelikož nemohu cestovat – protože to bych musela vyhrát jackpot – tak si o světě ráda a s chutí čtu. Také si odpočinu u detektivek, ale zase staršího vydání. Velmi mě zajímají květiny – příroda. Doma mám hodně knížek o zahradě. A protože v tomto oboru nemám velké znalosti, studovala jsem tělocvik, tak se nyní snažím vše dohnat a dozvědět se co nejvíc. Příroda je velká oáza nejen pro duši, ale i tělo.



Chodíte do kina?
Ne.

A sledujete filmy alespoň v televizi?

Poměně. Televize je u nás doma takový doplněk domácnosti. Diváme se na sport, občas na zprávy, když mě při tom netrefí, ale jinak na filmy jako takové se opravdu nedíváme. Když už mě v televizním programu něco zaujme, pak je to Spektrum a Cestománie – a to už jsme zase u cestování.

Zároveň s televizí se obvykle ptám i na rozhlas. Posloucháte rozhlas?

Rozhlas mám většinou jako kulisu, a když se tam ozvou zprávy, tak honem hledám jinou stanici, kde je hudba. Z hudby mám ráda country a starý jazz. Takovou tu muziku, co masíruje žaludek, neposlouchám. Nové skupiny ani neznám.

A jméno interpreta nebo autora hudby, kterého máte ráda?

Z vážné hudby mám doma hlavně Čajkovského a Dvořáka. A jinak hodně desek country. Co se týče opery, můžu na ni jít, ale mám raději, když si ji mohu předtím eventuálně přečíst. Na opery do divadla chodím, ale chodila jsem dřív víc. Stále se ještě aktivně věnuji sportu, takže mi to časově občas nevychází – potřebovala bych, aby den měl osmačtyřicet hodin.

Zajdete do divadla někdy i na něco jiného než na operu?

Občas chodím do Jihočeského divadla.

A hrají teď něco pěkného, co byste třeba mohla doporučit?

V poslední době jsem byla jen v Praze na muzikálech – Hamlet, Monte Christo, a ty mohu doporučit.

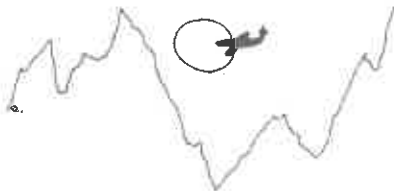
Děkují vám za rozhovor.

- €Z -

HLINĚNÉ DESTIČKY

Lauren Elderová, Shirley Streshinská: Já jediná jsem přežila

Já jediná jsem přežila je skutečný příběh lidského hrdinství, který se odehrál v roce 1976. Mladá Američanka Lauren Elderová vypráví spolu s novinářkou Shirley Streshinskou drama, které prožila, když se po havárii letadla musela sama dostat z vysokých pustých hor k lidem a k pomoci. Dva osudné dny jejího života začaly lákavým výletem s přáteli, kteří se rozhodli přeletět malým letadlem pohoří Sierra Nevada. Stačilo pár nepříznivých okolností, chyba pilota a letadlo se roztránilo o jeden z nejvyšších vrcholů pohoří. Lauren Elderová popisuje, co vše se snažila udělat ona a její těžce zranění přátelé pro svoji záchranu. Když ale její přátelé zemřeli a ona pochopila, že v pustině divokých hor se záchranu nedočká, rozhodla se pokusit zachránit alespoň sebe. Zraněná, vysilená, v lehkém oblečení, sama slézá skalní srázy a s rozdrásanými údy ujde ještě dalších třicet kilometrů, aby se dostala k civilizaci. Autentické neokázalé vyprávění Lauren Elderové imponuje osobní statečností, pevnou vůlí a nezlomnou vytrvalostí.



- Mořuš -

Chtěl bych napsat jednu malou recenzi na knihu:

Douglaše Adamse "Stopařův průvodce po Galaxii"

Přivedl mě na to zážitek jednoho zářijového dne. Byl jsem zrovna s kamarády na hradě, kam ostatně vodíme všechny návštěvy a kde jsem prováděl asi dvě sezóny zpět. Měli zrovna frmol, málo zdravých průvodců, hodně zvědavých návštěvníků. Nu a když jsem tedy ukázal hrad svým známým, kteří zase hned jeli domů, nabídl jsem se, že jim pomůžu. Zavolal jsem ještě domů, ať na mě s obědem nečekají.

První prohlídka byla celkem normální. Ale ve dvě hodiny měli přijet „véeska“. Přes četná varování typu „Je to jako házet perly svíním“, či „addidas z vietkongu“ jsem se rozhodl, že to teda s nimi zkusím.

Aby bylo jasno: firma WS je jednou z těch, co nabízí nádobí prostřednictvím „levných“ výletů za kulturními památkami na druhý konec republiky. Cílem je obalamutit spoluobčany natolik, aby si koupili obyčejné hrnce za neobyčejnou cenu. Metodou je příliš časně vstávání, dlouhá cesta autokarem a milé vystupování předvádějících plus malý dá-

rek. Jezdí se prakticky po celý týden. Je tedy dán jasný výběr – vesnice a malá města, nezaměstnaní a důchodci.

Abych ale pokračoval. Vyzvedl jsem si je na nádvoří (teď v září tam nikdo jiný nebyl) a otevírám jim bránu. Tři babičky, které se draly dopředu, mě zaujaly. Měly na sobě téměř stejné oblečení – bundu neurčité šedomodré barvy, trochu vyšisovanou časem, lehce prořídilou, látkové kalhoty z rezného sukna do běžova, na nohou mokasíny. Menší vzrůst a mírně shrbená postava, zamíklé po celou prohlídku, ale s trochuou skrytých energií, která vyjde na povrch při rodinných půtkách. Vypadalo to jakoby snad místo na historickou památku vyrazily se smetáčkem a motýčkou na hřbitov očistit rodinný hrob od napadaného listí. Další, na první pohled odlišný od zbytku, byl manželský pár „véesek“, jak jsem je očekával z varování. Vietnamsko Addidas. Snad jen mohu dodat, že úsměv, který jim vydržel od začátku do konce, neznamenal podporu v mém snažení, nýbrž spíše náznak neporozumění a nechápání. Ostatní se nijak nevyjímali, až na jednoho, kterému jsem záviděl jeho fotoaparát Nikon.

Vlastně on to byl, kdo rozpoutal první větu málem nezdar celé akce. Zeptal se, zda

je dovoleno fotit v hradě. Odpověděl jsem mu, že venku jo, ale uvnitř, že se „nesmí“. Slovíčko „nesmí“ ovšem zaslechli i někteří ostatní a hned se rozpoutala kaskáda dotazů, co že jim to nechci povolit. Po mém opětovném ujištění, že jde jen o focení, se všichni opět uklidnili a já jsem měl od té doby s sebou stádo oveček, které čas od času zabečely nějaké to citoslovce nesmírného podivu. Nu, asi jsem pak připomínal předváděčky, protože jsem se na ně taky smál.

Nahoře na pavlači mě to pak napadlo – Vogoni. Až na to, že tito byli v podstatě neškodní, nebo se rozhodli zlikvidovat naši planetu zevnitř. Naplnit ji až po okraj prázdnotou vlastního myšlení, až by praskla a zavalila nás

morovou kaší páchnoucí po zdechlině. Po prohlídce jsem pak celý zážitek rozebíral s ostatními přáteli a napadla nás ještě jiná souvislost: kdyby skutečně některé vyspělejší civilizace uvažovaly o zlikvidování Země (ať už pro stavbu transgalaktické dálnice nebo pro cokoli jiného) a měly by rozhodnout vyspělost naší civilizace, pak při výběru „véesek“ jako reprezentativního vzorku populace by smutný ortel zněl „vyhladit!“, jednohlasně a bez odvolání. Už třeba proto, že bychom to pravděpodobně nestihli na Proximu Centauri.

Ale možná jim křivdím, protože máme už také (do vybavy pro sestřenice) něco doma díky babičce, které si jinak velmi vážím.

Viktor Veverka

Babí léto

Letos na sebe dalo babí léto dlouho čekat. Dostavilo se po několika chladných zářijových týdnech, když už jsme ani nedoufali. A spolu s ním přišlo ještě jedno *Babí léto* – to s velkým B. Bylo nás sedm, kdo jsme se rozhodli, že si ho nenecháme ujít, a v kině Vesmír jsme potkali zhruba ještě jednou tolik kolegů z fakulty. Usadili jsme se do vyprodaného sálu, světla pohasla a po nezbytné reklamě začalo promítání.



Zpočátku se film jevil jako typická komedie. Stella Zázvorková v roli babičky, jejíž hlavní náplní života je šetřit na pohřeb, Vlastimil Brodský jako její nezbedný manžel a Stanislav Zindulka v roli jeho přítele nakloněného všem alotriím byli skvělí. S bravurou sobě vlastní věrně vystihli spoustu momentů z všedního života starých lidí. Jak se ale filmová páska odvíjela, přimíchávala se do příběhu kapka po kapce melancholie, smutek, snad i beznaděj. Všechny tyto dojmy byly neobyčejně citlivě vyrovnávány humornými situacemi, takže zatímco chvílemi se sál otřásal výbuchy smíchu, v jiných okamžicích se svíralo hrdlo a pálilo v očích. Zajímavé pak bylo sledovat i tváře diváků, když se sál opět rozjasnil: někomu hrál v koutcích úsměv, jiný si stíral slzy. A asi všem nám proběhlo hlavou cosi o tom, že ne vždycky to, kvůli čemu se leckdy trápíme, za to opravdu stojí. A že by nebylo na škodu najít si zase jednou chvíli pro své lidi, protože čas letí a vrátit se nedá.

Režie: Vladimír Michálek
 Námět a scénář: Jiří Hubač
 Kamera: Martin Štrba
 Hudba: Michal Lorenc
 Hrají: Vlastimil Brodský, Stella Zázvorková, Stanislav Zindulka, Ondřej Vetchý, Zita Kabátová, Petra Špalková, Jiří Lábus, Simona Stašová a další
 Česká premiéra: 27. 9. 2001

V této souvislosti bych ráda upozornila na knížku Anny Sedlmayerové *Tam zpívá slavík až po půlnoci*, která má velmi podobné poselství a rozhodně stojí za přečtení.

The Lord of the Rings:



Dobrá zpráva pro všechny fantasyfilmy (ikdyž ti už asi visí na netu od samého začátku natáčení) a jiné milovníky filmu. Blíží se konec napjatého očekávání i mučivých obav. Oficiálně **21.** (některé zdroje tvrdí již **20.**) **prosince** tohoto roku by našimi kinosály měly zaznít hlasy Froda, Gandalfa, Aragorna, Galadriel, Arwen a jiných postav známé kultovní trilogie J.R.R. Tolkiena „**Pán prstenů**“.

Názory na pokus o zfilmování údajně nejúspěšnější knihy 20. století jsou různé podle toho, jak moc „zažraní“ a konzervativní jsou Tolkienovi fanoušci. Informace, obrázky, rozhovory a ukázky sice již notnou dobu prosakují ve filmových časopisech a na vševědoucí síti, přesto kolují o některých faktech pouhé dohady.

Šeptá se například, že z éterické elfky Arwen se vyklube feminizovaná bytost podobná Xeně, sama představitelka však toto nařčení ostrými slovy odmítla. Postava Toma Bombadila pak ve filmu bude zcela chybět (jak moc to příběhu ublíží, musí posoudit zasvěcení). Také závěrečná část se bude poněkud odlišo-

vat od knižní podoby, ještě však není zcela jasné, jak konkrétně.

Nicméně si myslím, že přichází výjimečný film, už jen proto, že jej natáčeli Novozélandané, ikdyž pro americkou společnost New Line Cinema. Nový Zéland je již sám o sobě fantasy krajinou a obrázky z filmu vypadají víc než nadějně. Režisér Peter Jackson, který se podílel i na scénáři, prý Tolkienovu trilogii přečetl během jedné dlouhé cesty vlakem a nyní se svým odvážným projektem nese kúži na trh, vystaven na milost a nemilost ortodoxním „tolkienovcům“.



Původně měl být filmový cyklus Pán prstenů pětidílný, nakonec se ale tvůrci rozhodli i za cenu zhuštění děje zachovat díly tři. Na druhý díl (The Lord of the Rings: The Two Towers) se můžete těšit o Vánocích příštího roku, na poslední (The Lord of the Rings: The Return of the King) pak o Vánocích roku následujícího.

The Fellowship of the Ring



Herecké obsazení je mezinárodní a podle názorů zasvěcených až na výjimky velmi dobře typově navybírané. Různí se názory hlavně na Liv Tyler v roli Arwen, zatímco Cate Blanchett jako Galadriel je prý „tutová“ ©. U Gandalfa se původně mluvilo o Seanu Connerym, nakonec však režisér zvolil sira Iana McKellena; Connery byl podle něj příliš „profláknutý“. Pro fanynky sympatického Skota věčná škoda, pro film samotný asi objektivně vzato dobře.

Hudby se ujal skladatel Howard Shore. Příliš o něm nevím a nic jsem od něj doposud neslyšela, reklamou mu však může být hudba k filmům jako

Mlčení jehňátek, Cela nebo Dogma. Kdo si vybavujete, můžete nyní jásat nebo si rvát vlasy ©

Pán prstenů k nám má přijít dabovaný. O hlasy hlavních postav se strhl velký konkurenční boj mezi našimi předními herci a dabéry (např. Valerie Zawadská, Zlata Adamovská, Jiří Štěpnička, Boris Rösner, Ondřej Vetchý aj.). Kdo „vyhraje“ a nakolik přesvědčivě se jim podaří „své“ postavy ztvárnit, se již brzy dozvíme.

Nyní můžeme pouze odpočítávat dny do premiéry a věřit, že Peter Jackson dá filmovému světu strhující a nádherný vánoční dárek.

Fakta: Pán prstenů: Společenstvo prstenu (The Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring)

Režie: Peter Jackson

Herecké obsazení:

Elijah Wood (Frodo)
Ian McKellen (Gandalf)
Ian Holm (Bilbo)
Liv Tyler (Arwen)
Cate Blanchett (Galadriel)
Christopher Lee (Saruman)
Viggo Mortensen (Aragorn)
a další

Chcete-li se dozvědět o filmu více, případně shlédnout obrázky, ukázky, názory a jiné podrobnosti, surfujte po netu. Z mnoha stránek věnovaných tomuto tématu doporučuji www.jcsoft.cz.

Nobelova cena za literaturu udělena



Britský spisovatel trinidadského původu, devadesátiletý sir Vidiadhar Surajprasad Naipaul, se stal letošním laureátem Nobelovy ceny za literaturu. Držitel prestižní Bookerovy ceny je v současnosti asi nejznámějším romanopiscem, který pochází z Karibiku. Tam putuje Nobelova cena za literaturu už podruhé. Před devíti lety ji totiž získal v USA žijící básník Derek Walcott, který pochází z karibského ostrova Svatá Lucie.

Naipaul se ve svém rozsáhlém díle v počátcích soustředil na život v karibské oblasti, zejména na rodném Trinidadu. V pozdějších románech jsou hlavním tématem jeho knih problémy postkoloniálního světa. Uplatňuje i vlastní rozporuplné zkušenosti exulanta, jenž se narodil na Trinidadu v indické hinduistické rodině. Naipaul se věnuje i literárněkritické a novinářské práci. V šedesátých letech intenzivně cestoval po Karibiku, Indii, Africe či Jižní Americe. Jeho eseje, cestopisy i romány jsou často bolestnou sondou do života tamních společností.

Vidiadhar Surajprasad Naipaul se narodil 17. srpna 1932 v trinidadském městě Chaguanas. Po ukončení studia na univerzitě v Oxfordu se v polovině padesátých let živil jako komentátor stanice BBC pro oblast Karibiku a v letech 1957–1961 pravidelně přispíval románovými recenzemi do časopisu New Statesman.

První knihy Naipaulovi vyšly na konci padesátých let. V roce 1957 byl vydán ironicky až satiricky laděný román *Mystický masér*. Druhé dílo, *Volby v Elvire* (1958), se zabírá bojem o moc a zachycuje volby v Trinidadu v roce 1950. Vyvrcholením ranné tvorby autora je román *Dům pana Biswase* (1961, česky 1982), který odborníci řadí k jeho nejlepšímu dílu. Předobrazem hlavního hrdiny byl Naipaulovi jeho vlastní otec, ke kterému se vrátil ještě před dvěma lety vzpomínkovou knihou *Between Father and Son* (Mezi otcem a synem, 1999). *Záhada příjezdu* je poloautobiografické dílo z roku 1987, ve kterém nynější laureát Nobelovy ceny líčí životní příběh prozaika karibského původu, který se vrátil do Anglie po letech vyplněných touláním po světě.

Své cestovatelské zážitky zúročil Naipaul mimo jiné v knihách *Cesta do Západní Indie* (1962), *Indie: zraněná civilizace* (1976) a v románu *V ohybu řeky* (1979, česky 1985), pesimistickém svědectví o Africe a zkorumpovanosti lidského rodu.

Zatím posledním románem V. S. Naupaula je *Half a Life* (*Půl života*) vydaný v letošním roce.

- EZ -

Meditace

Graveir

*Chovám se jak kámen v poušti,
co sem tam za nějaký čas nakrátko obrází a zazelená se
přívalem vody a života.*

*Viš... vim spoustu věcí a je mi zakázáno je říct,
Znám spoustu věcí a je mi zapovězeno je dělat.
Sem tam upustím pár drobtů, tak aby se neřeklo,
ale...zapomenout nelze.*

*Není lehké být jedním a zároveň mnoha,
dělit se o jedno tělo, jednu duši, jeden život.
Být mnoha a jedním samým v každém okamžiku,
v každé kapce času, padající do džberu všehomíra v ruce osudu.*

*Jsou cesty tam a jsou cesty zpátky,
Z některých se nevrací, z jiných jenom v stíny
s peřím havranů, duši žalu, na křídlech větru snít.
Do mlhy zapomnění, halici bažinu vzpomínek.*

*Jak bystřina se budít, proudit skalami bych chtěl,
Uprostřed hory jako úhoř se stáčet, tmavou jeskyní.
Do světla světa s vyjfkem padat, jak vodopád,
Planoucí metla lávy, po úbočí mezi lidí vtéct.*

*Pálit a skvěřit, pro lepší svět
Drtit a chladit, pro menší bolest.
Až sami sebe strávíme.*

Pisseň černých pissků

Graveir

*Pissek ssse sssype,
Sslysssiss ho jak sssustt?
Tsssse ssse pláží, tsssse ssse pláží,
vsssude vníkne, vssscko zahubí.*

*Neutečeššš, neuprchněššš.
Vsssude je, vsssude tě dsssstihne.
Černé pissky, bahno myšššlenek,
k tobě ssse blíží, brzo tě pohltí!*

*Černá zrna, diamanty osstřích fran,
ssstaré jizvy otevřou,
roztrhnou je do vsssrech ssstran.
Těžsssí nežlí černé dřvy, do dušššse ssse zarýjí.*

*Nezbavíššš ssse černých pissků,
budou ssstále v tobě.
Trápi, bolí, pálí, sssouží,
neutečeššš...ani v hrobě!*

Rhoj lidí!

Tak jsme po prázdninových výletech do známa i neznáma opět zakotvili na akademické půdě (místy, pravda, také poněkud horké a dobrodružné) a nezbyvá, než své zážitky pěkně zrekapitulovat, roztrdit a uložit do škatulky (jaké, to už je na vašem uvážení ☺). No, a já se na vás již tradičně (se střídavými úspěchy ☺) obracím, abyste čas od času některé z těch zážitků ze škatulky vytáhli, oprášili je a podělili se o ně s čtenáři.

Mě vždycky svádělo dojmy z jakékoli cesty ihned (a to třeba ještě během cesty samotné) zapisovat a následně publikovat, ovšem chápu, že někteří lidé jsou od přírody tak trochu divní a vy zrovna touto úchylnkou netrpíte. Stačí to přece povyprávět, zápisky jsou jen potupný výsledek boje proti Alzheimerovi... Jenomže bez slova psaného není časopisu a schválně, kolik vám toho utkví v hlavě při pouhém ústním podání?

V tomto čísle vám přiblížím své setkání s Chorvatskem (příklady nejlépe táhnou ☺) a v nějakém z příštích čísel vám, prozatím neoficiálně, slíbují cestu do Indie, polské národní parky či povídání o působení příslušníka jednotek SFOR v Bosně.

Byla bych ráda, kdyby se mi s vaší pomocí na těchto stránkách podařilo rozehrát koncert vašich zážitků a aktivit (a že to jde, soudě podle rostoucího množství vašich příspěvků), vytvořit z nich oblast, kterou si vždy rádi přečtete, neboť právě pro Volný čas nejvíce platí rčení „Jaké si to uděláš, takové to máš...“

- Mara -

Strípký z Chorvatska



Letos koncem srpna jsem se (jako další 2 miliony Čechů ☺) vydala, tentokrát jako spořádaný člen zájezdu, do Chorvatska, letovisko Makarska. Zájezd pořádal jeden z členů Bujinkan Czech Dojo (v minulém čísle v článku o Japonsku jste se o této skupině lidí mohli dočíst více), což samo o sobě zaručovalo, že se nejede na týden umřít na pláž, ale bude se něco dít. Zde je útržkovitě několik dojmů, jež ve mně tato zničená i nádherná země zanechala:

Úhybným manévrem přes Maďarsko namísto Rakouska jsme sice unikli rakouským celníkům, moc jsme si však nepomohli. Jinak přátelští celníci uherští totiž pracovali stylem „a f-r-r-n-k, ž-e-l-v-y b-y-l-y p-r-y-č“, výsledkem čehož byla kilometrová fronta autobusů. Volně se potulující cestující pak připomínali exodus. Sociální zařízení, zejména dám-

ské, bylo přetížené, takže ženská část naší výpravy po ztrátě trpělivosti obsadila na čas i přes nevěřivé protesty kabinky pantů.



Cesta přes chorvatské vnitrozemí byla trochu šok – z bílé nádhery hor, borovic a roztroušených suchých keřů na nás podél silnice zíraly vybombardované domy, vyhořelé trosky, v jejichž sklepech či přízemích prý žijí lidé, zabedněné okenice, pobožené zidky, opuštěné vesnice. Jakoby tamtudy válka prošla před několika měsíci, ne před více jak osmi lety. Placená a částečně nepřístupná Plitvičká jezera nás vítala pochmurnou ranní mlhou, v níž se rozplynul dávný sen vidět místa, kde se natáčel slavný Vinnetou. Dnes by se asi náčelník Apačů ptal ve věčných lovištích Old Shatterhanda: „Taky můj bílý bratr šlápl na minu?“

Deprese z ozvěn válečného konfliktu mizela s úchvatnými scenériemi a krásným počasím. Cesta se místy dosti krkolomně proplétala snovou krajinou, pak se Karosa přehoupala přes poslední hřeben a hluboko pod námi se zaleskla ohromná vodní plocha s ostrovy – Jadran. Cesta k němu klesala v prudkých serpentýnách a brala dech. Pohled na několik havarovaných automobilů kdesi dole byl velmi povzbudivý.

Po ujištění („Rambo, jsou tady miny?“ „Asi ne, tady se nebojovalo“), že okolí Makarské je „čisté“, jsem se vydala na večerní procházku k blízkým horám.

Mezi nedbale udržovanými terasovitými sady se občas krčilo neokázalé stavení v jižním stylu. Mou objevnou výpravu zmařila (stejně jako později cestu jiného účastníka zájezdu) neobyčejná „přítulnost“ místních psů. Famózní vlčák vynořivší se na volno kousek ode mě z keřů naštěstí ještě reagoval (resp. nijak nereagoval) na osvědčené „Hodný pejsek“. Rottweiler, snímž se střetl zmíněný účastník, asi česky nerozuměl, pročež dotyčného spasil rychlý útěk a psova lenivost. Západ slunce byl jinak z dosahu psích tesáků velmi romantický ☺

Krásným zážitkem byl celodenní výlet lodí na ostrov Korčula. Ve zdejší pevnosti pobýval i legendární cestovatel Marco Polo. Za zvuku hudby jsme vychutnávali dlouhou plavbu mezi ostrovy, výhledy na skalnatá pobřeží a pražící slunce. Na ostrově jsme s přítelem našli asi 2 km od pevnosti malý kamenitý poloostrov, kde jsme se šnorchlem a brýlemi obdivovali v poměrně silném proudu tajemství ukrytá pod hladinou. Dostávala jsem téměř závrat, když mělké dno náhle zmizelo v černé hloubce. „Užila“

jsem si zde také jednu lehce potupnou příhodu. Znavena plaváním jsem usedla na plochý kámen nevěda, že skrývá komůrky malého kraba. Když mu mé pozadí přerušilo přívod vzduchu, právem se rozčílil a neomaleně a bolestivě mě štípl do hýžděového svalů. Delfini na zpáteční cestě mi to ale vynahradili ☺

Jednoho dne se 10 statečných masochistů vydalo zdolat magický kopec Vošac čnici dobrých 1425 m přímo nad mořem. Ač ne všem se v závěru prudkého stoupání dostávalo dechu (někde v bílém kamení asi ještě leží moje pravá plíce), letadlové panorama, pocit svobody a krásné počasí fungovaly lépe než Ježíš a lazaři vstali a chodili. Cesta dolů v třicetistupňovém vedru se ukázala být větším martýriem. Kolena úpěla a následky se mi ani přes následnou plážovou terapii nepodařilo do konce pobytu zcela odstranit.

A nyní ještě v krátkosti:

Chorvati-řidiči zvládají cestovní ruch ve městě s nohou na plynu a bravurou rychlých a zběsilých (viz Kultura v příštím čísle Paučiny). Na přechodech raději vyčkejte, až vás pustí Čech, Němec nebo Polák.

Není zde v přepočtu na koruny nijak drahé – před luxusními hotely jsou pra-



videlně zastoupena auta s českými eszetkami (Češi se nejvíce chlubí „oktávkou“ ☺)

V rušné čtvrti směrem k přístavu je spousta atrakcí a také restaurací, kde se lze slušně najíst – tradiční specialitou je známé čevapčiči (srbské ražniči tu moc „neletí“), ovšem neodvodíte-li název pokrmu ani v čtyřjazyčném provedení, mohou vám přinést i několik malých grilovaných chobotniček s mozečkem a očičkama, jen mrknout... ale byly dobré ☺

To by bylo z mých hlavních postřehů asi tak všechno. Až někdy do Chorvatska zavítáte, zkuste být méně konzumní a více vnímaví – je to země, která chytá druhý dech a nabízí víc než jen kamenité pláže, vodní skútry a stánkové suvenýry.

- Mara -

Proč nakupovat na burze

V Kulturním domě Vltava v Českých Budějovicích se dne 27.10.2001 od 8:30 konala prodejní výstava živočichů a rostlin *Natura exotica*. To nás přivádí k otázce: má cenu na takové výstavy chodit? Případně: co tam budeme dělat, když teď žádné zvířátko ani kytku kupovat nechceme?

Na burze najdete mnoho druhů zvířat, která v normálním obchodě (byť specializovaném na prodej živočichů) neseženete. Určitě zde bude nabízeno více jedinců daného druhu, pravděpodobně i od více chovatelů. To znamená, že se můžete rozhodnout, jakou chcete velikost, pohlaví, zbarvení zvířete nebo se pouze nechat ovlivnit cenou. Chovatele se můžete přeptat na cokoli o svém budoucím miláčkovi – co rád žere, v čem ho chovat, jak je starý – což se v obchodě nedozvíte tak přesně. Na burze seženete odbornou literaturu, pěstitelské i chovatel-

ské pomůcky, přírodniny apod. Na některých burzách (např. Živá exotika v Praze) bývá i bezplatná veterinární poradna.

Pokud kupujete zvíře přes inzerát a chcete si ho nechat poslat, protože prodejce bydlí daleko, kupujete „zajíce v pytli“. Někteří chovatelé ale pravidelně jezdí na burzy a máte možnost se s nimi dohodnout, sejít se tam a zvíře si koupit až po prohlédnutí. Třeba to budete mít bliž od domova a třeba tam objevíte něco mnohem lepšího.

No a pokud nakupovat nechcete, stejně si tam na chvíli zaběhnete! Aspoň něco uvidíte, potkáte pár známých a poznáte nové, možná vyřešíte své chovatelské problémy, koupíte to, co jste vůbec nechtěli a když už nic jiného, v prostorách burzy nebo někde poblíž bývá i občerstvení.

- Hojdy -

RAKOUSKO

Seděli jsme takhle u večere s kamarády a popisovali si navzájem, co budeme dělat, až z tábora odjedeme. „Rakousko?! Proč zrovna Rakousko? My jedeme na Ukrajinu, je to levnější... Rakousko je takové moc civilizované a turistické.“ To je sice pravda, ale stejně stojí za to se tam jet podívat.

Vyrazily jsme více méně na blind se slovy, kam dostopujeme, tam dostopujeme. A tak jsme skončily v oblasti Salzkammergut, Solné komory. A nelitovali jsme. V nádherné alpské krajině je zasazena oblast s mnoha krásnými, modravými jezery. Horské potoky, v nichž je tak čistá voda, že se dá pít. Úchvatné hory, jejichž zdolávání nám znepríjemňovaly jen ty těžké batohy. Spousta malebných vesniček s předraženými potravinami. Salaše, kde zaklepete a oni vám prodají mléko od těch kraviček, které se kolem pasou na mateřidoušce. Fajn lidi, kteří rádi berou stopaře, protože je to tam docela rarita (za těch devět dní jsme neviděli nikoho dalšího, kdo by se přemísťoval tímto levným způsobem). Překrásná příroda, kde támhle přeletí kavče žlutozobé a onde vám přeběhne stádo 25 kamzíků přes cestu. A nakonec Salzburg, město Mozartovo, kam se dodnes stahují umělci celé Evropy. No prostě ráj v Rakousku.

Mondsee z výšin, prý nejkrásnější a nejteplejší jezero oblasti. Na můj vkus moc lidí a moc soukromých pláží. Foceno (foto se bohužel nevešlo ☹) cestou na Schafberg, což je nejvyšší hora této oblasti (1783 m n. m.).

Hellbrunn a jeho **Wasserspielen**. Jedná se o sídelní zámek na okraji Salzburgu, kde mají sbírku soch a doprovodných vodotrysků. Bohužel jen dva jsou volně přístupné, zbytek je za mřížemi, kam se dostanete jenom za šílené vstupné.

Schafberg je kopeček (1783 m n. m.), který se tyčí nad Mondsee. Z jedné strany je horolezecký výstup přes Himmelstorte, z druhé strany je pohodový výstup a jezdí tudy vlak. Hádejte, kudma jsme šly my.

Wolfgangsee je nádherné jezero s křišťálově průzračnou vodou obklopené alpskými velikány. Dle mé-



Typická rakouská chaloupka. Krása, že. Doktor z hor by mohl závidět. Ovšem problémem je, že takhle tam vy-padají všechny domy, a to se za chvíli okouká.

Dachstein. My jsme tam vlastně ani nechtěli. Ale ten dvanactihodinový výšlap a sešlap za to koulování a stavění sněhuláka v srpnu stál.



ho názoru hezčí než Mondsee, protože tam nejezdí celou noc parník, na kterém se pořádá diskotéka.

Bad Ischl, lázeňské město lvů. Dodnes jsem nezjistila, co to ten Lion's club je. Ale jinak je to velmi vhodné místo pro lidi narozené v tomto znamení.

Gosausee je ukončením Gosautal, nad nímž se tyčí bílá masa – Dachstein. Je poznat, že voda v jezeře je z ledovce, v momentě, kdy zaleze sluníčko, se v ní nedá téměř vydržet.

Hallstadt je středověké městečko, kde jsou ulice tak úzké, že se tam vejde jedno auto a už ani turista ne. Proto je v okolním horském masívu vykopán tunel.

Výstup na Dachstein, vegetace, skály a sníh. A šílené horko.



Dachsteinské ledové jeskyně – kdo by nechtěl za 135 ATS (to už je sleva na ISIC) mrznout dvakrát po půl hodiny při +2°C v kdovíjaké hloubce pod zemí? Doporučuji brát si oteplovačky, nikoliv krafasy a trekingové boty.

Kostel svatého Mikuláše v Gollingu. Jen v Alpách se může stát, že uprostřed vesnice je skála a na ní kostel, kde můžete přespát, jako kdyby jste byli sami na světě.

Kamenné divadlo v Hellbrunu je jako stvořené pro exhibici tří čarodějnic. Program je klasický – Polednice, Kůzlátka, Konec českých stopařek v Rakousku...

Salzburský hrad z venku nic moc, zevnitř nevím, protože nás bez vstupného nepustili ani na nádvoří. A vstupné je takové, no rakouské.

Nejlepším zakončením výletu, na kterém se stále živíte jenom chlebem, čokoládou a sáčkovými polévkami, je **restaurace Alchymista**.



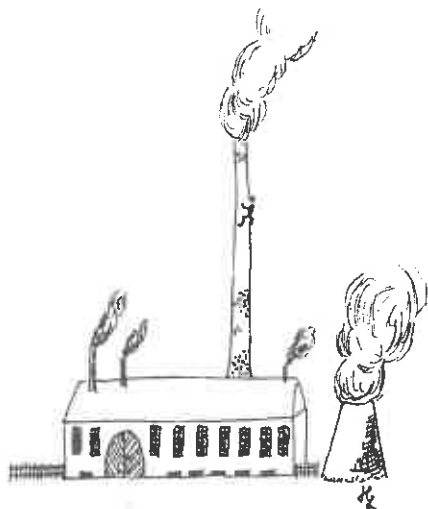
Vodopád v Gollingu. Je překrásný, vyplývala jsem na něm 6 snímků.



Vertikální výlet

Někteří lidé rádi chodí daleko a široko. Jiní zase lezou tak vysoko jak, to jen jde. Nepatřím asi ani mezi jedny z nich, ale občas mě dálavy a výšiny zlákají...

Je příjemný sobotní podvečer, stíny se prodlužují a slunce mezi nimi zlatne. Bezcičně projíždím na kole krásné Budějovice. Jsou pěkné, ale už mě toliko nepřekvapují o novým. Kouknout na ně někde z výšky, prohlédnout si je celé... A v tom mi padla do oka „věc“, která je vidět skoro od všade – vrátenský komín. Logicky to musí platit i naopak.



Brzy jsem našel místo od kud' „roste“ ze země a obhlídl terén. Do očí bijící červená budova teplárny se ještě tváří živě. Parkují před ní čtyři auta a má pozotvřítá okna. Proplížívám se podél plotu a tvářím se jako botanik. Moc předstírat ani nemusím.

Komín má dva výstupy nahoru a co hlavně, v plotě před ním je díra. Dala se tušit – dobrodruhů v Budějicích bude víc. Při pohledu nahoru zamrazí. Vylezu na první ochoz, což je nějakých 15 m, a dost. Příště si vezmu dalekohled a někoho s sebou, abych se tak nebál. Lezu po žebříku, který je směrem k centru města. Druhý je nepraktický hned ze dvou důvodů. Za prvé začíná asi pět metrů nad zemí a za druhé by na mě bylo vidět z teplárny.

Stojím na první plošině a jsem asi tak stejně vysoko jako v mém pokoji na koleji. A taky nemůžu na druhou stranu komína – bylo by mě vidět z toho baráku. Pohled nahoru ale láká – další tři ochozy jsou už po nějakých 50 metrech. Kdybych už nemohl, můžu se vždycky vrátit a kromě toho je tam ta ochranná klec. A skutečně, po několika minutách a krátké pauze někde v půlce se vydrápávám i na druhý betonový prstenec. Rudý kvádr z vlnitého plechu nechávám hluboko pod sebou. Aby mě viděli, museli by koukat skoro kolmo vzhůru. Výhled na město je taky hned lepší. A mohl by být ještě... A tohle jsem si řekl ještě jednou...

Poslední vyhlídka je asi jen pět metrů od vrcholku komína, pěkně to tu profukuje, ale jinak je tu nadpozemský klid. Dole se sice občas potulují osamělí mravenečci, jiní zase jezdí v zápalkových krabičkách, ale jsem od nich úplně izolovaný. I kdybych řval sebevíc, stěží by nějaký zvedl tykadlo... Teď už mě láká jenom vrcholek. Jaký pak asi bude pohled do tohoto chřtánu? Černý tunel do infinity... Úchvatné. Až teď si začínám uvědomovat tu hlubokou prázdnotu

všude kolem mě a začínám dostávat závat. Po okraji leží popílek ze spáleného uhlí a podle Murphyho zákonů se jediný obláček ve větru vznáší a končí mi v očích. Nevidím nic a začínám si uvědomovat, že těchto posledních pár metrů žebříku je bez ochrany. Dlouhé vteřiny opatrného sestupu zpět. Uf. Protírám si oči a kochám se těmi stovkami hektarů pod sebou.

Zvoní mobil. Tak jsem si civilizaci donesl až sem,

„Ahoj Míšo, slyším.“

„Čau Jirko, já se omlouvám, teď jsem přijela z botanické zahrady v Praze a jsem dead. Nemohli bysme se na ty kytky domluvit na jindy...“

„Jo, to se určitě domluvíme.“

„Nebo abych tě neotravovala moc, já nějaké narvu a ty mi řekneš, jestli jsem je dobře určila.“

„V pohodě... Ale teď bych po tobě potřeboval něco já – máš na pokoji dalekohled?“

„Ne, to bohužel.“

„Tak prosímtě zajdi k nám, mělo by tam být odemčeno, na poliče je můj a podívej se na vrcholek toho komína jak je za hotelem Gomel.“

„A proč jako?“

„No, jestli mě uvidíš...“

„...??? Si děláš srandu?!!!!!!! Tam se může?“

„Já se nikoho neptal. © Tak jo, až mě uvidíš, zavolej. Zatím...“

Tak to je dobrá náhoda ©

Ááá copak to tady vlaje? Triko Metalica... Tak mě přeci jenom někdo předběhnul...



Tududuuum.

„Ahoj, myslím že tě vidím, zkus zamávat.“

„Mávám.“

„Tak to je bomba, jak ses tam dostal?“

„Vylezl... Ale to je na delší povídání, až se vrátím, tak se u Tebe stavím a domluvíme se i na tom botanizování...“

Co takhle si založit vlastní výškařský spolek?! Třeba by to bylo zajímavý – založit si svoji www stránku, mít svoje fotoalbum...

Nejsem rozhodně ten nejkompetentnější, kdo má na tyto věci copyright, ale proč to nenavrhnout. Co vy na to?

Jirkok@tix.bf.jcu.cz

V šestém, sedmém a osmém čísle Pavučiny probíhala zábavně-vzdělávací soutěž. Hlavní ceny do ní poskytla firma Mironet Computers České Budějovice. Po třetím kole proběhlo slosování a během prázdnin doputovaly ceny k jejich šťastným majitelům:



hlavní cena barevná tiskárna HP Desk Jet 640 k **Olze Jedličkové**, spotřební materiál Canon a HP v hodnotě 800 Kč **Jirkovi Kubáskovi**, spotřební materiál Canon a HP v hodnotě 500 Kč **Martinu Marinovi** a předplatné na 5 čísel Pavučiny **Janě Bendové, Janu Hodačovi** a **Františku Škantovi**.

Výhercům ještě jednou blahopřejeme a všem, kteří se zúčastnili děkujeme za zájem. Mironetu patří dík za ceny do soutěže. U dalších soutěží, které plánujeme na příští rok, se těšíme na počtenou.

- red -

Inzerát:

Prodám byt 3+1. Družstevní, na sídlišti Máj. Lodžie, štuková omítka, rekonstruované (2000) zděné zvětšené jádro. Vestavěné skříně. Volný v září-říjnu 2002. Cena 650 000 Kč. tel: 0606/375 350

Umíte si ještě hrát?

Pokud ano, je tato nabídka přímo pro vás. Pokud ne, je pro vás zrovna tak. Hledají se totiž správní človíčkové, kteří by se chtěli stát duší naší celoroční táborové hry a procházet se tak společně s námi dětským světem. Jsme tábornický oddíl „Formica“ (spadá pod „Hnutí svobodných oddílů“) s vlastní klubovnou v Adamově (1 km od Rudolfova – konečná stanice autobusu č. 1) a táborovou základnou v Novohradských horách, kam se dle chuti a možností vypravujeme nejen na víkendy, ale i na letní prázdniny. Náplň činnosti oddílu je neomezená, dle mne však sleduje několik cílů; z nichž nejdůležitější je schopnost postarat se sám o sebe nejen v přírodě. Máte-li tedy chuť a kuráž stát se oddílovými vedoucími, budu ráda, když mi dáte o sobě vědět.



Za H.S.O. Dálava

- Týgr -

Má adresa: Jitka Dvořáková
Adamov 63, 373 71 Rudolfovo, Tel. (domů, po 20:00): 038/ 723 81 86, Mobil: 0604 203 798.



Ranní krmě při „přežití“ na letním táboře – Dálava 2000, bivak u Kleňského rybníku.

Vy se ptáte a... někdo odpoví ☺

Ahoj všem,

na tomto prostoru vám vždy přinášíme odpovědi na dotazy z „pléna“. Pro toto číslo k nám do redakce nedorazila žádná všetečná otázka, alespoň ne písemnou cestou. Zato se na mě ústně obrátilo od minulého čísla několik lidí, kteří chtěli odpověď na záležitost týkající se podpisů pod články. Takže se vám pokusím otázky přelumočit a zároveň na ně i odpovědět.

Proč se pod některými články (včetně těch, kde se objevuje pisatelův názor) objeví jen autorova přezdívka, a ne celé jméno?

Má odpověď bude zaměřena na články, ve kterých pisatel odhaluje čtenářům svůj názor, ale použije místo podpisu přezdívku. Důvod je prostý – autor nestojí o případnou „popularitu“ spojenou s publikací svého názoru. Když si ale prolístejete pozorně Pavučinu, najdete takových případů jen pár. U většiny debatních příspěvků (hlavně u těch ostřejších), jsme se snažili s autorem domluvit na jeho „odtjnění“. Ale netrváme na tom. Předností je uveřejnění názoru. Samozřejmě, že v takových případech máme dvě hlavní zásady, které dodržujeme – jméno pisatele musí znát alespoň ten redaktor, kterému byl článek svěřen nebo v jehož oblasti se článek objeví (tzn., že se nejedná o anonym) a ve článku nebude autor nikoho napadat ani obviňovat (v takovém případě se musí podepsat a dát šanci napadenému, aby se bránil). Zatím se tato opatření ukázala jako postačující.

Docela rád bych přispěl do Pavučiny, ale kdybych se pod příspěvek podepsal, mohl bych mít problémy na fakultě (tazatel ze Zemědělské fakulty).

Tak to je problém související s otázkou první. Odpověď je: PIŠTE, PIŠTE A NEVÁHEJTE! Máte prostor a pokud se vyhnete článkům plným pomluv a osočování jiných, můžete užít i pseudonym. Obzvláště fejetony jsou k tomuto účelu vítány. V této Pavučině kupříkladu najdete článek, ve kterém autoři (pseudonymové) popisují nástrahy, jaké vám mohou klást vrátně na kolejkách, když projevíte zájem si zahrát ping-pong. Jen tak dál!

Takže to je pro toto číslo vše. Když budete mít všetečné dotazy, nebojte se je poslat. Co zvládnem, na to odpovíme ☺

Věra Cihlářová

PAVUČINA

časopis (nejen) studentů Biologické fakulty Jihočeské univerzity ■ **vydává:** Attavena, o.p.s., Branišovská 31, 370 05 České Budějovice ■ tel.: 038/777 2357, 0603/895 312, e-mail: attavena@atlas.cz, web: <http://www.attavena.cz> ■ **redakce:** Branišovská 31, děkanát BF – pod střechou, e-mail: pavucina@tix.bf.jcu.cz, **web:** <http://www.bf.jcu.cz/tix/pavucina/> ■ **šéfredaktor:** Věra Cihlářová ■ **redaktoři:** Miša Uhlířová, Lukáš Šmahel, Eliška Zapomělová, Ignác Pospíšil, Simona Poláková ■ **ilustrace:** Eliška Zapomělová, Věra Cihlářová, Hedvika Lehká ■ **foto:** FotoArchív BF, Petr Znachor – str. 2–5, 10, 13, 18–20; Miša Uhlířová – str. 56–58; Simona Poláková – str. 60, 61 ■ **technické zabezpečení a grafická úprava:** Zdeněk Klouda, Danuše Vašková ■ **www stránky:** Petr Illek ■ **tisk:** Tiskárna Posekaný ■ **osvit:** Studio Karmášek ■ vychází pětikrát ročně ■ náklad 220 kusů ■ prodejní cena výtisku – 20 Kč ■ deváté číslo vyšlo 8. listopadu 2001

UZÁVĚRKA 10. čísla je 30. listopadu 2001, jeho předpokládané vydání pak 18. prosince

Uveřejněné příspěvky se nemusí shodovat s názory redakce.

Akčník

- 17.12. (Fyz.živ.) Seminář diplomantů (magisterské práce): **A. Neuwirth, M. Patočková, P. Doležal**
- 18.12. (Ekol. – mag. práce) **P. Hrubý**: Vliv přítoku na podélnou distribuci fytoplanktonu v přehradní nádrži Římov
M. Hůla: Abundance entomopatogenních hlístovek v dubových habitatech
Z. Klouda: Vztahy mezi strukturou krajiny a chem. slož. povrch. vod v povodí nádrže Jordán
P. Štastná: Přežívání semenáčků v Tatrách
B. Škaloudová: Vliv nepřímé predace na tritrofitické interakce systému dravý roztok – herbivorní roztok – rostlina.
- 19.12. (Mag.bot.) **O. Skácelová** (závěrečný doktorandský seminář)
- 19.12. (Zool.) **M. Kunderát**: Vývojová a evoluční morfologie obratlovců
Následuje vánoční besídka - pečení živočichové
- 20.12. (Vstupní) **M. Ondřej, S. Rakouský**: Genetika
- 20.12. Termín pro odevzdání esejí ze vstupního semináře pro ty, kteří chtějí zápočet již v zápočtovém týdnu.
- 21.12. Zakončení výuky před vánočními (individuálně i dříve).**

- 24.12. Štědrý den. Koleje budou dle nezaručené zprávy otevřeny přes vánoce a Silvestra nepřetržitě (alespoň tedy „jednička“).
- 31.12. Konec prvního roku tohoto tisíciletí. Doufejme, že ten druhý bude o něco příjemnější.
- 3.1.2002 Odevzdání bakalářských a magisterských diplomových prací a podání přihlášek ke státní zkoušce pro zimní semestr 2001/2002**

Použité zkratky seminářů:

- Bot.ex.** – Tradiční botanické exkurse, každou sobotu (kromě 17.11. – výstup na Kleť). Aktuální informace u Milana Štecha na e-mailu nebo tel. 2383.
- Bot.sem.** – Semináře katedry botaniky (17:30, malá posluchárna Na Sádkách), zaměřeno na přednášky externistů
- Ekol.** – Seminář katedry ekologie (16:15, malá posluchárna Na Sádkách)
- HBU** – Seminář Hydrobiologického ústavu (14:00, velká posluchárna Na Sádkách)
- Fyz.živ.** – Sem. kat. fyziologie živočichů (17:00 hod. zasedačka Entomologického ústavu, jednou za 14 dní)
- Mag.bot.** – Magisterský seminář katedry botaniky (14:45, malá posluchárna Na Sádkách, první týden v měsíci vždy schůze katedry), zaměřeno na referáty o diplomkách
- UMBR** – Seminář ÚMBRu a katedry genetiky (13:00, v zasedací místnosti ústavu)
- UPB** – Semináře Ústavu půdní biologie (13:00, malá posluchárna Na Sádkách)
- Vstupní** – Vstupní seminář, především pro 1. ročník (Jaké obory vás čekají na BP?), učebna B2 od 15:15, organizuje I. Šetlík.
- Zool.** – Seminář katedry zoologie (18:15, posluchárna B1)

Uzávěrka této verze Akčníku proběhla
ve středu 7. listopadu 2001 cca v 0:05.

Pozdější informace nemohly být (zatím) vzaty na zřetel.

V tomto Akčníku jsou uvedeny akce konané na fakultě či v jejím
bezprostředním okolí v termínu
od čtvrtka 8.11. 2001 do konce roku 2001.

Uzávěrka příští verze Akčníku je v **pondělí 10. prosince 2001.**

Zdravím čtenáře po prázdninách (pro ty nové dodávám, že rubrika „Akčník“ má přehledně informovat o všech akcích, které se na fakultě a v jejím okolí udějí a má vám tak uspořít běhání kolem nástěnek, kde navíc v současné době seženete opravdu jen žalostně málo informací).

Akčník lze v plné verzi najít též na internetu, a sice na stránkách Pavučiny na www adrese <http://www.bf.jcu.cz/tix/pavucina/akni.htm>. Tam by měl být též (spíše nepravidelně) aktualizován, sejdou-li se nové akce. Vzhledem k naprosté absenci informací na nástěnkách i jinde je tentokrát více než jindy užíváno internetu a osobních sdělení. Nejsou zahrnuty semináře katedry obecné biologie (na internetu k dispozici jen loňské údaje a chybí kompetentní osoby – možná že semináře vůbec neběží...?).

Neutěšená situace s nástěnkami by se (snad!) měla vyřešit do konce roku.

Pokud tedy chcete dostat informaci o nějaké chystané akci do příštího Akčníku nebo www verze, pak nejsnazší kontakt je e-mailem na LukasK@bf.jcu.cz (zašlete přímo v mailu nebo jako attachment ve wordu).

- 8.11. (UMBR) **M. Vítková**: Studium původu TTAGG motivu DNA u hmyzích telomer (mag. práce)
A. Kobelková: Optimalizace transformačního procesu u lnu (bak. práce)
- 8.11. (HBU) **K. Šimek a kol.**: Vliv predace a virové lyze na aktivitu a složení společenstev bakterioplanktonu
- 8.11. (Vstupní) **F. Schnal, K. Beneš**: Bunečná a vývojová biologie
- 10.11. (Bot.ex.) Okolí Borku. Sraz na konečné trolejbusu č. 2 na Borku v 9:28 (odjezd z Mariánského náměstí v 9:16). Vede K.E. Prach.**
- 12.11. Uzávěrka interní Studentské grantové agentury (SGA), dokument nutno do 15:00 zaslat na adresu nedved@entu.cas.cz a podat v zalepené obálce sekretářce děkana.
- 12.11. 18:00 Setkání akademické obce univerzity se zástupci vedení a senátem, pořádá AS JU (předseda J. Zrzavý). Bobík. Na programu zpráva o stavu univerzity a vysokého školství vůbec, vize do budoucna (včetně případných okamžitých řešení), diskuse.
- 13.11. 15:30 **I. Rynda** (Centrum pro otázky ŽP, UK Praha): Ekosystémy a trh. Na Sádkách 7, velká posluchárna.
- 13.11. (Ekol.) **M. Byss**: Toxikologická rizika v barokním divadle na zámku v Č. Krumlově (mag. práce)
L. Stará: Vliv Daphnií na tvorbu agregátů cyanobakterií (povídání o stáži v Itálii)
- 14.11. (Mag.bot.) Začínající bakalářské (**K. Zemanová, K. Machová, L. Malíková**) a magisterské práce (**D. Hodačová, K. Bendová**)
- 14.11. (Bot.sem.) **L. Rektoris** (BÚ Třeboň): Subantarktické ekosystémy
- 14.11. (Zool.) Školení o práci s chemikáliemi
- 14.11. 19:00 Oslava boje studentů za svobodu a demokracii – v areálu bývalého kláštera na Piaristickém náměstí, pořádají studenti TF JU pod záštitou rektora. Bohoslužba za mír ve světě a poté ve 20:00 neformální setkání akad. obce JU.
- 15.11. (UPB) **D. Elhottová**: Mikrobiální aspekty půd po opuštění zemědělské praxe
- 15.11. (UMBR) **J. Ludwig-Mueller** (Technische Universität Dresden): Physiological and molecular characterization of clubroot disease of the Brassicaceae
- 15.11. (Vstupní) **H. Šantrůčková, M. Šimek**: Půdní biologie
- 15.11. 18:00 Tradiční shromáždění akademické obce BF u příležitosti 17.11. Kongresovka. Na programu informace o historii BF, zpráva o současném stavu, diskuse o stavu VŠ obecně a vyhlídkách do budoucna.**

- 17.11. (až 18.11. ☺) Výstup na Klet. Sraz v 8:30 před vrátnicí Akademie věd. Přijďte v hojném počtu – letos jde o jubilejní desátý ročník!!**
(Pro zájemce bude snad možnost přespat ve Vyšném na správě CHKO – spacák s sebou.)
- 19.11. (Fyz.živ) Seminář diplomantů **M. Borovská, J. Okrouhlík, M. Tollárová**
- 20.11. (Ekol. – mag. práce) **V. Draštík**: Únikové reakce ryb
M. Prchalová: Sledování reprodukčního chování cejna velkého
V. Pišková: Fotodegradace pesticidů
E. Zapoměllová: Ekologie a diverzita makrofytů rodu *Anabaena* ve střední Evropě
- 21.11. (Mag.bot.) Končící bakalářské (**V. Horváthová, P. Hrouzek, T. Kolář, L. Desetová**) a magisterské práce (**D. Zelený, T. Hájek**)
- 21.11. (Bot.sem.) **K. Ujházy** (Lesnická fakulta TU Zvolen): Sekundární sukcese na pastvinách středního Slovenska
- 21.11. (Zool.) **P. Havelková**: Genetická analýza hybridní zóny mezi *Bombina bombina* a *B. variegata* v Předšumaví
J. Vambera: Poškození hmyzího organismu nízkou teplotou a jeho reparace
K. Vančová: Průběh hnízdění kosa černého (*Turdus merula*) v Českých Budějovicích
- 22.11. (UMBR) **J. Melicherčíková**: Analýza chromozomálních aberací pomocí komparativní genomové hybridizace (CGH) a multicolor FISH u lidských nádorových onemocnění (mag. práce)
J. Jirková: Využití mikrojadér pro monitorování expozice mutageny (mag. práce)
- 22.11. (HBU) **J. Komárková**: Salinní odpařovací nádrže v Kalifornii (jezero Tulara), jejich biocenózy a potravní sítě
- 22.11. (Vstupní) **P. Blažka, D. Kodrík**: Fyziologie živočichů
- 22.11. **18:30 Beseda o problematice studia v doktorských studijních programech na BF JU**. Posluchárna B2 v nové budově. Zvou Z. Brandl (děkan) a M. Šimek (proděkan).
- 24.11. (Bot.ex.) **Z Vrábče přes Kluk a Buglatu do Netolic. Odjezd vlakem v 7:38 do Vrábče (sraz 7:30 na nádraží ČD), návrat autobusem z Netolic. Vede J.Š. Lepš, buřty s sebou!**
-
- 27.11. (Ekol. – mag. práce) **Z. Kozlíček**: Faktory určující vegetaci umělých vodotečí na Třeboňsku
P. Doktorová: Využití znalostí populační dynamiky *Leucjum vernum* na management lokalit
K. Voženílková: Stonožky Sokolovské hnědouhelné pánve v prostředí spontánní sukcese na výsypkách
M. Procházková: Vliv míchání (turbulence) na změnu společenstva fytoplanktonu
J. Lodeová: Vertikální a horizontální rozmístění sinicového pikoplanktonu
- 28.11. (Mag.bot.) Začínající bakalářské práce – **T. Lamošová, J. Krčilová, E. Tetíková, J. Košnar, T. Fialová**
- 28.11. (Bot.sem.) **P. Kovář** (PřF UK): Vegetace Parámos v Ekvádoru – interakce s vulkanickou a lidskou činností
- 28.11. (Zoo) **R. Ležalová**: Poměr pohlaví mláďat racka chechtavého (*Larus ridibundus*) ve vztahu k různým proměnným podmínkám prostředí
V. Řičánková: Sociální systém hraboše polního (*Microtus arvalis*)
A. Dušek: Vliv potravního stresu samic myši domácí (*Mus musculus*) na poměr pohlaví potomstva

- 29.11. (HBU) **V. Straškrabová**: Koncepce limnologie v konfrontaci s programy EU a národního programu orientovaného výzkumu (aneb co chceme zkoumat a jak na to získat finance?)
- 29.11. (Vstupní) **K. Prach, J. Beneš**: Geobotanika
- 30.11. Uzávěrka grantu Mattoniho nadace, dokument nutno zaslat (v angličtině) do 10:35 mailem Šuspovi (suspa@tix.bf.jcu.cz, formát *.rtf) a též dodat jako „hardcopy“. Limit čerpání 100 až 400 USD/projekt.
- 1.12. (Bot.ex.) **Mezi budějovickými veletoky. Sraz na konečné autobusu 7 v Boršově-Březi v 7:54 (odjezd od kolejí v 7:31). Vede M. Štech.**
-
- 3.12. – 11.1.2002 Předzapis do letního semestru.** Provádí se na počítačích v programu StAg, viz příslušné instrukce v počítačových. V případě nejasností se poraďte v úředních hodinách na studijním oddělení.
- 3.12. (Fyz.živ.) Seminář diplomantů (bakalářské práce) **V. Vávra, E. Stránská, P. Reymanová, J. Zelová**
- 4.12. (Ekol. – mag. práce) **I. Kopáčková**: Role půdních mikroorganismů v transformaci fosforu
K. Hornák: Vliv prvků na diverzitu bakterií
L. Šmahel: Rychlost a směr sukcese na opuštěných loukách v závislosti na mezoklimatu a historii hospodaření
A. Schusserová: Vliv managementu a mezoklimatu na druhové složení a produkční vlastnosti luk v PP Vyšehradsko
- 5.12. (Mag.bot.) Schůze katedry botaniky.
- 5.12. (Bot.sem.) **J. Kirschner** (BÚ Průhonice): Projekt světové flóry
- 5.12. (Zool.) **L. Barčiová**: Využití geometrické morfometrie při studiu populací myšice křovinné (*Apodemus sylvaticus*) a myšice lesní (*A. flavicollis*) v České republice
- F. Špoutil**: Geografická proměnlivost vrápenovitých: sympatrický posun, paralelismus nebo divergence
O. Řičan: Fylogeneze neotropických cichlid tribu *Heroini*
- 6.12. (UMBR) **M. Kusendová** (Monsanto Europe S.A. Praha), **M. Singer** (Monsanto Europe S.A. Brno): Praxe Monsanto s trasgenními odrůdami
- 6.12. (Vstupní) **V. Straškrabová, K. Šimek**: Limnologie
-
- 11.12. (Ekol. – mag. práce) **A. Štrojsová** Fytoplankton & fosfatázy
M. Korotvička: Potrava dominantních druhů ryb.
M. Kočvarová: Klonální odnožování z kořenů u rodu *Rorippa*
J. Karbalková: Kutikula jako rostl. bariéra mezi vnitřním a vnějším prostředím
E. Růžková: Myrmekochorie
- 12.12. (Mag.bot.) Začínající magisterské práce (**M. Strělec, G. Wolfová, J. Krčmářová**) a končící bakalářská práce (**D. Matyáš**)
- 12.12. (Bot.sem.) **M. Štech** a kol.: Maďarsko 2001 – výsledky tohoto roční autobusové fakultní exkurze
- 12.12. (Zool.) **J. Novák**: O výchově dětí u ryb
- 13.12. (UPB) **M. Šimek**: Aerační status půdy – významný faktor prostředí půdních organismů a kořenů rostlin
- 13.12. (UMBR) **D. Bystřická**: Studium rostlinných virů pomocí DNA microarrays (dokt. práce)
O. Lenz: Detekce virových patogenů bramboru pomocí hybridizačních sond (mag. práce)
- 13.12. (HBU) **J. Hejzlar**: Nárůst koncentrace huminových látek a změny eutrofizace v nádrži Řimov – důsledek současných klimatických změn?
- 13.12. (Vstupní) **Z. Veselovský, J. Zrzavý**: Zoologie



Měsíc na vodě

Měsíc odraz hladinou vodní
chvěje se, mihotá:
chyť si ho - tu je!
chyť si ho - kde je?
Měsíci, nejsi obraz ty života?

Setkání po roce

Měsíc dnes svítí tak jako tenkrát,
loni jak bylo, jaro je zas:
jenom já nejsem
tím, co jsem býval,
jenom já nejsem, co loni v ten čas.